

AGRICULTURA I COOPERATIVISME ALS PAISOS CATALANS

TREBALLS PRESENTATS A LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU DE PRADA. (CONFLENT)

ELS ANYS 1975 a 1977

FUNDACIÓ ROCA I GALÈS

Aragó, 281. 1er BARCELONA · 9

**Textos recollits per Joan Guitart i Llorenç Planes,
i adaptats i compaginats per Josep Castaño**

**Impressió:
Juliol de 1978**

**Edita: Fundació Roca i Galès
 Aragó, 281, 1er 1^a
 Barcelona-9**

**Imprimeix: Copisteria Maragall
 Petrarca, 53
 Barcelona-31**

Dipòsit Legal B-26302/78

I N D E X

Pàg.

- El motiu d'aqueixa publicació	7
<u>I. La Secció d'Agricultura de la UCE</u>	9
- La UCE i la seva trajectòria	11
- La Secció d'Agricultura: una concepció original	14
- Programa de 1975	17
- Programa de 1976	18
- Programa de 1977	19
- Memòria d'un participant	20
- Resum del debat sobre el tema "L'entrada eventual d'Espanya a la C.E.E. i les relacions entre els agricultors de les dues Catalunyaes, del 20.8.77.	21
- Degustació de vins	28
- Fitxa de degustació	30
- Resultats de la degustació de préssecs en almívar	34
- Enquestes als pobles de Catalunya Nord	36
- Programa de 1977 a la UCE de Vic	38
- Quadre sinòptic de la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat el 1934	40
<u>II. Col.laboracions dels diversos països catalans</u>	41
- <u>L'Alguer</u> : l'agricultura algueresa	43
- <u>Andorra</u> : l'agricultura andorrana	45
- <u>Catalunya Nord</u> :	
. L'agricultura dels Pirineus Orientals (Catalunya Nord i Fenolleda)	46
. Els organismes agrícoles nord-catalans	50
. La Cambra d'Agricultura dels P.O.	54
. El Comitè Interprofessional dels Vins Dolços Naturals	56
. L'Agrupament Interproductors del vi de Banyuls	58
. Els joves i l'agricultura	60
. La Societat Cooperativa d'Investigacions i Experiments Agrícoles dels Pirineus Orientals (SCREAPO)	61
. La conducta d'un verger de nectarina primerenca al Rosselló	64
. El cooperativisme agrícola a Catalunya Nord	67
- <u>Catalunya Sud</u> :	
. L'agricultura de Catalunya Sud	70
. El Servei d'Extensió Agrària a Catalunya Sud	77
. Les cooperatives vitivinícoles al Principat	79
. La Fundació Roca i Galès i el cooperativisme agrícola	81
. L'Àmbit d'Agricultura del Congrés de Cultura Catalana	83
. L'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Agrícola i d'Especialitats Agropecuàries de la Diputació de Barcelona	86
. Declaració de la II Assemblea de la Unió de Pagesos	87
. Cooperatives Agrícoles a Catalunya Principat	91
- <u>Les Illes</u> :	
. Característiques de l'Agricultura	93
. El moviment pagès	94
- <u>País Valencià</u> :	
. Problemàtica agrícola	96

EL MOTIU D'AQUEIXA PUBLICACIÓ

En més d'una ocasió s'ha manifestat a la U.C.E. la voluntat de publicar una Memòria. És cert que això tindria un doble interès: seria un conjunt de textos molts d'ells ben útils vista la qualitat de molts conferencians i seria també per a més tard un rastre del que ha estat la U.C.E. Fins ara les dificultats pràctiques i financeres no ho han permès.

A nivell de la Secció d'Agricultura ens vam plantejar el problema en 1975. Gràcies a la col.laboració de les persones que vingueren a la Secció en 1975 i gràcies al treball exhaustiu de presa de notes de Joan Guitart, vam poder tenir a començament de 1976 un resum de les diferents activitats dels anys 1974 i 1975. Però tampoc no trobarem manera de publicar-ho.

Ara, la possibilitat d'una publicació s'ha presentat gràcies a la gentilesa de la Fundació Roca i Galès, de Barcelona. Però ens ha semblat poc interessant de publicar els cursos fets a Prada i hem cregut molt millor fer una publicació que, a més del resum d'algunes activitats, donés també la paraula a tots els que han vingut a la Secció o ens han rebut a casa seva. La nostra idea era que cada col.laborador exposés en un parell de pàgines un tema que coneix bé o el funcionament d'uns organismes on té responsabilitats. Així doncs, els Nord-catalans tindrien una idea del què hi ha al Sud de la frontera i a l'inrevés. A més hem volgut que això es situés dins una òptica de Països Catalans i hem buscat col.laboracions a Andorra, a les Illes, a l'Alguer i al País Valencià.

Hem demanat col.laboració a una cinquantena de persones, però la feina que tenen moltes d'elles -responsables professionals o tècnics en gran part- les ha impedit d'enviar-nos res. D'altres ens han enviat documentació sobre el tema que els suggeríem, són els textos que llegireu, tots ells d'un gran interès. No cal dir que aprofitem aquesta avinentesa per regradar tot-hom, tant els que han ajudat a fer aqueixa publicació com els que han vingut a la Secció.

Secció d'Agricultura de
la Universitat Catalana d'Estiu

I.

LA SECCIO D'AGRICULTURA

DE LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

- La UCE i la seva trajectòria
- La Secció d'Agricultura: una concepció original
- Programa de 1975
- Programa de 1976
- Programa de 1977
- Memòria d'un participant
- Resum del debat sobre el tema "L'entrada eventual d'Espanya a la C.E.E. i les relacions entre els agricultors de les dues Catalunyaes" del 1977
- Degustació de vins
- Resultats de la degustació de préssecs en almíbar
- Enquestes als pobles de Catalunya Nord
- Programa de 1977 a la UCE de Vic
- Quadre sinòptic de la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat l'any 1934

LA U.C.E. I LA SEVA TRAJECTÒRIA

Malgrat l'ajut considerable de persones i entitats de tots els Països Catalans, cal subratllar que la U.C.E. és deguda a una iniciativa Nord-catalana. La primera U.C.E. fou promoguda conjuntament per dues associacions: el Grup Rossellonès d'Estudis Catalans i el Grup Cultural de la Joventut Catalana. El G.R.E.C. fou creat l'any 1960 per a promoure l'ensenyança del català segons les normes lingüístiques de l'Institut d'Estudis Catalans. El G.C.J.C. va néixer en 1967 a l'iniciativa d'alguns joves que volien crear la seva pròpia associació cultural. Les dues associacions col·laboraren en 1968 per a l'organització d'unes diades de cultura catalana del 26 al 31 d'agost a Prada. Vingueren gent com Robert Lafont, Francesc Vallverdú, Lluís Llach, però el públic procedent de Catalunya Nord fou escàs.

La idea, però, no va ésser abandonada i fou represa per les dues associacions l'any 1969 amb més empena i més ambició ja que ara es tractava de fer una "Universitat Catalana d'Estiu". Els joves del G.C.J.C. asseguraren tot una sèrie de cursos de presentació del "Rosselló" i invitaren personalitats de Catalunya Nord i dels altres Països Catalans. Però el fet nou fou l'arribada d'un públic del Sud, essencialment barceloní, gràcies al treball de propaganda que feren alguns a Barcelona; pensem per exemple amb en Jordi Mir. Hi assistiren 39 Nord-catalans, 56 Sud-catalans i alguns occitans. El públic Sud-català resultà d'un nivell superior al que es podia esperar amb un públic només Nord-català. Però la quantitat de Nord i de Sud-catalans era suficientment ben equilibrada perquè pogués existir un diàleg i al cap de pocs dies tothom es coneixia. Això fa que, pels que visqueren la primera U.C.E., no se n'hagi trobat cap altra de tan interessant. Els Sud-catalans que vingueren a la primera U.C.E. s'entusiasmaren tant i feren tan bona propaganda, que en 1970 el nombre de Nord-catalans s'estabilitzà i en canvi el dels altres Països Catalans arribà a un centenar. I així, d'any en any, el públic anà creixent mentre el nombre de Nord-catalans es mantingué fixe. Aquest augment regular del nombre d'assistents, que arribà a un miler l'any 1974, obligà ja des de 1970 a treballar per seccions. De 4 en 1970 (llengua i literatura, estudis rossellonesos, ciències humanes, ciències exactes), el nombre de seccions anà augmentant fins a una trentena a les darreres U.C.E. Aquest augment considerable del nombre d'assistents obligà a fer dues tongades en 1975 (unes 400 persones en la primera tongada de juliol i un miler en la d'agost). En 1976 s'arribaren a fer tres tongades, una de les quals fou a Vic, fet demostratiu de que la U.C.E. es descentralitzava i passava la frontera. Però la sessió de 1977 ha vist baixar la participació tant a Vic com a Prada, malgrat haver suprimit la primera tongada de Prada.

Cal constatar que la U.C.E. de Prada acull gent de tots els Països Catalans, mentre que Vic té un públic més aviat comarcal. Hi ha molt poca gent que hagi assistit a més d'una o dues U.C.E. Això vol dir que no és exagerat pretendre que han passat per la U.C.E. més de 5.000 persones. Però certes zones geogràfiques, com Barcelona per exemple, són molt més ben representades que d'altres. Entre els assistents predominen els joves i les persones de feines intel·lectuals; els obrers i els pagesos hi són poc representats. El que és veritat és que les dones hi estan tan ben representades com els homes.

Un dels problemes és que, donat que el públic és especialitzat i poc representatiu de cada un dels Països Catalans, es podria caure en el perill de treballar únicament en funció d'aquest públic, fet que tancaria sociològicament la U.C.E. Cal doncs posar en marxa iniciatives per a que l'eixamplin geogràficament i sociològicament.

L'èxit d'una tal empresa necessita tres coses:

- tenir la idea i concretar-la,
- trobar gent per a fer el treball,
- respondre a les necessitats d'un públic.

La idea original -sense la qual no hagués existit U.C.E.- és indiscutiblement de Catalunya Nord (en gran part dels joves del G.C.J.C. i d'algunes persones del G.R.E.C.). L'embranchida que ha donat aqueixa iniciativa és consi-

derable ja que ara els bascs, els corsos, els occitans, els bretons també fan les seves Universitats d'Estiu. Sense els pensadors de la U.C.E. de fa deu anys, no existiria. Potser hi hauria quelcom que jugaria un paper semblant, però no seria la U.C.E. tal com la coneixem.

Però si no hagués existit després el treball pacient, constant i seriós de la gent del G.R.E.C., la U.C.E. no hagués durat perquè els joves del G.C.J.C. que hi havien treballat molt els primers anys varen anar deixant de col·laborar i el G.C.J.C. no trigà en desaparèixer. L'organització de la U.C.E. l'han portada sobretot els homes del G.R.E.C. El principal és indiscutiblement Pere Verdager, que alguns han qualificat de "pare de la U.C.E.". No sé si es pot parlar de "pare", ja que l'origen de la U.C.E. no procedeix pas d'un individu, però si que es pot dir que n'és el principal artífex. Cal parlar també de l'ajuda d'en Jordi Costa els primers anys, i de la de Gerard Vassalls d'uns anys ençà. Però per a funcionar, la U.C.E. necessitava també un treball de secretariat i organització durant tot l'any i sobretot durant la U.C.E. Això ha estat possible gràcies a l'acció benèvola d'una sèrie de gent que han treballat per res, ni per la glòria, ja que no són mai citats ni en els diaris ni en les revistes. Sé que n'oblidaré alguns però no puc parlar de la U.C.E. sense citar aqueixa gent sense la qual la U.C.E. no hagués estat possible. Primer cal subratllar el treball considerable de Josep Pons -el tresorer- que va passar de cuidar-se del modest pressupost d'una petita associació cultural a manejar milions de pessetes. Sense el rigor i la serietat del tresorer, un afer així no hagués pogut durar tants anys. Hi ha també tots els que han treballat a l'organització: Gineta Verdager, Gineta Bize, Elena Cayrol, Jampy, Francina Serra, etc... i també molts catalans del sud sobretot Irena Peypoc i Joan Ané (que després prengué la responsabilitat de la U.C.E. de Vic). Hem de fer una menció especial pel treball de Ramon Gual que ha fet l'esforç de fer sortir la U.C.E. del Lycée Renouvier i posar-la en contacte amb el poble. Tot això ha també estat possible gràcies al senyor Monestier (batlle de Prada) i gràcies a l'amabilitat de l'intendent i de tot el personal del Lycée Renouvier.

No citaré pas el nom de les persones Nord-catalanes o d'altres Països Catalans que han intervingut com a conferenciants, car la llista seria inacabable i ja els diaris i programes n'han parlat. He volgut més aviat citar els que, malgrat un treball poc vist, han fet possible la U.C.E. però és ben evident que a nivell de cada secció hi ha hagut un esforç per a presentar un treball de qualitat.

Dèiem també que per assegurar aquest èxit calia un públic. El progrés de la U.C.E. en aqueix aspecte mostra que responia a un menester. Probablement, les motivacions de tots no eren les mateixes, car Prada oferia diverses possibilitats:

- descobrir la cultura catalana,
- passar alguns dies de vacances seguint uns cursos i fent un xic de turisme,
- aprofitar la forta concentració de professors i estudiosos per establir contactes,
- poder parlar més lliurement de qüestions socials i polítiques, quan no ho era possible a Catalunya Sud.

Cert és que si l'última d'aqueixes motivacions ha desaparegut, les altres encara queden. Però la U.C.E. es troba en un moment important de la seva existència: a la sessió de 1977, el G.R.E.C. va declarar no poder continuar assegurant el treball d'organització. Una assemblea de professors proposà en Joan Ané (de Vic) com a coordinador per l'any vinent i un secretariat de quatre persones per a assistir-lo.

Es llàstima que la U.C.E., iniciativa de la Catalunya Nord, no ha estat pas aprofitada per ella. Si tots els catalanistes del Nord haguessin prèls les responsabilitats que podien prendre, hagués estat una altra cosa.

Cal tanmateix esperar que perduri l'esperit de la U.C.E.: la voluntat d'obtenir una confrontació entre gent de tots els Països Catalans, l'obertura de portes a tots els aspectes de la cultura catalana i a totes les opinions.

Si continua fent-se a Prada, els Nord-Catalans podem encara esperar que ens serveixi de lligam amb els altres Països Catalans; del contrari només podrem lamentar d'haver passat ben a prop d'una possibilitat fantàstica sense haver sabut aprofitar-la.

Llorenç Planes

Hauriem desitjat que aquest text fos escrit per un dels principals responsables de la U.C.E. Com que, al moment d'imprimir, encara no ens han pogut arribar les col.laboracions que havíem demanat hem volgut redactar això per a explicar un xic al lector com va néixer, i com s'ha desenvolupat aqueixa U.C.E.

LA SECCIÓ D'AGRICULTURA: UNA CONCEPCIÓ ORIGINAL DE LA U.C.E.

Si certes seccions han estat sempre presents a la U.C.E.: llengua, literatura, teatre, cinema, història..., d'altres han aparegut de sobte un any i no han tornat a reaparèixer. Cal subratllar que els organitzadors han estat sempre molt oberts a totes les iniciatives, de qualsevol horitzó que vinguessin. Moltes seccions han nascut d'una iniciativa personal, però només han pogut arrelar i continuar les que han respost a una necessitat. Tal és el cas de la Secció d'Agricultura.

Ja a la segona U.C.E. -la de 1970- hi hagué necessitat de dividir-la en seccions. N'hi hagué 4, entre les quals una -la d'Estudis Rossellonesos- agrupava cursos d'història, llengua i literatura, donats per joves intel·lectuals de Catalunya Nord. La meua formació agronòmica i el meu origen Nord-català em portaren a proposar als organitzadors de fer -dins aqueixa secció- uns "cursos" sobre l'agricultura de Catalunya Nord en 1973. La iniciativa fou ben acollida. Hi hagué cada dia una hora de "curs" realitzat en gran part gràcies als documents proporcionats per Enric Arpajou (encarregat del Servei d'Estadístiques de la D.D.A.). A més, gràcies a Lluís Ulrich (Director de la cooperativa vinícola de Paçà), Josep Delos (enòleg de l'Associació dels Aspres) i Ramon Boix (Director d'"Unions Rousillon") vam poder organitzar una lliçó d'iniciació a la degustació de vins. També va venir P. Torres (Director dels Serveis Tècnics del Comitè Interprofessional dels Vins Dolços Naturals) a oferir una degustació de vi dolç a tota la Universitat.

L'any 1974, malgrat que els organitzadors no creieren convenient crear una Secció d'Agricultura, permeteren ampliar les activitats dins el marc del que en dèiem el Departament d'Agricultura de la Secció d'Estudis Rossellonesos. Hi hagué cursos al matí, debats i visites a les tardes i el Departament funcionà com una veritable secció. Això fa que el 1975 ja hi hagué una veritable Secció d'Agricultura, però només a la segona tongada. El 1976 la Secció funcionà a la primera tongada de Prada i un dia a la de Vic. El 1977, funcionà a la tongada de Prada i dos dies a la de Vic. El lector trobarà més endavant el programa de l'última U.C.E.

Potser que sense aqueixa iniciativa personal no hi hagués hagut agricultura a la U.C.E., encara que és molt possible també que una altra persona hagués prè la iniciativa d'aqueixa introducció. Però el que ha fet possible el manteniment d'aqueixa Secció és l'ajuda considerable aportada a l'organitzador per tota una sèrie de gent ben introduïda dins l'ambient agrícola de Catalunya Nord i Catalunya Sud.

A Catalunya Sud des del 1974 hem comptat sempre amb l'ajuda molt preciosa de Carles Bernat (Secretari de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre). Pel mitjà d'ell poguérem tenir l'ajuda de Jordi Romeva (professor de Zootècnia a l'Escola d'Agricultura de Barcelona) durant tota la U.C.E. 1975, Jordi Peix i molts altres enginyers tècnics de l'Escola d'Agricultura de Barcelona, tots ells persones d'una sòlida formació agrícola i d'un coneixement molt concret dels problemes del camp. Ramon Trias (agent d'Extensió Agrària a Puigcerdà) ens organitzà durant dos anys les visites que férem a la Cerdanya Sud. Hi ha també els que vingueren com assistents i que després prengueren una part considerable en l'organització, com Joan Guitart (del Vendrell) i Nemesi Solà (de Barcelona).

A Catalunya Nord l'ajuda més valuosa ha estat la d'Enric Arpajou. Tant per a l'organització de les visites com en els cursos, com en els debats, l'ajuda d'Arpajou ha augmentat la qualitat de la Secció. Però no és pas l'únic: C. Salgas (conseller agrícola de Prada) assegurà una ajuda molt considerable en 1974. J. Delos, L. Ulrich i R. Boix han vingut cada any a fer la degustació. H. Caillavet (Director de la S.C.R.E.A.P.O.) i E. Bonet, a més de venir a fer la degustació de fruita en almíbar el 1974 i el 1975 ens prepararen visites d'interès arborícola. Cal parlar també dels que ens han rebut a casa seva com Joan Planas (a l'explotació de Sant Miquel de Cuixà el 1974 i el 1975) o J. P. Parayre (Secretari General del G.I.C.B.) que ens feu visitar els cellers del Banyuls el 1974 i el 1975. D'altres, amb la se-

va presència, han permès que molts debats quanyessin en qualitat: J.C.Delseny, J.Mons, G.Noury, J.C.Durand, J.Baills, per citar només els que han vingut més d'un any, car si volíem fer una llista de les persones del món agrícola que han vingut a la U.C.E. caldria almenys posar-hi una cinquantena de noms. De totes maneres els diferents programes, textos i resums que segueixen ja donen una idea més complerta dels participants. Algunes de les persones a qui hem proposat de venir no han pogut fer-ho, però pocs han refusat i gairebé sempre ho han fet per raons molt comprensibles. També ens ha ajudat molt l'"Agri" diari agrícola dels Pirineus Orientals i de l'Aude que sempre ha acceptat de publicar els nostres programes i els resums de les nostres activitats.

No cal dir que les nostres gràcies van a tota aqueixa gent que, d'una manera o d'una altra, han fet possible la vida d'aquesta secció.

En un primer moment varem pensar de crear un petit grup que es cuidés col·lectivament de l'organització, però l'experiència ens mostrà que era molt difícil reunir cinc o sis dels principals interessats perquè quan el dia va bé a l'un no va bé a l'altre i tothom té molta feina. Això és una tasca que no pot pas estar massa lligada a una persona, car perillia molt més que si depèn d'un grup. Malgrat això procurem establir un programa que respongui als menesters de tots. L'experiència de l'any precedent dona idees sobre les activitats que cal continuar, les que cal suprimir i les que cal iniciar. Anem doncs algun temps abans de la U.C.E., a veure (o telefonem, o escribim) a la gent que s'ha manifestat l'any precedent i, conversant amb uns i altres, intentem establir un programa que correspongui a les necessitats. Això fa que podem dir que, d'una certa manera el treball de la Secció és el resultat d'un treball d'equip, encara que aqueix equip no sigui definit amb precisió. I també podem dir que hi ha un esperit de la Secció d'Agricultura. Crec que tots els que venen a Prada estan d'acord en una cosa: que cal establir i desenvolupar el diàleg entre els agricultors i tècnics Nord i Sud catalans. És això -en la meua idea- l'esperit de la Secció, el que fa la unitat dels diferents participants. Evidentment, les opinions que s'hi manifesten són molt diferents i això és una altra característica de l'esperit de la Secció (que és també propi de la U.C.E.): no refusar mai a algú que ho desitja de venir, sinó al contrari; intentar fer venir gent de totes les tendències i opinions i també en la mesura del possible de totes les comarques dels Països Catalans.

Aqueixa voluntat de contacte i de respecte de totes les opinions es manifesten amb dues iniciatives. La primera és l'edició d'aquesta publicació, gràcies a la Fundació Roca i Galès i al treball de Nemesi Solà que s'ha cuidat de les relacions amb la Fundació. L'altra iniciativa és la publicació d'una llista d'agricultors i tècnics que han vingut a Prada o ens han ajudat i han acceptat de figurar en aqueixa llista. Aqueix any en publiquem la segona edició gràcies a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i al seu secretari Carles Bernat. És divulgada només a la gent que hi figura i es pretén que sigui una eina que faciliti les relacions entre gent del Nord i del Sud.

Els primers anys de la Secció teníem tres objectius:

- oferir als alumnes de l'ensenyament agrícola Nord catalans una il·lustració a casa seva dels crusos que segueixen a Montpeller o Carcassona,
- permetre als participants de la U.C.E. de conèixer els problemes agrícoles i de millor conèixer Catalunya Nord per un contacte amb els homes i la realitat,
- crear un lloc on poguessin trobar-se agricultors i tècnics agrícoles de Catalunya Nord i dels altres Països Catalans.

Havíem pensat en el primer objectiu perquè l'ensenyament agrícola a Catalunya Nord és molt poc important. No hi ha segona ensenyança i els alumnes catalans han d'anar fora del país. Com que reben l'ensenyament dins un ambient que no és el seu, volíem oferir-los la possibilitat de visitar explotacions i instal·lacions de Catalunya Nord, entrar en contacte amb pagesos i responsables professionals, etc... La nostra propaganda dels "Lycées Agricoles" no ha portat fruits. Això no vol dir que no calgui continuar treballant en aqueixa direcció. Al contrari, hem tingut sovint estudiants de l'Escola d'Agricultura de Barcelona.

Moltes seccions treballen sense sortir de la U.C.E. Volfem oferir al públic la possibilitat de sortir, de veure, de parlar amb gent del país. Sense ésser una secció molt nombrosa sempre s'ha defensat honorablement. Molt pocs s'inscriuen per l'Agricultura, però venen després, quan veuen el programa i això fa que hi hagi un cert nombre de gent sense formació agrícola, però amb molta curiositat intel·lectual.

La sessió de 1977 i, particularment el debat del 20 d'agost sobre l'entrada d'Espanya a la C.E.E., va confirmar el que ja havíem presentat els anys anteriors; que hi havia un menester de comunicació d'un costat a l'altre de la frontera i que la U.C.E. podia jugar aquest paper. El fet d'haver arribat a crear lligams ens encoratja a continuar la Secció en aqueixa direcció, però sense abandonar els altres objectius. Allò que cal és posar en contacte gent amb preocupacions iguals. Caldria doncs, a més de debats generals com el del dia 20, diades especialitzades. Per exemple, un dia sobre els vins amb degustació el matí i debat sobre els problemes del vi a la tarda. L'experiència demostra que és possible obtenir encontres d'aqueix tipus a condició de visitar prèviament la gent que desitgem vinguí.

La Secció d'Agricultura presenta doncs, a l'interior de la U.C.E., una opció original que no trobem en les altres seccions: els catalans del Nord hi pesen tant com els del Sud. Es una secció que es proposa no de debatre temes teòrics ni de tenir un nivell "universitari", sinó de posar en contacte gent d'un mateix àmbit professional. Haguéssim pogut crear una secció molt diferent del que és aqueixa si, en lloc de fer venir pagesos, haguéssim invitat investigadors i professors universitaris. No hagués estat difícil trobar erudits per parlar de la lluita de classes en el món rural, d'economia, de la psicologia del pagès o de la Història agrària. Vist el públic de Prada una secció d'aquest tipus hagués tingut més èxit. Però això no era el nostre objectiu, no volfem gent que estudien i observen el món pagès sinó gent que hi viuen. Som conscients que la denominació "Agricultura" no és pas una denominació per atreure el públic que tenim a Prada, però aqueixa denominació moltra la voluntat que hi ha de fer-ne un lloc d'encontre entre professionals.

L. Planes, responsable de la Secció

PROGRAMA DE LA SECCIÓ D'AGRICULTURA DE LA U.C.E. DE L'ANY 1975

Principals activitats del 20 al 30 d'agost.

Dimecres 20 matí i tarda: Presentació de l'agricultura de Catalunya Nord i Catalunya Sud per gent de la Direcció Dpartamental de l'Agricultura de Perpinyà i de l'Escola d'Agricultura de Barcelona.

Dijous 21 tarda: Confrontació entre agricultors de Catalunya Nord i Catalunya Sud sobre els problemes dels fruits i llegums.

Divendres 22 matí: Presentació i degustació de formatges occitans.

Dilluns 25 tarda: Debat sobre les formes d'associació en agricultura.

Dimarts 26 matí: Degustació de vins de Catalunya Nord i iniciació a la tècnica de la degustació.

Dimarts 26 tarda: Debat amb agricultors de Catalunya Nord.

Dimecres 27 tot el dia: Sortida i visites (regió de Banyuls, hivernacles de la regió de Perpinyà, Escola d'Agricultura de Ribesaltes).

Dijous 28 matí: Degustació de fruites en almíbar (cireres, albercocs, préssecs).

Dijous 28 tarda: Visita vergers.

Divendres 29 i dissabte 30: Programa segons els desitjos dels participants.

PROGRAMA DE LA SECCIÓ D'AGRICULTURA DE L'ANY 1976

Principals activitats del 20 al 30 de juliol.

Dimarts 20 - A les 9 presentació del programa i ponència "L'Agricultura de Catalunya Nord", per H.Arpaïou (responsable de les Estadístiques Agrícoles a Perpinyà).

13'30 - visita d'explotacions agrícoles a Cerdanya.

Dimecres 21 - A les 15 h. - "El problema vitícola", debat amb agricultors nord catalans.

Dijous 22 - A les 6 h.- Visita del Mercat de Perpinyà (sortida de la U.C.E.) a les 5) i visita d'un verger de préssecs experimental i d'una destil·leria. Per la tarda visita del Centre d'investigació agronòmica d'Alenyà.

Divendres 23 - A les 9 h.- La política agrícola francesa i comunitària de cara als joves agricultors.

A les 15 h.- "Les incidències de l'entrada d'Espanya en el mercat comú sobre l'agricultura catalana" debat amb agricultors i tècnics de Catalunya Sud i Nord. El debat es centrarà sobre les fruites, els llegums i el vi.

Dissabte 24 - A les 9 h.- "L'Agricultura de Catalunya Sud", per J.Peix (enginyer Tècnic Agrícola).

A les 15 h.- "El sindicalisme en el món rural" debat amb sindicalistes de Catalunya Nord i Sud.

Dilluns 26 - A les 9 h.- Presentació dels vins de Catalunya Nord i tècnica de la degustació.

Tarda - Enquestes per grups de dos o tres, en pobles de Catalunya Nord.

Dimarts 27 - A les 9 h. - Conclusions de l'enquesta.

A les 15 h.- Projectió de diapositives sobre bolets de Catalunya.

A les 17 h.- L'agricultura catalana vista per les joves cambres econòmiques de Catalunya Nord i Sud.

A les 18 h.- Aperitiu ofert per la Jove Cambra Econòmica de Catalunya Nord.

Dimecres 28 - A les 14 h.- Visita de cooperatives vinícoles i degustació de vins.

Dijous 29 i divendres 30 - Programa lliure per a realitzar les activitats que els participants desitgin.

PROGRAMA DE LA SECCIÓ D'AGRICULTURA DE LA U.C.E. DE L'ANY 1977

TONGADA DE VIC:

4 d'agost tarda: visita d'una explotació dedicada a cereals, comentada per J.M.Puiggrós, enginyer tècnic agrícola.

5 d'agost matí: visita d'una explotació lletera, comentada per J.M.Puiggrós i P.Espona.

5 d'agost tarda: presentació per J.M.Puiggrós d'un treball col·lectiu: "Estructuració tècnica de l'agricultura al Principat" i debat amb la presència de X.Alibés, C.Bernat, L.Planes i P.Espona (tècnics agrícoles).

9 d'agost: visita d'una explotació ramadera a Collsacabra.

TONGADA DE PRADA

18 d'agost matí: presentació de l'agricultura de Catalunya Nord, per E.Arpa-jou, estadístic.

19 d'agost matí: "Els organismes agrícoles a Catalunya Nord i la política agrícola francesa" per L.Planes, enginyer agrònom.

19 d'agost vespre: a la Casa de l'Agricultura de Perpinyà:

"La Secció d'Agricultura de la U.C.E." per L. Planes.

"L'Ambit d'Agricultura del Congrés de Cultura Catalana", per J.Pau, diputat i agricultor.

"L'Institut d'Estudis Agraris" per J.Peix, enginyer tècnic agrícola i responsable de l'Ambit d'Agricultura del C.C.C.

"La Unió de Pagesos" per J.Vidal, diputat i agricultor.

20 d'agost matí: "Les despeses d'explotació a Catalunya Nord i a Catalunya Sud" amb E.Arpa-jou i J.Peix.

20 d'agost tarda: debat sobre "L'entrada eventual d'Espanya dins la C.E.E. i les relacions entre els agricultors de les dues Catalunyaes".

22 d'agost matí: "Els problemes dels cultius forçats" amb R.Badosa (tècnic) J.Porrical (agricultor) i E.Arpa-jou.

22 d'agost tarda: visita d'hivernacles i abrics de plàstic al Rosselló.

23 d'agost matí: visita del mercat de Perpinyà, del mercat internacional de Sant Carles, dels cellers de Byrrh a Tu r.

24 d'agost matí: "Tècnica de la degustació de vins" amb J.Delos i E.Puig. (en legs), L.Ulrich (director d'un celler cooperatiu), R.Boix (especialista en vins).

24 d'agost tarda: debat "El cooperativisme agrícola" amb la Secció Cooperativisme.

25 d'agost matí: visita dels cellers cooperatius de Pa   i de Pontell .

26 d'agost: enquesta als pobles dels voltants de Prada.

27 d'agost matí: conclusió de l'enquesta i balanç de la Secció.

Memòria d'un participant

Vaig entrar en contacte amb la U.C.E., i concretament amb la secció d'agricultura, l'any 1975 per mitjà del seu fundador i promotor en Llorenç Planes.

Els primers contactes varen ésser per correu i m'explicava els resultats de la primera experiència d'aquesta secció a l'estiu de 1974. Amb una assistència reduïda, de 10 a 15 persones, el resultat fou però prou alliçonador com per donar-li continuïtat i fer d'aquesta secció una de les més destacades, dins el contexte general, com fou en aquest darrer any 1977.

Però anem a fer una mica d'història -resum segons una sèrie d'apunts i dades que he anat recollint al llarg d'aquests anys.

A l'estiu del 1975, vigent encara la dictadura franquista, l'assistència a Prada era nombrosa i la temàtica molt variada. La secció d'Agricultura, amb l'experiència de l'any anterior, presentava un programa prou interessant sota l'animació d'en Planes, l'Enric Arpajou i en Carles Bernat, com perquè els que ens sentíem identificats amb l'Agricultura tinguéssim una base per a treballar i aprofundir els temes. Allí ens trobarem un grup de 25 a 30 persones que arrodonírem l'esquema inicial i visquerem una experiència de la qual no estavem acostumats en els sistemes d'estudi de la dictadura feixista. En conjunt es tractaren 6 temes de problemàtica agrícola, es feren degustacions de vins i fruits confitats, així com tres visites a explotacions agrícoles, una a l'Escola de Formació de Ribesaltes, quatre a cooperatives diverses i una altra al Cellar de Valmy, i vam confrontar la part teòrica amb la realitat pràctica del moment.

L'any següent, el 1976, no em fou possible d'assistir novament a Prada però vaig rebre el programa opinions de gent que hi va anar. Es començà una nova experiència, que consistí en fer unes enquestes (per grups de dues o tres persones) a diferents pobles de la Catalunya Nord. Això permeté constatar sobre el terreny la realitat dels problemes d'aquella gent, a la vegada que es produïa un contacte molt interessant per àmbdues parts. Cal esmentar també els debats sobre els problemes dels vins, la problemàtica agrícola als Països Catalans, el sindicalisme i els primers debats sobre el Mercat Comú.

En aquest mateix any es produiria la primera sessió de la U.C.E. al Principat, en una tongada d'agost a Vic. L'agricultura hi fou també present, en una jornada en que es tractaren els temes de "La Ramaderia Catalana davant el Mercat Comú" i els problemes de l'agricultura en general, concretats en la terra, la industrialització i la política agrària.

En aquest any, el 1977, s'arriba a una de les cotes més altes, tant en nombre d'assistents com en interès i contingut. Dins d'un programa molt concret, cal fer esment del debat "L'entrada d'Espanya a la C.E.E. i les relacions entre els agricultors de les dues Catalunyes", amb assistència dels responsables del més alt nivell de la pagesia de la Catalunya Nord i també de la Catalunya Principat, així com un nombrós públic que omplenava totalment l'aula i que participava activament en el debat.

Capítol important fou també la comparació entre els costos d'explo-tació de finques semblants d'una i altra banda, concretats en el cultiu de la vinya i la fruita. La presentació a Perpinyà de la "Unió de Pagesos", de "l'Institut d'Estudis Agraris" i de l'"Àmbit d'Agricultura del Congrés de Cultura Catalana", juntament amb visites i degustacions, foren el conjunt d'actes que es portaren a terme entre els dies 18 i 27 d'agost, i que assoliren plenament la finalitat de la secció, que és la d'entrar en contacte amb la realitat del món rural i de fer progressar les relacions entre pagesos i tècnics agrícoles dels Països Catalans, units per uns vincles històrics, lingüístics, culturals i de sentit de País, que perduren malgrat l'oposició i la repressió a que estan sotmesos per uns règims centralistes i en part dictatorials.

Joan C. Guitart

(El Baix Penedès)

CATALUNYA - PRINCIPAT

Resum del debat sobre el tema "L'entrada eventual d'Espanya a la C.E.E. i les relacions entre els agricultors de les dues Catalunyaes", que va tenir lloc el dissabte 20 d'agost del 1977 a les tres de la tarda a la Secció d'Agricultura de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada.

La Secció d'Agricultura de la U.C.E. havia invitat algunes persones prenent contacte directament amb elles i, a més, per via de premsa ("l'Agri des Pyrénées Orientales et de l'Aude", l'"Indépendant", "Truc" i "Avui"), havia adreçat una invitació a tots els que, pagesos o no, eren interessats per venir a debatre d'aqueix tema a Prada.

Després de presentar els objectius de la Secció d'Agricultura, en Llorenç Planes -responsable d'aquesta secció- va proposar-se ell mateix com a moderador del debat i va demanar que els pagesos de Catalunya Nord i de Catalunya Sud escollissin tres persones per iniciar el debat contestant a la pregunta següent: "Sou partidaris o no de l'entrada d'Espanya a la C.E.E.? Per què?" Després de parlar entre ells, els pagesos varen decidir que per la Catalunya Nord prendrien la paraula R.J.Camo (President de la Cambra d'Agricultura), J.C.Delseny (President del Centre departamental de Joves Agricultors) i G.Noury (President del Sindicat de Vinyaters). Per la Catalunya Sud es posaren d'acord perquè intervinguessin J.Nubiola (membre de la permanent de la Unió de Pagesos), J.Pau (agricultor i diputat del P.S.C.-R. a les Corts) i J.Peix (President del Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles de Catalunya).

Els Nord-catalans demanaren alguns minuts per a acabar de preparar les seves intervencions i es donà, doncs, la paraula a la gent de Catalunya Sud. Intervingué primer J.Peix:

"L'entrada d'Espanya al Mercat Comú és un problema important i una de les qüestions que ara s'estudien a Catalunya Sud. Evidentment, si la C.E.E. no vol Espanya, hi ha d'altres possibilitats. Espanya exporta un 60% cap a la C.E.E. i un 10% cap als Estats Units, i importa un 80% dels Estats Units. La C.E.E. és per nosaltres un intent de fugir dels Estats Units i, doncs, és totalment necessari que la C.E.E. es plantegi una política mediterrània. Tot això en un segle XX, que és el segle del petroli, i amb un Mediterrani que està bullint. La C.E.E. té problemes polítics de fons. La C.E.E. té des del començament una política de preus proteccionista, però cal pensar que les condicions d'ara són molt diferents de les de fa alguns anys: els preus internacionals tendeixen a superar els de la C.E.E. En aquest moment en que veiem que s'uneixen tots els productors de matèries primeres, la C.E.E. ha de definir una nova estratègia. Cal hectàrees agrícoles, sitges i una planificació.

El consumidor està tip de pagar dues vegades. La C.E.E. per un cantó al fixar preus alts subvenciona el pagès i, per altra part, després ha de finançar els excedents de producció de cara a l'exportació.

En canvi els anglesos financien directament cada pagès d'acord amb els seus costos de producció, deixant al consum els preus de mercat internacional. Aquesta política de preus, a llarg termini és interessant tant per al pagès com per al consumidor. És així que en aquests moments la balança de pagaments agraris anglesa és excedentària. Això és degut a que exporta tecnologia (llavors selectes, bestiar, etc...)

Pel que respecta l'adhesió d'Espanya, cal criticar el document publicat l'any passat pel C.N.J.A. (que utilitzava estadístiques de només un any). La situació a Espanya canviarà car les reivindicacions obreres junt amb l'inflació faran pujar encara més els preus no solament dels salaris agrícoles sinó també dels transports, la llauna dels envasos, etc..., car quan exportem no sabem pas si el que val més no és pas la llauna de la conserva en lloc del producte agrícola. Tot això s'igualarà. Si no hagués estat la recent devaluació de la pesseta, molts preus serien comparables i ara no ho són. Hi ha doncs unes decisions monetàries que escapen al pagès. A més hi ha també els compromisos del G.A.T.T., que s'han de respectar.

Cal fer previsions reals sobre els augments de producció previsibles. Cal produir proteïnes vegetals en més quantitat i de més qualitat. A més, la C.E.E. ha de buscar nous mercats.

Cal democratitzar Europa i això ho han de fer els que ja hi són. Espanya tot just comença a democratitzar-se però els pagesos d'Espanya no volen entrar a la C.E.E. de les multinacionals. A la C.E.E. les organitzacions sindicals tenen taula i tamboret mentre que a Espanya les cooperatives estan adormides. El poder, dins el sector agrari espanyol, pertany sovint a empreses que justament són de la C.E.E. Davant d'aquests monopolis els pagesos procuren fer sentir la seva veu i la recent vaga de tractors ha mostrat la seva força. Cal, per exemple, fer respectar les denominacions d'origen i la qualitat dels aliments. Un dels entrebancs més seriosos és la no aplicació del Codi Alimentari que situa en l'il·legalitat comunitària gran part dels aliments industrialitzats a Espanya.

L'agricultura espanyola no és totalment mediterrània: sols el 35% del sòl espanyol ho és i això representa 5 milions d'hectàrees enfront dels 15 milions d'Europa. A Espanya només l'11'5% de la població activa és en el sector agrari i els salaris pugen molt de pressa. Aquest matí hem vist amb els estudis realitzats sobre el préssec i el vi, que la diferència de cost venia del salari. Però per altra part vosaltres, pagesos comunitaris, teniu subvencions, reforma d'estructures, serveis al pagès, crèdits. En resum, teniu una línia clara d'actuació. En canvi nosaltres estem sols, aïllats, desvalguts.

Tot això és per dir que -si s'igualen els salaris, cosa que arribarà- Espanya i la C.E.E. poden completar-se molt bé. Espanya necessita llet, sucre, blat de moro, oleaginosos, etc... El vi no seria pas un problema, precisament aquest any n'importarem. Per a les hortalisses caldria arribar a establir un calendari de producció. Tot això és qüestió de planificació i d'harmonització feta pels pagesos i no pels comerciants.

Per a la vinya caldria prohibir regar, prohibir els híbrids i contingentar (establir cupos) tant a França com a Espanya, però sobretot a França. Es vergonyós veure les fèrtils terres del delta del Roine plantades de vinyes. Allà no es fa vi, es fa només alcohol. El suc de fruita s'ha de fer de fruita i no de pols per utilitzar els excedents de producció.

Caldria esforçar-se per a millorar les estructures dels països mediterranis, on hi ha massa parcel·lació. Però els pagesos no en tenen la culpa. Aquesta és dels romans, que ens van colonitzar primer. La culpa la té la història. És per això que la reforma d'estructures és un problema nacional. Cal millorar també les estructures comercials.

Hem de donar a les regions un poder amb possibilitats de controlar-lo democràticament car el regionalisme necessita democràcia. També hem de millorar la xarxa de transports. És una de les limitacions més importants per a l'exportació. En conclusió, sabem que hi haurà dificultats però ens sentim europeus i volem participar a la C.E.E.

J.NUBIOLA (pagès del Baix Camp): "A la Unió de Pagesos, el tema de la C.E.E. ha estat poc debatut. Som un sindicat molt recent que comença tot just a treballar i encara no hem pogut prendre decisions comunes. Caldrà doncs considerar que els membres de la U.P. que intervenen aquí ho fan en nom personal i no com a representants de la U.P. El treball principal de la U.P. és ara d'obtenir la unitat dels pagesos. Com a catalans creiem que a la C.E.E. s'hi ha d'entrar. Però això serà una decisió política que no dependrà dels pagesos. Cal doncs aconseguir que se'ns escolti i hem de tenir contactes amb els pagesos de la C.E.E. L'entrada d'Espanya a la C.E.E. afavorirà el gran capital i els grans monopolis. Ara, però, la veritable Europa es farà en la mesura en què les nacionalitats tinguin una certa autonomia".

R.J.CAMO: "Primer voldria dir que el català que parli és el que m'han ensenyat el meu pare i la meva mare. Cal dir també que, quan jo era jove, el català era considerat una llengua inferior i hi havia una tendència a parlar francès. M'és doncs un plaer de tornar a tenir l'ocasió de parlar català.

Per això de la C.E.E. hem escrit amb molt de detalls en un recent número de la revista francesa "Paysans" el nostre pensament. Considereu doncs que parlo en funció d'això que és escrit en aqueixa revista. Hi dèiem "Europa Unida sí, lliurecanvi no". El tema desenvolupat pel primer orador és això que sempre hem combatut. El sistema lliurecanvista anglès del "deficiency payments" amb el 2'5% de pagesos, és contrari a la defensa del petit pagès. L'Europa ens importa pels seus valors, com són la llibertat d'empresa, la democràcia, el nivell de vida. Nosaltres volem guardar una eina de treball de dimensió familiar. Cal que l'home sigui amo de l'eina de treball i també de les cooperatives, dels bancs agrícoles, les assegurances i tant de cara amunt com de cara avall de l'agricultura. Això, salvat a França i perdut a Anglaterra, és per a nosaltres fonamental. Presenteu una solució que destruiria l'essència de la Política Agrícola Comuna.

Espanya es proveeix de cereals a Amèrica del Nord perquè els seus rendiments són insuficients. Espanya té menester de comprar proteïnes a l'Amèrica del Nord. Demanarà derogacions i, de derogació en derogació, la Política Agrícola Comuna desapareixerà.

Heu dit que és anormal que Europa sigui proteccionista; mes, com el proteccionisme ha estat la política de tots els països és difícil fer desaparèixer això. Sabeu, per exemple, que per als tomàquets que van del Marroc a la C.E.E. els és impossible passar per Espanya.

L'entrada d'Espanya a la C.E.E. és una decisió política i, doncs, poc depèn de nosaltres. Hi ha gent a França que pensen vendre llet a Espanya i vosaltres penseu vendre coses a Europa. Mes, cal pensar que els problemes que tenim ara nosaltres els poseu tenir vosaltres demà, si entreu a la C.E.E. El Marroc i Israel continuaran produint i venent a Europa i llavors veureu el valor d'aquesta política agrícola comuna.

He visitat moltes terres i particularment Califòrnia. Els espanyols que varen posar en valor aqueix país ara són mossos que tenen vergonya de parlar espanyol i català, han estat posats a fora per la gent del Nord. Nosaltres també tenim por d'això.

Calia tres condicions perquè entressiu a la C.E.E.:

- ésser del continent: incontestablement, ho sou.
- tenir un règim democràtic: ara, Espanya va cap a la democràcia.
- tenir un nivell de desenvolupament comparable. També hi arribeu ja que aquest any serà el primer any que Espanya perdrà els drets als Crèdits del Banc Mundial de Desenvolupament perquè el seu nivell de vida ja és massa alt.

El govern francès hi és favorable i és l'únic que podria dir que no. Sabem que no ho dirà; no, perquè des de que Anglaterra ha entrat és impossible refusar un país. I Portugal i Grècia també entraran. Nosaltres direm no perquè representem aquí uns pagesos que ens han demanat de dir que no, i en democràcia cal que la gent elegida doni la posició de la base. Sabem que la cosa es farà perquè és una decisió política que ja és presa i el nostre problema és que aqueixa obertura es faci respectant la Política Agrícola Comuna. Si defenseu la concepció d'una agricultura amb empreses familiars i cooperatives que permetin el ple desenvolupament de l'home ens tranquilitzeu i defenseu bé els interessos dels qui vos han nomenat. Afegeixis que, si ara de cop les portes s'obrien, Espanya quedaria dessagnada perquè jugaria la mobilitat dels homes i els homes marxarien."

J.PAU: "Intervinc com a pagès, com a militant de la Unió de Pagesos i també una mica com a diputat. Hem analitzat la situació i hem vist que per a la qüestió pagesa l'entrada no és tan necessària. No cal entrar a la C.E.E. l'Estat Espanyol té unes pagesies molt diverses, tant com ho poden ésser les de Catalunya, Castella o Andalusia i necessita, doncs, solucions molt diferents. Els models anglesos poden ésser aplicables a Andalusia però no a Catalunya o València, que tenen unes estructures agrícoles més semblants al tipus europeu.

En tot cas, la decisió d'entrar al Mercat Comú no la prendrà pas Catalunya. Cal buscar altres sortides fora del Mercat Comú, com per exemple els mercats d'Amèrica Llatina o dels Països Àrabs. Hem de canviar les nostres estructu-

res anquilosades i augmentar la producció al nivell europeu. No cal que l'entrada ens sorprengui i, per això, cal iniciar ja els contactes i poder establir les nostres condicions. Per decidir si cal entrar o no s'hauria de fer un referèndum, però, després d'una ampla informació i discussió. De moment, no veig els avantatges per a la pagesia catalana".

J.VIDAL: (Pagès del Vendrell i diputat del PSC.-C) "Intervinc per dir que estic d'acord amb en Pau. El nostre país ha viscut un règim de repressió i això fa que no crec prudent que parlem ara d'entrar a la C.E.E. Primer cal renovar la nostra agricultura, hem de canviar l'estructura social i econòmica del camp. Sóc d'una regió vinícola i sé fins on ha arribat el frau del vi. Considero que hem de fer una política d'apropament més social que econòmica. D'acord amb en Pau per dir que mai no hem estat consultats i això ha de canviar. Però, el nostre país s'ha de canviar a ell mateix. Estem encara molt endarrerits per parlar d'aquesta qüestió i de moment no tenim cap aprovació ni de la pagesia ni de Catalunya".

G.NOURY: "Sóc d'acord amb R.J.CAMO i voldria parlar del problema del vi. La França vitícola era fins fa cinc anys la nació vitícola més forta del món. Ara sem en crisi i tindrem 25 milions d'hectòlitres de vi en estoc dins el Migdia de França. Si considereu que produïm 65 milions d'hl i en consumim 62, veureu que la crisi ve del Mercat Comú. Es Itàlia i el tràfic internacional del comerç i la moneda que fan la crisi. Es clar que hi ha maneres de reduir aqueix estoc: per la destil·lació, per exemple, però no volem pas fer vi per cremar. Penseu que sereu concurrenciats i vençuts per la moneda. Aquí és el gran problema. Sense moneda europea ningú no tindrà el cop. Ja podeu treballar, fer bon vi i canviar les estructures! Nosaltres no sem pas contra Espanya, però diem no. Es impossible una política vitícola del bon vi sense barreres".

J.C.DELSENY: "Els joves agricultors no diem pas no a Espanya i a Catalunya, mes diem no a l'Europa dels marxants que ens és impossible de controlar. ¿Còm voleu fer i com voleu exportar, si cada 15 dies les monedes canvien de valor? És impossible fer entrar d'altres països mentre els problemes interns europeus quedin sense ésser resolts. Afegim que les nostres accions van en contra de les importacions i no pas en contra del país exportador".

Després d'aqueixa intervenció, l'organitzador donà la paraula als altres assistents entre els quals hi havia ben bé una quinzena de pagesos de Catalunya Nord i una quinzena de Catalunya Sud, sobre un total d'un centenar de persones.

E.GOT (Jove pagès de la Salanca): "El problema principal no és pas el de l'entrada dels productes espanyols sinó el dels intermediaris. A la meua idea valdria més suprimir aqueixos intermediaris i els considerables beneficis que realitzen".

J.C.DELSENY: "Ens hem preocupat d'aqueixa qüestió dels intermediaris i intentem d'anar directament al productor. Hem organitzat cooperatives i "groupements de producteurs" que venen directament i el producte se'n va de Perpinyà amb el preu marcat".

R.J.CAMO: "El sistema és difícil, però hem fet un esforç, per exemple, amb la cooperativa d'hortolans de Thuir en 1957 o les cooperatives de conserves que són unitats de dimensió europea. Per al vi, tenim set o vuit "groupements de producteurs" amb punts de venda a Brussel·les, Alemanya, Anglaterra, etc. De moment, no hem pogut comprar cadenes de distribució però hem fet això que hem pogut".

R. ALSINA (pagès del Rosselló): "Es veritat que el senyor Camo i els seus col·laboradors han fet un gros treball. Mes, quins resultats? De les conserveries, l'una ha desaparegut i les altres són malaltes. A més, si feiem una enquesta, veuríem que la diferència és insignificant entre el preu que paguen les cooperatives i el dels altres compradors".

L'organitzador, considerant que el debat, tot i que guardés el seu interès, s'allunyava del tema escollit, demana que es facin intervencions que portin més directament sobre la qüestió de l'entrada d'Espanya a la C.E.E.

J.BECA (Professor de Geografia de Catalunya Nord): "Quan la C.E.E. es va crear els productes agrícoles Nord-catalans beneficiaven d'una renda de situació, però la C.E.E. va rebentar els preus i en deu anys han hagut de plegar la meitat dels pagesos. Si es fa una obertura cap a Espanya, un altre cop els preus tornaran a ésser trencats i una colla d'explotacions no rendables hauran de desaparèixer, tant aquí com a Espanya; car, donat que els preus hauran estat trencats, el valor de les exportacions espanyoles també haurà disminuït, encara que el volum sigui el mateix".

J.PAU: "Amb l'adhesió d'Espanya s'obre el mercat peninsular per als productes europeus i Europa podrà exportar cereals o panís. Per a Catalunya Nord cal subratllar la possibilitat de vendre sobre el mercat de Barcelona."

R.J.CAMO: "Quan tot serà fet, ja veurem si podem vendre a Barcelona. Fins ara, hem topat amb això que en francès diuen "entraves non tarifaires au commerce international". Hem intentat de vendre pomes i ha estat molt difícil a causa dels problemes administratius. Hem provat de vendre préssecs i els camions de préssecs se secaven al sol mentre esperaven els papers administratius. El nostre problema d'ara és de guardar les coses bones de la C.E.E. No es pot pas fer saltar tan fàcilment barreres que existeixen des de fa segles.

Es important que pogueu rebre de la C.E.E. les compensacions necessàries per canviar les estructures i que pogueu comprar en funció de les oportunitats internacionals durant la transició. Anirem cap a una altra divisió europea del treball. Crec que Espanya dins de vint anys farà llet i carn i no pas blat; però Espanya no ha de deixar marxar els seus pagesos; del contrari arribarà a un desequilibri de la balança de pagaments impossible de compensar. Itàlia perd més divises amb la carn que compra a França que amb el petroli.

L.PLANES: "Com a moderador, no hauria d'intervenir, però com que veig que ningú no demana la paraula, faré una pregunta. Quan llegim la premsa, veiem que els dirigents agrícoles d'aquí prenen una posició molt dura contra l'adhesió d'Espanya, això pot fer creure als pagesos que són capaços d'impedir aqueixa adhesió, quan la gent que són presents aquí semblen molt conscients de les seves limitacions. No creieu que el dia en què l'adhesió esdevingui oficial, els pagesos que ara creuen que es pot impedir rebran un xoc? D'altra banda, no hi ha el perill que, si les coses no són clarament explicades, aqueixes posicions puguin fer nèixer en certs individus un racisme antiespanyol?"

J.C.DELSENY: "Sempre hem dit molt clarament i hi torno a insistir que les accions que fem són contra les mercaderies importades i de cap manera contra els catalans, els espanyols o els italians".

L.PLANES: "Una altra pregunta que voldria fer als presents és si creuen que es poden establir ja des d'ara lligams entre els sindicats agrícoles de Catalunya Nord i Catalunya Sud".

R.J.CAMO: "Si fos una Catalunya independent que volgués entrar a la C.E.E., entraria sense problema car no ens pot pas fer mal. Mes, com hem vist, el problema és més complicat. Ara, venir aquí un cop cada any em sembla interessant, almenys per tres coses. Primer, és una ocasió de parlar català; en segon lloc podem aclarir-nos conceptes dels uns i dels altres i, en tercer lloc, perquè sem tots gent de bona voluntat i, a més, tenim un passat comú".

UN PAGES DE CATALUNYA NORD: "S'ha parlat de les estructures a Catalunya Sud. M'agradaria que diguéssiu com veieu el problema de les estructures i quan de temps cal perquè el desnivell que pugui existir entre Espanya i França sobre aqueixa qüestió hagi desaparegut".

J.PEIX: "El concepte d'estructures és molt ampli: producció, investigació, ensenyament, comercialització, etc. Caldria també parlar del problema de l'agricultura de muntanya sense oblidar les comarques deprimides. Tampoc es pot oblidar que el pagès solament rep un 35% del preu del producte al consum. Hi ha un problema de monopolis d'alimentació i també de minifundisme del comerç de detall.

Tot està per començar. Fins ara hi ha hagut una emigració salvatge i la mitjana edat de la població del camp és elevada. Queda tota una sèrie de lleis per fer. Arrendar és difícil i s'han de revisar les lleis d'arrendament. Volem tornar a la nostra llei de contractes de conreu. Primer hi ha d'haver una voluntat, hem de parlar dels nostres problemes i hem de fixar etapes.

La diferència entre els costos nostres i els de la C.E.E. ve del nivell de salaris i de les càrregues socials. Per l'altra banda estem al mateix nivell, car tota la tecnologia és importada, fins i tot els plançons per crear els vergers. Ens hem de posar d'acord. Per exemple, els Nord-catalans haguessin hagut de poder exportar préssecs a la Costa Brava aqueix estiu ja que s'hi pagaven més cars que a Perpinyà".

UN ASSISTENT: "M'agradaria que em diguessiu: què vos sembla prioritari, la política de les estructures o la dels preus?"

J.PEIX: "Tot va lligat i cada regió té uns problemes propis, Catalunya no és la Mancha. La fruita de Barcelona ara ja vé de molt més lluny que el Prat del Llobregat; hi ha una xarxa de comunicacions que cal millorar. Afegeixo que els monopolis comunitaris ja són a Espanya des de fa temps. El més greu és que el sindicalisme europeu no està unit. Cal dir també que vosaltres teniu aquí problemes diferents dels del Llenquadoc i que potser els que estan manant a França són els cerealistes i que potser la seva política no és la vostra. La U.P. té només 10.000 afiliats sobre 100.000 pagesos catalans.

J.NUBIOLA: "La política de preus i la política d'estructures van juntes. De moment cal una prioritat a la política de preus; si no, aviat no quedaran més pagesos. Hem fet un sindicat unitari perquè a nivell nostre creiem que ens hem d'unir i també ens hem d'unir els pagesos d'un costat i de l'altre. La Unió de Pagesos és el sindicat pagès més fort de tot Espanya. Tinguem en compte també que quan Espanya entri a la C.E.E., aquesta no farà diferència entre Catalunya i Espanya".

R.J.CAMO: "Nosaltres tenim por sobretot d'Espanya. Si la situació actual de la producció s'estabilitzava, el problema no seria gaire greu. Del que tenim por és que, un cop l'adhesió feta augmentin les produccions i les exportin totalment cap a Europa. Si s'estabilitza la producció de vi, per exemple, Espanya s'integrarà millor. Perquè prendre un mercat és molt fàcil, només cal vendre 40% més barat. I això ho podeu fer. Els pagesos del Mediterrani tenen por. És clar, la gent de Tolosa pensen vendre carn a Espanya, però la carn s'haurà de poder pagar i us caldrà, doncs, poder exportar".

PERERA (pagès membre de la permanent d'U.P.): "Veig que la gent de Catalunya Nord fan moltes reserves i em sap greu perquè nosaltres hem vingut amb moltes ganes de diàleg. Nosaltres també patim molt de les exportacions franceses: penseu que han entrat a Espanya mils i mils de tonelades de pomes de la C.E.E. Del cas de la llet no cal parlar-ne. Hem d'anar cap a un programa de política agrària amb possibilitats de crear estocs".

J.NUBIOLA: "Veiem si trobem maneres de fer alguna cosa per defensar els nostres interessos comuns. Tenim una certa força i ho hem mostrat amb la vaga de tractors".

J.C.DURAND (Director de l'ADASEA): "Per a crear relacions, d'acord".

R.J.CAMO: "D'acord, però primer hem de fer la nostra pròpia reflexió".

R.ALSINA: "El problema de l'entrada d'Espanya a la CEE és un fals problema. Quan la Gran Bretanya va voler entrar, ningú no va dir res. Fa una colla d'anys que estem escanyats i el mal no ens ve pas d'Espanya ni d'Itàlia".

Aquí venen tota una sèrie d'intervencions molt curtes i impossibles de resumir. Per acabar, el moderador proposà que Josep Vidal, que és el més vell dels pagesos presents, intervingui i cloqui així el debat.

J.VIDAL: "Crec important de donar continuïtat a aquests contactes i relacions. Cal continuar car és així que s'arriba a trobar la manera d'adobar les coses. Nosaltres, catalans, vam demostrar amb la Generalitat el que érem capaços de fer. Així que tinguem una autonomia, ens posarem a canviar les nostres estructures i en pocs anys posarem la nostra agricultura a nivell europeu".

El moderador regracia tots els presents i així s'acaba el debat.

(Notes preses i resumides per Llorenç Planes)

DEGUSTACIÓ DE VINS

Donem a continuació algunes pàgines del document distribuït als assistents. Es tracta d'un document francès de l'I.N.A.O. i, en conseqüència, una temptativa de catalanitzar el vocabulari del vi.

LES DIFICULTATS DE LA DEGUSTACIÓ ANALÈTICA

Cal distingir tres fases principals:

FASE VISUAL

Es divideix en tres parts.

Examen del disc

S'examina el disc, és a dir la superfície del líquid (que ha d'ésser sempre neta i brillant). Si és mat, pot haver-hi alteració accidental d'oli durant el maneig del vi. Si conté partícules blanques o de color de rosa, hi ha el perill de formació de florit.

Per fer l'examen, cal tenir la base de la copa entre el pulgar i l'índex a nivell de la cintura.

Examen del vestit i de la seva transparència

L'examen del vestit haurà d'ésser fet amb la més gran precisió possible, de manera a determinar el color exacte, car el vestit permet de vegades saber -gràcies al color i al matís- l'edat del vi o la varietat que ha servit per la seva elaboració; per això, caldrà familiaritzar-se amb el vocabulari del degustador de manera a trobar els adjectius que caracteritzen el vi amb el màxim de precisió.

Examen de les cames

L'examen de les cames encara que no sigui determinant pot tenir un caràcter indicatiu sobre la presència o l'absència de certs cossos tals com el glicerol (causa del gras i del vellutat), la riquesa alcohòlica, el sucre.

Per fer l'examen cal tenir la copa entre el pulgar i l'índex i fer llepar tres cops les parets del veire pel vi. En principi hom veurà la formació d'un petit cordó de líquid de vores olioses i incolor. Les cames, que provenen de la desagregació d'aqueix cordó, regalen. Lur nombre, llur grossària, la rapidesa de formació i de regaladís sobre el vidre donen el contingut en glicerol, alcohol o sucre.

Remarca.- La fase visual és la fase més simple de la degustació.

FASE OLFACTIVA

Comprèn dues o tres operacions.

Primer cop de nas

Sense remenar el veire, el degustador olorarà el vi. Aqueix examen li permetrà de tenir una primera impressió sobre els aromes del vi.

Segon cop de nas

Cal donar un moviment giratori al vi dins el veire per obligar-lo a deixar anar totes les seves olors. Aqueix examen permetrà una anàlisi detallada dels perfums: intensitat, qualitat, caràcter i durada.

Tercer cop de nas

Aqueixa operació s'efectua únicament quan el vi té olors anormals; per a fer-ho es trenca el vi i s'olora. Així es determina l'origen de les olors anormals.

Remarca.- La fase olfactiva és la fase més difícil de la degustació.

FASE GUSTATIVA

Comprèn dues o tres fases en general.

Primera fase

Introduir el vi dins la boca i analitzar-ne els gustos que són el sucrat, l'àcid, el salat, l'amargor.

El gust sucrat és transmès per les papil·les de l'extremitat de la llengua i apareix un o dos segons després de la introducció del vi dins la boca.

El gust àcid es transmès per les papil·les laterals de la llengua i apareix tres o quatre segons després de la introducció del vi dins la boca.

El gust salat en el vi es nota per la seva insuficiència; en aquest cas el vi és planer o fat.

El gust amarg és transmès per les papil·les del fons de la llengua i apareix onze segons després de la introducció del vi dins la boca.

Segona fase

Permet l'estudi de les sensacions gustatives d'origen, és a dir l'estudi del cos i de les aromes de boca.

S'estudiarà el poder en alcohol, la carn del vi, el taní i la intensitat, la qualitat i la natura de les aromes.

Cal saber que la picor és generalment transmesa pel gas carbònic.

La cremor es transmesa per l'alcohol, l'astringent pel taní, la untuositat i el vellutat pel sucre, l'alcohol i el glicerol; la duresa pels àcids i el taní.

Tercera fase

Permet l'anàlisi dels sabors adquirits o accidentals, dels gustos deguts a la terra o al país productors, dels accidents o de les malalties del vi.

Remarca.— Cal malfiar-se de les interferències de gustos. Per exemple l'acidesa accentua el taní i el gust amarg. El sucre disminueix l'acidesa. El glicerol i l'alcohol tenen un gust sucrat. El gas carbònic amaga els perfums i augmenta l'acidesa.

IMPRESSIÓ FINAL

Després d'haver escopit el vi, hom n'estudia l'equilibri, els seus regustos i la persistència del gust gràcies a les impressions que ens ha deixat. S'acaba donant una nota i interpretant la degustació: caràcter del vi, esdevenidor i consells eventuals al vinificador.

Apel·lació (denominació).....

Tipus

Anàlisi efectuada el	per
Densitat	Acidesa total
Alcohol	Acidesa fixa
Sucres residuals	Acidesa volàtil corregida
Alcohol en potència	P H
SO ² total	P/
SO ² lliure	Índex de permanganat
Eventualment, observacions del laboratori:	

Eventualment, observacions del laboratori:

Mètode de vinificació

I) EXAMEN VISUAL,

- A) Superfície del líquid brillant - mat - neta - irisada - traces olioses
- B) Color
- 1) vi blanc clar amb reflexos verds o grocs - groc pàl.lid - daurat - groc palla - groc viu - groc d'àmbar.
- 2) vi rosat pàl.lid - blanc tacat amb reflexos roses o violats.- gris - rosa clar - rosa fosc - "ull de perdiu" - "pell de ceba" (fr. "pelure d'oignon").
- 3) vi negre vermell clar amb reflexos vermellosos o violacis.- vermell cirera - robís - granat - vermell fosc - vermell groguenc (fr. "fauve").
- matís franc - oxidat - trencat
- C) Aspecte Cristal·lí - brillant - límpid - velat - boirós - mat - plombat - tèrbol amb dipòsit o sense dipòsit.
- D) Perles De formació ràpida o lenta - inexistents - pesades - lleugeres.

Temperatura del vi al moment de la degustació

Eventualment, factor que impedeix la degustació

II) EXAMEN OLFACTIU

- A) Primera impressió ordinària - agradable - desagradable -
- B) Aroma
- 1) Intensitat potent - suficient - flac - inexistent -
 - 2) Qualitat molt fi - de raça - distingit - fi - ordinari - poc agradable - grosser - desagradable.
 - 3) Caràcter primari - secundari - evolucionat - madenit - ranci - fruitat - floral - vegetal - animal.
 - 4) Durada llarga - mitjana - curta.
- C) Olores anormals CO^2 - SO^2 - SH^2 - mercaptans - ventilat - fusta - malolàctic - agror - fenicat - tap
- defectes: temporal - durable - lleuger - greu
- D) Particularitats

Eventualment, factor que impedeix o fa nosa per la continuació de la degustació

III) EXAMEN GUSTATIU

- A) Primera impressió: molt agradable - agradable - ordinària - dolenta
- B) Sabors i sensacions d'origen
- 1) dolçor
 - a) sucres licorós - sucrat - dolç - sec - brut
 - b) glicerina i alcohol flonjós - untuós - vellutat - líquid - rude - assecat.
 - 2) acidesa
 - a) excessiva àcid - verd - mossegador - nerviós - lleugerament àcid.
 - b) equilibrada fresc - viu - frescal - (fr. "gouleyant") - flexible.
 - c) insuficient planer - moix
 - 3) cos
 - a) potència alcohòlica generós - que puja al cap - calent - potent - pesat - suficient - lleuger.
 - b) carn del vi (extractes) corpulent - gras rodó - ple - prim - magre.
 - c) taní ric i bo - equilibrat i bo - insuficient - astringent - amarg.
 - 4) aromes de boca
 - a) intensitat potent - mitjà - flac - curt - llarg
 - b) qualitat molt fi - elegant - agradable - comú - gastat.
 - c) natura floral - fruitat - herbaci - complex jove - "foxat".
- C) Sabors adquirits o accidentals
- 1) de la terra i del país productors (fr. "terroir"):

acusat - sensible - agradable - desagradable
 - 2) malalties: grassa - agre - agredolç - enterboliment (fr. "casse") - gust de sofre - ranci - picat (àcid acètic) - picat (àcid làctic).
 - 3) accidents: gust d'aigua embassada - de florit - de mare - de fusta - de tap - fenicat - metall - SH² - herbaci - acre.
- D) Impressió final
- 1) equilibri: harmoniós - ample - correcte - enganyador - angulós - cansat.
 - 2) regust: dret - franc - desagradable - estable - inestable.
 - 3) persistència del gust: molt llarga - llarga - mitjana - curta.

IV) CONCLUSIONS

- A) Conformitat amb la denominació o el tipus
- B) Nota sobre 20
- C) Interpretació de la degustació (caràcters del vi - el seu esdevenidor - consells eventualment).
-

I.N.A.O. Fitxa "anàlisi i vocabulari de la degustació".

DEGUSTACIÓ - MOSCAT DE RIBESALTES

MATIS groc clar normals - groc un xic fosc - oxidat, massa fosc - anormal,
 massa pàl·lid - lleugerament rosat.

ASPECTE brillant - llímpid - velat - tèrbol.

AROMA (nas) i OLORS fi i fruitat - bastant agradable - flac però franc -
 olor de sofre - no ben franc - mosc. inexistent - mosc. massa violent -
 desagradable.

AROMA (boca) agradable, fruitat - flac però franc - tipus mistela - tipus
 maceració - mosc. inexistent - sofisticat - mosc. massa violent - desa-
 gradable.

CARACTER I GUST ben equilibrat - gras, molt licorós - un xic massa sec - gust
 de sofre - astringent - àcid - lleugerament àcid, caramelisat - amarg -
 herbaci - cremant (alcohol) - oxidat, ranci - gust d'aigua embassada, de
 florit - dolent.

DECISIÓ acceptat (sense reserva, amb reserves)
 refusat (defecte que es pot corregir, defecte greu)

Nota sobre 20

Observacions
.....
.....

DEGUSTACIÓ DEL MOSCAT DE RIBESALTES

La nota mínima exigida pel label és 12/20

Per mor de permetre una millor interpretació de la vostra degustació, volgueu indicar per cada mostra i dins les columnes corresponents, les notes parcials determinades segons les indicacions següents:

A) EXAMEN VISUAL

matís anormal, massa blanc o massa fosc, marron o trencat	0
groc fosc, oxidat, tèrbol	1
groc clar, però tèrbol	2
groc més aviat fosc però límpid	3
groc clar i límpid	4
groc clar límpid i brillant	5

B) EXAMEN OLFACTIU

olor anormal (malaltia, accident o perfum estranger)	0
aroma violent, estrany, desagradable	1
aroma flac, poc agradable, dubtós	2
aroma lleuger però franc	3
aroma net, fi i agradable	4
aroma potent i molt agradable	5

C) EXAMEN GUSTATIU

gust dolent (malaltia accident)	0
gust desagradable, violent o gust estrany	1
gust dubtós, o amarg o astringent	2
gust massa àcid o massa sec, o gust que decebeix malgrat una bona olor	3
gust neutre, vi sense defecte ni qualitat	4
gust franc, aroma flac però agradable	5 ó 6
bon gust, ben moscat, dolç, agradable	7 ó 8
molt bon gust, fruitós, harmoniós, aroma persistent	9 ó 10

Una bona degustació és possible únicament en un ambient favorable: no cal fumar dins la sala i cal treballar amb ordre i silenci.

No cal descuidar que la comissió de degustació és responsable del nivell qualitatiu de la denominació, per la delegació de poders que li han concedit el Sindicat de Defensa de l'Apel.lació i l'I.N.A.O.

Resultats de la degustació de préssecs en almíbar en 1974 amb la SCREAPO

Aqueixa degustació era oferta per la Societat Cooperativa d'Investigacions i d'Experimentacions Agrícoles dels Pirineus Orientals (SCREAPO) de la qual és director H. Caillavet.

Els treballs de la SCREAPO són orientats essencialment vers la recerca de varietats, tècniques o productes per a aconsellar els agricultors de Catalunya Nord. H.Caillavet és un especialista dels préssecs i particularment dels préssecs grocs de conserva, coneguts amb el nom de "pavies" en francès i de "duras" en castellà. Per al que concerneix aqueixos préssecs grocs, la SCREAPO segueix una sèrie de vergers amb varietats noves. Poden estudiar l'arbre en l'ambient local (data de floració, de maduresa, etc.) La fruita és posada en almíbar, degustada algun temps després i rep una nota. En aqueixes degustacions que tenen com a objectiu de jutjar les qualitats del producte es demana al degustador que posi una nota de 0 a 10 segons la seva apreciació personal. Les notes mitjanes són, amb d'altres característiques (productivitat, regularitat de producció, època de maduresa, etc.), un dels criteris considerats per a aconsellar o no la varietat. Els resultats que publiquem més avall ens han estat comunicats molt amablement per la SCREAPO. Es un petit exemple de col.laboració entre la U.C.E. i un organisme agrícola Nord-català. Van participar a la degustació 15 persones entre les quals 3 de Catalunya Nord, 11 dels altres països catalans i un que no va deixar el seu nom.

Les varietats (desconegudes dels degustadors) eren totes "pavies" d'origen americà. Hi havia:

- Suncling: maturitat 8 dies abans J.H.Hale (12 d'agost 1974 a Sant Feliu d'Avall)
- Shasta: maturitat 22 dies abans J.H.Hale (21 de juliol 1969 a Tuïr).
- Loadel: maturitat 25 de juliol 1973 a Sant Feliu d'Avall.
- Babygold 5: maturitat 24 dies abans J.H.Hale (26 de juliol 1974 a Sant Esteve).
- Babygold 6: maturitat 20 dies abans J.H.Hale (29 de juliol 1974 a Sant Feliu d'Avall).
- Babygold 7: maturitat 10 dies abans J.H.Hale (31 de juliol 1974 a Sant Esteve).

Les notes mitjanes obtingudes foren les següents:

Varietats	global		fermesa		color		sabor		suc	
	ordre	nota	ord.	nota	ord.	nota	ord.	nota	ord.	nota
Suncing	1	8'89	1	9'21	1	9'20	1	8'76	1	8'42
Babygold 6	2	8'35	4	8'28	2	8'73	2	8'46	3	7'93
Shasta	3	7'74	3	8'46	3	7'64	4	7'33	4	7'53
Loadel	4	7'72	5	7'85	4	7'33	3	7'71	2	8'00
Babygold 5	5	7'01	2	8'64	6	6'13	5	6'57	6	6'73
Babygold 7	6	6'87	6	7'57	5	6'61	6	6'53	5	6'78

Podem comparar aqueixos resultats amb els que la SCREAPO ha obtingut en les degustacions fetes a Perpinyà.

Aqueixes degustacions foren fetes sobre 10 varietats però no hi figuraven ni Babygold 5 ni Shasta.

Babygold 6 va obtenir el segon lloc amb 8'64 de mitjana, Babygold 7 el tercer amb 7'94 de mitjana, Loadel el cinquè amb 7'88 de mitjana, Suncling el vuitè amb 7'00 de mitjana.

En els dos casos Babygold 6 ocupa un lloc molt honorable sobretot pel color i pel sabor, una mica menys per la fermesa de la carn (quart lloc a Prada i sisè lloc a Perpinyà). Babygold 7 ha estat jutjat de manera molt diferent a Perpinyà i a Prada. A Prada ha estat gairebé sempre últim; a Perpinyà ocupava el tercer lloc per la fermesa, però només el cinquè pel sabor i el sisè pel suc. En cap cas no ha estat considerada de les millors pel gust. Però sembla que l'aspecte i la fermesa foren jutjats molt més favorablement a Perpinyà que a Prada. Loadel ocupa una plaça mitjana (ni dolenta ni bona), amb gairebé totes les notes de 7 a 8 tant a Perpinyà com a Prada.

El cas de Suncling és particular. Ocupa el primer lloc a Prada amb 8'89 i el vuitè a Perpinyà amb 7'00. A Prada ha estat primer per tot. Malgrat això, sembla que s'hagi de considerar com una bona varietat, car -de fet- l'any 73 a Perpinyà la varietat Suncling era la primera sobre nou varietats: primer pel color, segon per la fermesa, segon pel sabor. Semblaria doncs que els resultats de Prada siguin més a prop de la veritat que els de Perpinyà el 1974. Babygold 5 no figurava en la degustació de Perpinyà el 1974 però en precedents degustacions havia obtingut 8'1 per la fermesa, 8'4 pel color, 7'4 pel sabor. Els resultats de Prada són relativament en desacord amb aqueixos, excepte per la fermesa que també va ésser jutjada bona. Shasta tampoc no figurava en les degustacions de Perpinyà del 1974. En precedents degustacions havia obtingut per la fermesa 8'8, pel color 7'5, pel sabor 7'0. Les notes de Prada ho confirmen. No és de les millors ni pel sabor ni pel suc.

En resum, podem dir que les degustacions de Prada han confirmat la qualitat de Babygold 6 (pel sabor sobretot) i la de Suncling.

ENQUESTES ALS POBLES DE CATALUNYA NORD

En 1976 i en 1977 vam imaginar de fer enquestes als pobles a l'entorn de Prada. Això era únicament per a donar una ocasió als assistents de discutir amb la gent del país. No érem pas prou nombrosos per a fer una enquesta estadísticament viable i no teníem possibilitats d'escollir els interrogats de manera sistemàtica. En una primera reunió vam determinar les preguntes a fer que eren un pretext i un esquema per a una xerrada informal amb la gent que les circumstàncies ens farien trobar. Els assistents anaren doncs per grup de dos a parlar amb la gent que trobaven a la plaça o als cafès, això ja és una selecció del públic i falsifica els resultats. En una altra reunió cada grup explicava el que li havia passat i és aquí que se situava la part més interessant pel comentari de les diverses actituds.

Malgrat tot, vam intentar agrupar els resultats obtinguts en un full pràcticament buit. Insistim per a dir que no es poden utilitzar, car no són uns resultats obtinguts científicament i els pobles constitueixen una part molt petita de Catalunya Nord. És clar que sorprenen algunes coses, com el fet de que el 60% dels interrogats hagi parlat català, car els que feien l'enquesta no parlaven francès, i el 44% solament l'entenia. Si considerem que hi ha 10 persones de cada dels pobles catalans, aquest percentatge encara augmenta. Per a fer una estadística sobre si la gent entén o parla el català seria interessant fer l'enquesta per gent de Catalunya Sud que no parlen el francès, car comproven si la persona parla o entén el català, mentre que en una enquesta feta en francès o simplement per una persona que es nota que és de Catalunya Nord l'interrogat pot molt bé donar una resposta que no correspon a la realitat.

Resultats de les enquestes als pobles
(anys 1976-1977)

Resultats de les enquestes als pobles (anys 1976-1977)																
	Prada	Eus	Catllar	Marquixanes	Vinça	Rodès	Bula Terranera	Illa	Nefiac	TOTAL 1976	Vilafranca	Cornellà del Conflent	El Vernet	Fillols	TOTAL GENERAL	Percentatge en relació al total
Nombre de persones interrogades	1	5	4	9	3	6	6	8	4	46	6	6	1	4	63	
Originaris de Catalunya Nord	-	2	4	7	2	3	6	3	4	-	5	4	1	4	45	71%
Originaris d'altres Països Catalans	1	1	-	-	1	-	-	5	-	-	-	-		-	8	13%
Originaris d'altres regions de l'Estat francès	-	1	-	2	-	3	-	-	-	-	1	2		-	9	14.5%
Originaris d'altres països	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	1	1.5%
Parlen català	1	4	4	5	2	3	3	8	3	-	3	4	0	3	43	68%
Entenen el català	1	4	4	7	3	3	4	8	4	-	4	6	1	4	53	84%
Coneixen la U.C.E.	1	5	3	6	3	3	6	4	4	-	6	6	1	3	51	81%
Pensen que el català s'ha de conservar	1	5	3	8	3	4	6	Pregunta ,			Total preguntes 34			30	88%	
Pensen que no s'ha de conservar	-	-	1	1	-	2	-	no feta			Total preguntes 34			4	12%	
Saben ben bé què es fa a la U.C.E.	-	-	1	3	2	-	-	-	-	Total preguntes 46						13%

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU 1977 A VIC. SECCIÓ D'AGRICULTURA

per Josep M. Puiggrós Jove i Xavier Alibés Rovira

Es varen organitzar les següents activitats:

Dijous, dia 4 d'agost: Visita a la finca Masot de Moià per la tarda.

Divendres, 5 d'agost: Pel matí visita al Mas Rosell a prop de Manlleu; per la tarda taula rodona sobre "Estructuració tècnica de l'agricultura al Principat".

Dimarts, 9 d'agost: Pel matí visita a la finca Caselles, de Collsacabra.

Visita al Masot.- Aquesta finca està situada al peu de la carretera de Vic a Manresa a uns tres Km. de Moià, direcció Vic. Es una típica finca de secà frescal. Consta de 103 Ha. de secà, 10 Ha. de regadiu i 46 Ha. de bosc. Durant la visita es pogué observar el següent:

- a) La rotació dels conreus de secà, que és bàsicament blat, ordi d'hivern, ordi de primavera i trepadella.
- b) La rotació dels conreus de regadiu que són alfals i prats a base de Margall, Dactilis i trèvol.
- c) Les produccions agrícoles. Els cereals es destinen a la venda i les trepadelles i prats s'ensitgen en sitges trinxera i serveixen per l'alimentació dels animals de la finca, que normalment són 50 vedelles cria de raça Frisona i 50 vedells d'engreix.

L'alfals s'asseca i també es consumeix a la mateixa finca.

- d) Es va poder veure totes les activitats de la finca i la visita coincidí amb la batuda. Es pogué comentar la problemàtica de cada conreu sobretot la dels cereals i també la qüestió de preus.

La finca és portada per dos treballadors i l'amo.

Visita al Mas Rosell.- Aquesta finca està situada al peu de la carretera de Vic a Manlleu a uns 2 Km. de Manlleu direcció Vic. Té unes 50 Ha. de secà i la seva rotació és: cereals, blat i ordi d'hivern; alfals i margall.

L'explotació té unes 50 vaques lleteres (canadenques i holandeses) en sistema d'explotació semi-estabulació. També es va poder veure les instal·lacions de munyir i conservació de la llet. El propietari de la finca, Pau Espona, explicà als assistents la problemàtica sobre els preus de la llet i els grans monopolis que la controlen a Catalunya.

Taula rodona.- Es discutí bàsicament l'organigrama sobre una possible estructuració tècnica de l'Agricultura a Catalunya partint de la possibilitat d'una Conselleria d'Agricultura dintre de la Generalitat. Com es pot veure en el quadre anexe, consta de tres parts. Una fa referència a ensenyament professional i superior, l'altre a serveis tècnics i la tercera a granges experimentals.

En l'acte, previa presentació per part de Llorenç Planes, intervingueren sobretot:

- Xavier Alibés, investigador en el centre Aula Dei (Saragossa), que parlà sobretot dels objectius necessaris de la investigació agrària.

- Bernat, de l'Institut Català de Sant Isidre i professor de l'escola de I.T.A.B. Insistí molt en la importància d'organismes com el S.E.A. (Servei d'Extensió Agrària). Aquesta última qüestió fou rebatuda per alguns assistents, que no consideraven que fós tan interessant l'acció realitzada pel S.E.A. fins a la data.

- Pau Espona, pèrit agrícola, va insistir sobretot en que s'hauria d'incloure un estudi sobre cooperatives i crèdit agrícola.

- Jaume Burgaya, professor de l'escola professional agrària "Quintanes" de Vic, que exposà la problemàtica d'aquestes escoles a Catalunya i el poc contacte que tenien les unes amb les altres; assenyalà que seria d'interès fer una reunió dels qui treballen amb escoles d'aquest tipus per poder coordinar els programes d'ensenyament.

Al final s'indicà que per tal que l'esquema inicial a discussió tingués unes conclusions seria necessari que a nivell comarcal es creessin equips de treball. En la sessió varen fer de moderadors: Xavier Alibés, L.Planes i J.M.Puiggròs.

Visita a Caselles.- En aquesta visita es va tenir l'oportunitat d'analitzar un senzill model d'explotació de pastures a partir d'un ramat de vaques en condicions "d'aire lliure integral". El perfecte adequament d'un sistema d'explotació de recursos atriassats a l'intent que fem referència ens convida a fer unes quantes reflexions sobre un sector de la ramaderia difícil i oblidat durant els darrers anys (1). Del que varem poder observar podríem destacar els següents conceptes:

- a) el perfecte assentament d'un ramat de 200 vaques sobre 65 Ha. de pastures totalment tancat (auto proveïment);
- b) el fet de que una raça procedent del nord d'Espanya -la Tudanca- en vies d'extinció sigui explotada en forma rentable en creuament industrial;
- c) una correcta organització dels programes reproductius durant l'any en funció de les disponibilitats de les pastures.

Algunes xifres tècniques que creiem importants ja que ens semblen originals sobre la raça a la qual fem referència:

Característiques de les mares

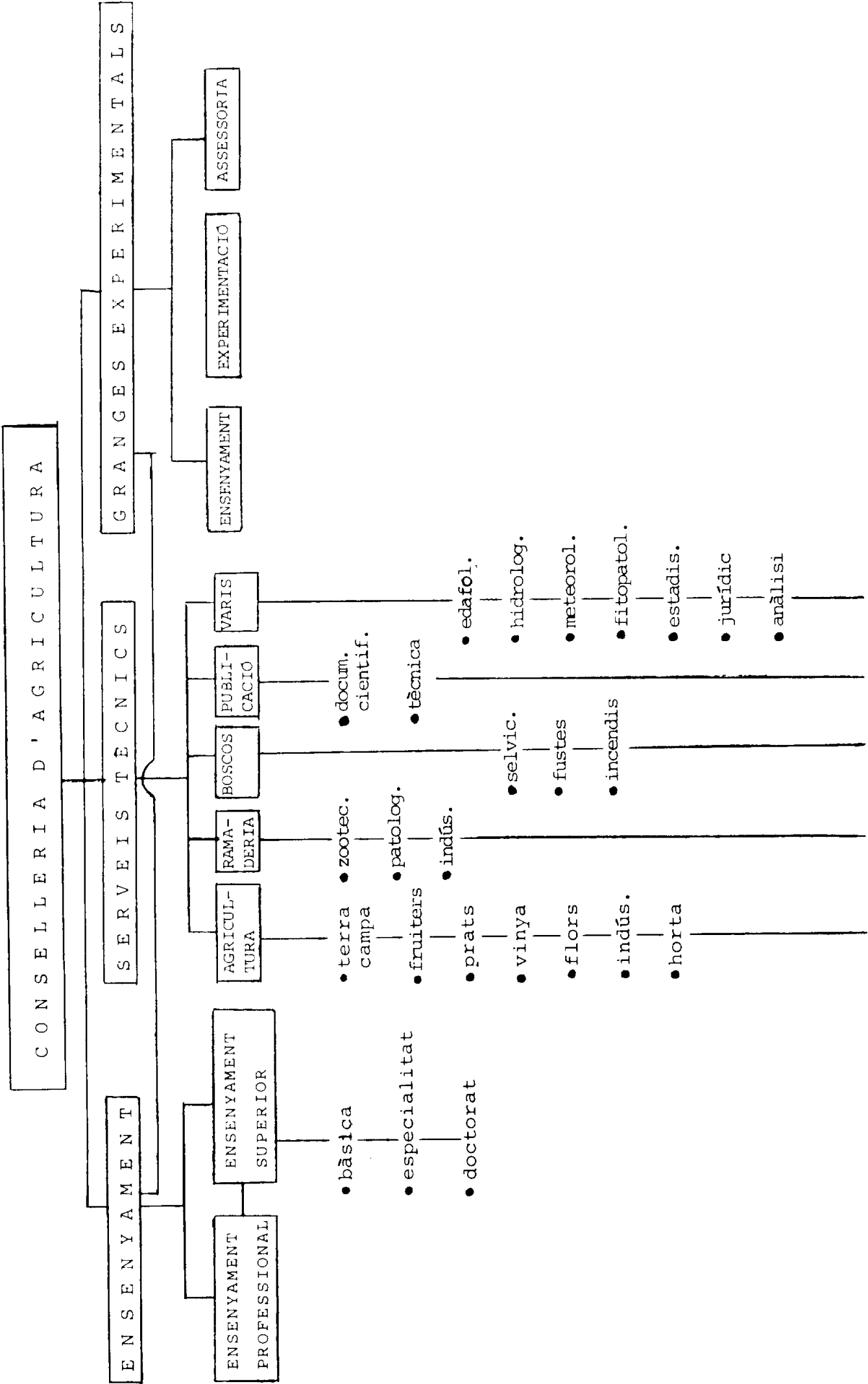
- pes adult inferior als 400 Kg.
- molt bona fecunditat, fertilitat i actituds maternals,
- excepcional facilitat en el part inclús en creuaments amb races tipus Xerolés.

Característiques d'alguns creuaments (F_1)

<u>Vedells</u>	<u>pes màxim</u>	<u>creiement diari durant tot el període (gr. dia)</u>
Tudanca	21 Kg.	< 600
Tudanca x Limousin	27 Kg.	600-700
Tudanca x Xerolés	33 Kg.	> 700

Xifres mitges sobre un elevat nombre de vedells nascuts a final d'hivern i sortits de la pastura a finals d'estiu havent prèls solament llet de la mare i herba pasturada.

(1) Vegis el treball "La crisis bovina de montaña: un posible modelo viable" de X. i N. Alibés, 1977. Butlletí de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, Obra Social i Agrícola nº 39.

II.

COL.LABORACIONS

DELS DIVERSOS PAÏSOS CATALANS

- L'Alguer: l'agricultura algueresa
- Andorra: l'agricultura andorrana
- Catalunya Nord:
 - . L'agricultura dels Pirineus Orientals (Catalunya Nord i Fenolleda)
 - . Els organismes agrícoles nord-catalans
 - . La Cambra d'Agricultura dels Pirineus Orientals
 - . El Comitè Interprofessional dels Vins Dolços Naturals
 - . L'Agrupament Interproductors del ví de Banyuls
 - . Els joves i l'agricultura
 - . La Societat Cooperativa d'Investigacions i Experiements Agrícoles dels Pirineus Orientals (SCREAPO)
 - . La conducta d'un verger de nectarina
 - . El cooperativisme agrícola a Catalunya Nord
- Catalunya Sud:
 - . L'agricultura de Catalunya Sud
 - . El Servei d'Extensió Agrària a Catalunya Sud
 - . Les cooperatives vitivinícoles al Principat
 - . La Fundació Roca i Galès i el cooperativisme agrícola
 - . L'Ambit d'Agricultura del Congrés de Cultura Catalana
 - . L'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Agrícola i d'Especialitats Agropecuàries de la Diputació de Barcelona
 - . Declaració de la II Assemblea de la Unió de Pagesos
 - . Cooperatives Agrícoles a Catalunya Principat
- Les Illes:
 - . Característiques de l'Agricultura
 - . El moviment pagès
- País Valencià
 - . Problemàtica agrícola

L'ALGUER: L'AGRICULTURA ALGUERESA

L'agricultura del territori alguerès és típicament mediterrània; però, al mateix temps, difereix considerablement pel tipus de conreu, de conducció i producció de la del restant de l'illa. Seria molt interessant considerar detalladament l'evolució de l'economia agrícola de l'Alguer, però ara cal dir breument que aquesta agricultura és adequada a les exigències i a la tecnologia del moment. L'economia abans tenia un caràcter eminentment agrícola-pastoral, arcaic i tradicional, oleícola (l'oli produït a l'Alguer és considerat entre els millors d'Itàlia) i vinícola (per exemple, ja des de finals del segle passat els marquesos Guillot exportaven llurs vins per tot arreu); avui, per la lloable i faedora iniciativa d'uns particulars i amb la massiva intervenció de l'Estat, en el transcurs de temps de trenta anys, s'ha transformat en economia agrícola-industrial. Cal aclarir també que, amb la renovació dels sistemes i dels mètodes aplicats a la vida del camp, els pressupostos anteriors han canviat. És clar que no va pas tot perfectament i que hi ha molts problemes, principalment perquè les entitats locals haurien de vigilar més el patrimoni agrícola i defensar el sòl. D'altra banda, la política agrària nacional a vegades peca de superficialitat. A més d'això, el desequilibri de les retribucions i de les pensions ha afavorit l'èxode rural. Deixant a part aquestes qüestions, explicaré ràpidament la situació actual.

El municipi de l'Alguer té una extensió de 22.439 hectàrees, així distribuïdes:

- 982: carreteres, rocam, aigües
- 1.706: bosc, trencavents, zones turístiques
- 3.178: terrenys incultes productius
- 17.573: conreus arboris, conreus herbacis, pasturatge, etc.

La distribució dels diferents conreus s'expressa en el quadre següent:

oleicultura	: 2.340 Ha. aproximadament, amb 260.000 oliveres
viticultura	: 1.800 "
Blat, ordí, civada	: 3.000 "
farratges	: 2.000 "

hortalissa, carxoferes, tomàquets, etc. : 200 Ha. (producció insuficient per a satisfer la necessitat de la població). La superfície restant està destinada a la pastura. La ramaderia és considerable, predominant el bestiar oví amb un cens d'uns 17.000 caps i el boví amb uns 5.000 caps. Pel que es refereix als règims de tinença, es compten unes 7.000 finques rurals. El conreu directe és el sistema d'explotació més general, sovint amb l'ajuda de treball de jornalers o de mossos. Es pot dir que els treballadors fixos són unes 3.000 unitats; els treballadors de temporada (per la verema, la collita de l'oliva, etc.) són uns 2.000.

Entre els establiments creats per a transformació dels productes es destaquen les cooperatives. Mereixen esment particular:

1) Cantina Sociale (Celler Social) S. Maria La Palma. Va néixer l'any 1959 per iniciativa de l'E.T.F.A.S. (entitat per a transformació agrària de Sardenya). Compta amb 750 socis, dels quals 500 en el municipi alguerès i 250 en els municipis limítrofs (Sàsser, Ittiri, Uri, Olmedo). La maquinària té una capacitat de treball de 90.000 quintars mètrics de raïms i elaboren la quasi totalitat del producte dels municipis esmentats. Els dos anys darrers, per la mala anyada, s'han produït uns 37.000 hectòlitres amb un percentatge de 50% de vi blanc i 50% de vi negre. El 90% d'aquests vins procedeixen de vinyes del tipus "vermentino" i "canonau". Amb els dos terços de la producció total s'elaboren vins destinats al consum immediat i vins de llarga conservació, una part en ampolles de tres quarts de litre amb tap de suro (dignes d'esment són Le Bombarde, vermell superior, Aragosta, Capo Giglio, Ninfeo, blancs superiors) i una altra part en ampolles de litre amb tap metàl·lic de corona. La cooperativa té actualment 16 dependents fixos i uns 25 a 30 de temporada en temps de verema o a l'estiu. Vèn anualment 1.200 milions de lires; tenen en estudi la instal·lació d'una moderníssima màquina embotelladora per a satisfer la clientela cada dia més nombrosa.

2) Latteria (Cooperativa lletera) Sociale Nurra, també d'iniciativa de l'ETFAS. Va néixer l'any 1958 amb 300 socis; fa uns anys va unir-se amb la cooperativa de criadors de bestiar i lleterers: en total 600 socis, dels quals 200 algueresos. Una planta moderna envasa cada any 1.800.000 litres de llet de vaca i 200.000 litres de llet d'ovella. Es produeixen formatges molt estimats en els mercats. Cal dir que un terç de la llet de vaca es destina a l'alimentació.

3) Cooperativa Oleícola Alguereses, fundada l'any 1963 per iniciativa d'una quinzena de propietaris d'oliveres. L'Alguer produeix oli i conrea una superfície de 625 Ha. amb 76.650 oliveres. La cooperativa disposa d'un molí moderníssim capaç de tractar 20.000 quintars mètrics d'olives cada estació, tot i que no s'hagi arribat mai a aquest nivell (la quantitat màxima fou de 14.000 quintars m.). L'any passat es van treballar 10.000 quintars m. d'olives i es produïren 1.700 quintars m. d'oli; d'aquesta producció els socis d'aquesta cooperativa utilitzen un conjunt de màquines -de propietat col·lectiva- per a llaurar, arrencar brots, adobar la terra, desinfectar, etc. i així mateix per al transport i la collita. La cooperativa està en condicions d'obtenir en les seves terres productes de boníssima qualitat. Està associada al Consorci Agrari Sard, compta amb dos empleats, sis obrers i uns quinze a vint treballadors temporers.

Pel que es refereix a les hisendes agrícoles, per falta de temps i d'espai esmentaré solament la més antiga i coneguda en l'àrea nacional: la hisenda vinícola Sella & Mosca S.p.A., amb un capital social de 2.500 milions de llires. Fou fundada l'any 1899 per l'enginyer Erminio Sella i els advocats Edgar-Mosca i Vittorio Sella. Fins el 1963 fou una empresa privada basada en una comunitat de béns indivisos; després es transformà en Societat anònima (per accions), perquè la hisenda necessitava d'una transformació radical amb l'ampliació dels cellers i la total renovació de les vinyes, dels sistemes i dels mètodes de conreu. La hisenda comprèn una superfície de 650 hectàrees:

- 340 Ha. cultivades amb vinya de cortina;
- 75 Ha. cultivades amb vinya de respall;
- 40 Ha. amb carxofes;
- 65 Ha. de terrenys on s'efectua la reimplantació o de terrenys improductius, etc.;
- 130 Ha. en espera de transformació.

Actualment es produeixen 43.000 quintars mètrics de raïms (quantitat escassa perquè els ceps són molt joves; hom preveu una collita de 80.000 quintars mètrics per l'any 1980). Els tipus de raïms són: Torbato, Canonau, Carinyena, Clayret, Vermentino, Trebbiano, Sangiovese; es tracten tots en la mateixa hisenda, dotada de màquines i cellers ultramoderns. Una part del vi elaborat es destina al consum immediat; la resta -uns 7.500 hectòlitres de vi superior- es destina a l'envelliment que s'efectua en botes de roure d'Eslavònia. D'aquesta manera s'obtenen els següents vins famosos: Torbat, Canonau, Rosé di Canonau, Anghelu Ruiu, Nuraghe Maggiore, I Piane, etc... També es milloren vins en brut procedents d'altres comarques de l'illa entre els quals, per exemple la Malvasia (150.000 ampolles de tres quarts de litre amb tap de suro) i la Vernaccia (Garnatxa) (100.000 ampolles). La hisenda té programada una producció de vi destinada exclusivament a l'envassat en ampolles de 3/4; i això no solament per vella tradició, sinó perquè el cost de producció va creixent cada dia més alhora que també augmenta la clientela (a més d'això es considera molt important l'entrada competitiva en els mercats estrangers); l'ampliació de les estructures i dels cellers; una acció promocional de vendes per al futur. L'entitat compta un bon nombre d'empleats. Al sector agrícola: 1 director, 3 administratius i 70 obrers fixos, i també treballadors temporers que durant l'any passat representaren 13.700 jornals de feina. Al sector industrial hi ha 4 directors, 15 administratius, 10 venedors i 32 obrers fixos. El volum de vendes representà l'any passat uns 3.500 milions de llires les despeses generals inclosos els salaris ultrapassaren els mil milions.

Es clar que he donat un resum molt breu de la nostra agricultura. Tanmateix espero haver perfilat la nostra situació.

Antoni Zedda
Agricultor

Nota: Hem obtingut aquest text gràcies al Centre d'Estudis Algueresos i al seu President A.Sàlvietti

ANDORRA: L'AGRICULTURA ANDORRANA

Les activitats agràries són en bona part funció de la ramaderia. Els prats de dall són sovint a les vores dels còrrecs, a fi de tenir a l'hivern farratge sec per al bestiar boví. En altres casos hom sembla sègol i blat i, a vegades, tabac. Les terres adaptàbles a l'agricultura no passen d'un 2% del territori. Els camps es llauren on el fred ho permet i on hi ha un sòl favorable als sediments fèrtils de les valls glaciars o a les espatlles d'erosió de les zones inferiors amb una alçària màxima de 1.800 m; més amunt només hi ha prats de regadiu. La gran explotació rural és el bestiar, en general, que pastura als prats comunals a l'estiu, que menja els rebrots dels prats de dall particulars al bon temps; el bestiar boví menja l'herba seca a l'hivern, mentre que les ovelles marxen a la terra baixa en una transhumància secular. Com a d'altres indrets, a Andorra, el nombre de caps de bestiar ha disminuït els darrers anys, sobretot pel que fa a les egües i a les ovelles, i també lleugerament el bestiar boví per tal com les fonts econòmiques del país han canviat completament els darrers 30 anys. Hom calcula els efectius ramaders en unes 15.000 ovelles, unes 1.500 vaques i alguns centenars d'egües i cavalls.

(Aquest text l'hem tret de la Gran Enciclopèdia Catalana, volum 2 editat en 1970. Com que la col.laboració que havíem demanat per Andorra no ens ha arribat a temps hem volgut malgrat tot posar aquest text per a mostrar que no oblidàvem pas l'agricultura andorrana).

Ens permetem recomanar la lectura del llibre ESTRUCTURA I PERSPECTIVES DE L'ECONOMIA ANDORRANA, del qual són autors els economistes J.M. Brucall, C.Camps, J.M.Cullell, E.Farré-Escotet, A.Petitbó, J.Sagues i R.Tomás. Està editat per Edicions 62, Barcelona, el març de 1975. Vegis en particular el capítol "Agricultura i ramaderia", pp. 191 a 215, amb gran abundància de quadres estadístics.

CATALUNYA NORD

L'AGRICULTURA DELS PIRINEUS ORIENTALS: CATALUNYA NORD I FENOLLEDA

Els Pirineus Orientals és un departament de l'Estat francès constituït per les comarques nord catalanes del Vallespir, el Rosselló, el Conflent, el Capcir i la Cerdanya Nord i la comarca occitana del Fenolleda. Les estadístiques que donem aquí provenen del Servei d'Estadístiques de la Direcció departamental de l'Agricultura dels Pirineus Orientals, dirigit per Enric ARPAJOU. El Fenolleda pesa molt poc en l'agricultura del departament, excepte pel vi. Encara que aqueses estadístiques no concerneixin rigurosament tota la Catalunya Nord es pot considerar que expliquen molt bé la realitat Nord catalana, perquè El Fenolleda -encara que no sigui ètnicament català- està lligat econòmicament a Perpinyà, a més de pertanyer-hi administrativament.

El departament dels Pirineus Orientals comprèn:

- 3 "arrondissements" (districtes)
- 22 "cantons"
- 222 "communes" (municipis) i
- 8 regions agrícoles

I/ La demografia i els homes

	1962	1968	1975
Població total	251.231	281.976	299.506
Població rural	84.752	87.586	83.871
Població activa total	68.988	98.888	103.225
Població activa agrícola	29.040	22.380	15.100

Nombre d'explotacions agrícoles:

1955	1970	1975	1976
25.553	19.180	16.060	15.655

Evolució del nombre d'explotacions:

	Total	menys de 2 Ha.	de 2 Ha. a 5 Ha.	de 5 Ha. a 10 Ha.	de 10 Ha. a 20 Ha.	de 20 Ha. a 50 Ha.	més de 50 Ha.
1967	21.270	48'3%	26'3%	14'8%	6'7%	2'9%	1'0%
1970	19.180	46'8%	25'1%	15'5%	7'7%	3'6%	1'3%
1976	15.655	45'3%	22'0%	17'3%	9'4%	4'5%	1'5%

Mitjana de la Superfície Agrícola Utilitzada:

- 1967: 5'2 Ha.
- 1970: 5'8 Ha.
- 1976: 7'1 Ha.

Edat dels caps d'explotació:

	menys de 35 anys	de 35 a 49 anys	de 50 a 54 anys	de 55 a 59 anys	de 60 a 64 anys	65 i més	edat mitjana
1970	5'1%	32'1%	10'6%	14'4%	15'5%	22'3%	54'4 anys
1976	7'3%	29'3%	17'7%	11'5%	13'5%	20'7%	52'5 anys

Activitats sobre les explotacions en 1975 (calculat en P.A.T.: Persona Any Treball, és a dir el treball que fa normalment una persona en un any).

Els 16.060 caps d'explotació corresponen a	7.595 P.A.T. (35'9%)
33.054 familiars dels caps d'explotació corresponen a	4.217 P.A.T. (20'0%)
3.870 assalariats permanents corresponen a	3.450 P.A.T. (16'3%)
? assalariats temporers corresponen a	5.879 P.A.T. (27'8%)

II/ La terra:

Utilització de la terra:

	Ha	% superfície total	% superfície agrí- cola utilitzada
Terra campa	8.800	2'13	5'81
Superfícies sempre enherbades	66.400	16'03	43'87
Vinya	61.100	14'75	40'38
Fruiterars	9.618	2'32	6'35
Hortes	4.050	0'98	2'68
Horts particulars	940	0'23	0'62
Diversos	445	0'10	0'29
Superfície Agrícola Utilitzada	151.353	36'54	100'00
Plantacions de polls	100	0'03	
Boscos	112.500	27'17	
Territori agrícola no cultivat	67.400	16'27	
Estanys utilitzats	5.000	1'21	
Territori no agrícola	77.765	18'78	
Superfície total	414.118	100'00	

Sistemes de tinença de la terra:

	% d'explotacions	% de la superfície
Sistema únic:		
Explotació directa	69'7	55'6
Arrendament	1'9	5'0
Parceria	0'7	1'6
Sistema mixte:		
Explotació directa dominant	17'7	22'7
Arrendament dominant	4'9	10'3
Parceria dominant	5'1	4'8

Concentracions parcel·làries realitzades abans del 1976: 6 comunes és a dir 15.400 Ha.

III/ el cabal de sang (31 de desembre 1976)

	Tonelades de carn produïda en 1976
Cavallins: 2.440 (580 egues)	167
Bovins: 12.050 (7.110 vaques)	838
Porquins: 5.255 (420 truges)	472
Ovins: 55.000 (43.680 ovelles)	556
Gallines ponedores: 95.000	
Producció de llet en 1976: 102.210 Hl.	

IV/ Les productions vegetals (% 1976):

	<u>superfície</u>	<u>producció 1976</u>	<u>producció potencial</u>
Vi amb denominació d'origen	26.825 Ha.	643.731 Hl.	680.000 Hl.
Vi V.D.Q.S. ("Vin Délimité de Qualité Supérieure")	6.500	215.000	300.000
Vins de País	12.000	615.000	500.000
Altres vins de taula	14.315	839.436	1.120.000
Préssecs	6.700 Ha.	85.600 tns.	80.000 tns.
Albercocs	4.900	63.000	50.000
Cireres	1.300	4.500	4.000
Peres	430	7.500	8.000
Pomes	1.150	14.000	15.000
Total fruites	14.740	175.060	158.500
Carxofes	690 Ha.	7.590 tns.	7.000 tns.
Espàrrecs	210	735	600
Àpit	450	7.200	8.000
Col i flor	320	2.400	3.000
Mongeta seca	90	585	800
Mongeta tendra	240	1.464	1.800
Faves	180	1.440	1.500
Julivert	500	6.300	5.500
Patates primerenques	2.000	21.900	18.000
Escaroles	2.020	32.150	30.000
Lletuga i altres enciams	2.630	37.910	40.000
Tomàquets	1.220	46.360	47.000
Total llegums	11.082	173.231	173.000

Valor de la Producció Agrícola Final (1976): 1.167.000 Fr.

les produccions animals en representen el 4'1%

les produccions vegetals	"	el 95'9%:	vins 46%
			fruites 21%
			llegums i patates 28%
			altres vegetals 1%

V/ Altres informacions:

— nombre de cooperatives i S.I.C.A. ("Société d'Intérêt Collectif Agricole") societats que poden tenir capital social no agrícola fins al límit de 50%)

en 1976: vinificació	114
fruits i llegums	38
destil.leries	2
cooperativa lletera	1
cooperatives de carn	4
cooperatives de proveïments	2
cooperatives de serveis	9
cooperatives d'utilització de material agrícola	16
cooperatives diverses	2
conserveries destil.leries	2

D'aquests organismes 14 han estat reconeguts pels poders públics com a "Groupement de Producteurs": 9 pel vi, 2 per les fruites i llegums i 3 per la carn. Hi ha 6 "Groupements Agricoles d'Exploitation en Commun" (GAEC, societats constituïdes per agricultors que volen ajuntar les seves explotacions).

Préstecs del banc "Crédit Agrícola" als pagesos en 31 de desembre 1976:

Mitjà i llarg termini	482.210.000 Fr.
curt termini	320.154.000 Fr.

Nota: resum fet amb els documents enviats per H.Arpaïou

ELS ORGANISMES AGRÍCOLES NORD CATALANS

Donem aquí un resum de la presentació que fem cada any dels organismes agrícoles del departament dels Pirineus Orientals (Catalunya Nord i Fenolleda), molts dels quals existeixen a tots els altres departaments francesos. Permet als assistents seguir millor les activitats de la Secció i permetrà al lector de l'Estat espanyol comprendre certs articles d'aquesta publicació.

I/ Els organismes del Ministeri d'Agricultura

Com tots els altres ministeris, el de l'Agricultura té un representant al departament: el Director Departamental de l'Agricultura, que està en relació amb el Prefecte representant del poder central.

El D.D.A. té a la seva disposició diversos serveis, com per exemple:

- El Servei Departamental d'Estadístiques Agrícoles
- "Service d'Aménagement Hydraulique et Forestier" (Servei d'Ordenament Hidràulic i Forestal).
- "Service d'Aménagement Foncier et Rural" (Servei d'Ordenament Financer i Rural, construccions d'infraestructures rurals, concentracions parcel·làries...)

Hi ha una sèrie d'altres serveis en relació amb el D.D.A., tot depenent però d'uns directors situats a nivell estatal o regional:

- Inspecció de les Lleis Socials en Agricultura
- Servei de Protecció dels Vegetals (control de les importacions vegetals, control de plançonades, determinació de les dates per a fer els tractaments...)
- Servei Veterinari (control de les importacions de carn, profilaxi veterinari...)
- Servei de Repressió dels Fraus (control dels productes alimentaris per verificar si corresponen a les normes legals).

L'ensenyament agrícola està sota la direcció d'un Enginyer en Cap d'Agronomia, director del "Lycée Agricole Départemental" (establiment d'ensenyament secundari i sovint amb un cicle curt d'ensenyament superior). A Catalunya Nord s'espera des de molts anys que es construeixi aquest establiment a Tesà, al costat de Perpinyà. L'Enginyer en Cap d'Agronomia és el representant directe del ministre per totes les qüestions d'ensenyament, formació professional i control del desenvolupament. No és pas un subordinat del D.D.A., però està lligat amb ell sobretot perquè les finances passen per ell. L'ensenyament agrícola és doncs molt pobre i es redueix a un Col·legi Agrícola Femení i un Centre de Formació Professional Agrícola, tots dos a Ribesaltes. El C.F.P.A. permet als joves d'obtenir el "Brevet d'Enseignement Professionnel Agricole", que és el diploma exigít als caps d'explotació que demanen ajudes a l'Estat. Hi ha també una formació per adults que volen, seguint cursos d'hivern retribuïts, obtenir el "Brevet Professionnel Agricole", que en molts casos pot reemplaçar el B.E.P.A.

Cal assenyalar també la presència a Alenyà d'un centre d'investigacions de "l'Institut National de la Recherche Agronomique".

Des de fa poc l'I.U.T. de Perpinyà assegura una formació agrònoma pels titulars de batxillerat.

La política del Ministeri es fa també gràcies a organismes amb autonomia financera, a la gestió dels quals participen representants dels agricultors: els "offices" que tenen doncs representacions departamentals. Els principals són:

"L'Office National des Forêts", es cuida de l'explotació dels boscos de l'Estat dels Departaments i dels ajuntaments.

- "l'Office National Interprofessionnel des Céréales": organització del mercat dels cereals.
- "l'Office National Interprofessionnel du Bétail et des Viandes: organització del mercat de la carn bovina.
- "l'Office National Interprofessionnel des Vins de Table": organització del mercat del vi de taula.

Com altres organismes importants per Catalunya Nord podem citar:

- El "Fonds d'Orientation et de Régularisation des Marchés Agricoles": organització del mercat de les fruites i llegums, de la carn de porc, de l'avi-rà i els ous..

II/ La Cambra d'Agricultura

Es un organisme de gran importància. Demanem al lector que vegi l'article de R.J. Camo, l'actual president.

III/ Els sindicats

La legislació preveu que es poden formar sindicats cada cop que un grup de gent de la mateixa professió vol defensar els seus interessos professionals. Això fa que tinguem en agricultura dos tipus de sindicats:

a) Els sindicats de vocació general, que pretenen defensar els interessos de tots els caps d'explotació. Dos d'aquests sindicats són reconeguts pel Ministeri com a vàlids per a representar els agricultors: La Federació Departamental dels Sindicats d'Explotants Agrícoles pels agricultors de més de 35 anys. El Centre Departamental dels Joves Agricultors per agricultors de menys de 35 anys. Evidentment, l'un i l'altre als Pirineus Orientals formen part respectivament de la F.N.S.E.A. i del C.N.J.A. a nivell estatal. Dels altres sindicats, jurídicament legals però que el ministre no accepta com interlocutors a Catalunya Nord només té una certa importància el Moviment de Defensa de les Explotacions Familiars. A nivell de l'Estat francès podríem citar la "Fédération Française de l'Agriculture" i els sindicats de "Paysans Travailleurs". Els assalariats de l'agricultura s'apunten habitualment als sindicats d'obriers, els quals tenen tots una federació agrícola. Poden doncs escollir entre la CGT, la CFDT, la CGT-FO, etc.

b) Els sindicats de vocació particular reagrupen generalment pagesos lligats per una producció comuna. A Catalunya Nord n'hi ha bastants, la seva àrea és generalment el departament. Podem citar per exemple: el Sindicat dels vinyaters, el Sindicat dels Productors de Fruites i Llegums, el Sindicat de Productors de Nectarines, el Sindicat de "Serristes" (és a dir de productors en hivernacle), el Sindicat de Criadors de Pores, el Sindicat de Ramaders del Vallespir, etc.

IV/ Les cooperatives, les S.I.C.A. i els G.P.R.

Les cooperatives són doncs organismes constituïts amb capital social aportat pels agricultors que volen associar-se per comprar, vendre, transformar...

A Catalunya Nord la cooperació és particularment important en el terreny de la vinificació. Cada poble productor de vi té generalment la seva cooperativa. Algunes han arribat a associar-se en forma d'unió de cooperatives, com per exemple el "Groupement Interproducteurs du Cru Banyuls" que un article descriu un xic més enllà. Hi ha 114 cooperatives de vinificació dins el departament.

La comercialització de les fruites i llegums es fa molt més en el sector no cooperatiu que en el cooperatiu; les cooperatives arriben a tocar el 1/4 de la producció. Pel contrari, les conserveries i les destil·leries són sobretot cooperatives; actualment existeixen dues conserveries cooperatives, com resultat de tota una sèrie de fusions: "Roussillon Alimentaire" a Sant Esteve al costat de Perpinyà i la "Société Coopérative Agricole Roussillonnaise des Aspres et Albères et du Littoral" a Elna.

Pel proveïment del pagès una cooperativa única cobreix gairebé la totalitat del departament: "la Coopérative Centrale d'Achats". Hi ha algunes cooperatives d'utilització en comú de material agrícola, una cooperativa lletera a Cerdanya i algunes altres. Aqueixes cooperatives estan federades a nivell departamental; existeix, per exemple, una Federació dels Cellers Cooperatius dels Pirineus Orientals.

La llei no permet a les cooperatives rebre capital social d'industrials o de comerciants, ni comprar més del 20% de la producció a agricultors no socis. Però les "Sociétés d'Intérêt Collectif Agricole" ho permeten. Trobem aqueixa fórmula en alguns organismes del comerç del vi: "S.I.C.A. Vignerons Catalans", "S.I.C.A. dels Aspres..."

Les societats cooperatives, les unions de cooperatives, les S.I.C.A., els sindicats especialitzats o les associacions que es cuiden de la producció o la comercialització dels productes agrícoles poden demanar ser reconegudes com "Groupement de Producteurs Reconnu". Han d'acceptar tota una colla de regles de

producció i de comercialització, però a canvi reben ajudes i subvencions de l'Estat. Hi ha 14 G.P.R. a Catalunya Nord.

V/ Les assegurances

Hi ha dues companyies d'assegurances jurídicament mutualistes.

a) Per les assegurances socials (malaltia, maternitat, invalidesa, mort, jubilació i accidents del treball) de l'assalariat així com per malaltia, maternitat, invalidesa i pensions de vellesa pels caps d'explotació i la seva família cal cotitzar obligatòriament a la "Mutualité Sociale Agricole". Hi ha un consell d'administració de pagesos, assalariats i utilitzadors de mà d'obra en agricultura, però de totes maneres la M.S.A. ha de seguir la legislació definida a nivell estatal per tot el que és cotitzacions, pagaments, etc...

b) Per les altres assegurances: incendi, mortalitat del bestiar, material, responsabilitat civil... i, accidents de l'explotant i la seva família, el pagès pot assegurar-se o no (excepte l'accident, que és obligatori) i pot fer-ho allà on vulgui. Però existeix a cada departament una caixa d'assegurances "Assurances Mutuelles Agricoles" que és una mútua amb consell d'administració elegit pels socis.

VI/ El crèdit

El Crèdit Agrícola és un banc jurídicament de tipus cooperatiu i mutualista. Per demanar préstecs cal ésser soci, i en conseqüència haver fet l'aportació econòmica corresponent. Hi ha caixes locals federades en caixes regionals. La Caixa Regional de Crèdit Agrícola Mutu dels Pirineus Orientals cobreix tot el territori del departament. Hi ha doncs un consell d'administració elegit pels socis, que no són pas tots agricultors (comerciants, artesans, professions liberals, etc.). Aquest consell d'administració té un cert poder. Per tots els casos de préstecs a interès més baix que el del mercat ("prêts à taux bonifiés"), que es fan gràcies a l'ajuda de l'Estat, el Crèdit Agrícola ha d'aplicar la legislació definida a nivell de l'Estat.

VII/ Les eines de la Política d'Estructures

Les "Sociétés d'Aménagement Foncier et d'Etablissement Rural" (S.A.F.E.R.) són societats anònimes, d'accions nominatives, encarregades de comprar terrenys agrícoles en venda per tornar a vendre'ls, en principi, als agricultors. Això es fa a fi de cedir terrenys als agricultors que els necessiten. Malgrat que hi hagi pagesos al seu consell d'administració, el control del Ministeri és molt estricte. Catalunya Nord és dins la zona de la S.A.F.E.R. Llenguadoc-Rosselló.

"L'Association Departamentale pour l'Aménagement des Structures des Exploitations Agricoles" és una associació constituïda per representants dels organismes pagesos i de l'administració. S'encarrega d'informar els agricultors de les ajudes que poden sol·licitar i de reunir els documents necessaris per a fer la demanda.

Els pagesos que volen posar en comú una part de la seva explotació (o tota) poden formar un "Groupement Agricole d'Exploitation en Commun" (GAEC) encara que siguin masovers.

Els "Groupements Fonciers Agricoles" són societats formades per propietaris de terres que les posen en comú per a fer-les explotar. Poden servir per preservar la unitat d'una explotació que caldria dividir entre tots els germans quan només un d'ells segueix de pagès. En certes regions s'han pogut constituir G.F.A. mutualistes que, agrupant diners de tots els pagesos de la comarca, podien ajudar a comprar terres en venda i deixar-les a disposició del masover que, del contrari, hagués hagut de marxar, un cop acabat el contracte.

VIII/ El Desenvolupament Agrícola

Existeix a nivell estatal un "Fonds National de Développement Agricole" administrat per l'"Association Nationale pour le Développement Agricole". Aquest F.N.D.A. es recull gràcies a un impost sobre diverses produccions agrícoles, i ha

de servir pel desenvolupament de l'agricultura (experimentació, formació, etc.). A nivell de cada departament, un "Conseil Départemental de Développement agricole" presidit pel Prefecte i del qual és secretari l'Enginyer en Cap d'Agronomia, ha de controlar la utilització d'aquests diners que són repartits per mitjà del "Service d'Utilité Agricole et de Développement" de la Cambra d'Agricultura a tots els organismes que fan accions d'aqueix tipus. Hi ha un Pla Departamental de Desenvolupament Agrícola que dóna una llista precisa dels objectius de les accions a realitzar.

Participen particularment a aqueixes accions de desenvolupament els "Groupements de Développement Agricole" (G.D.A.). Són jurídicament associacions de pagesos amb un pressupost relativament modest, però que tenen a la seva disposició un conseller agrícola de la Cambra d'Agricultura. Això els permet de fer experimentacions, formació, viatges d'estudi, etc. Aquests consellers es divideixen el departament en zones i cada pagès pot anar a veure el conseller que li correspon. Els "Centres d'Études Techniques Agricoles" (C.E.T.A.) són també associacions de pagesos per fer experimentació, però d'un nivell tècnic més elevat que els G.D.A.

IX/ La interprofessió

Existeix tota una sèrie d'organismes dirigits paritàriament per agricultors amb comerciants i industrials. Tenen sovint el poder d'establir regles i cobrar taxes per complir la seva funció, que pot ésser per exemple la regulació d'un mercat. Més endavant s'explica el funcionament d'un d'aquests organismes: el C.I.V.D.N.

Aquests organismes, dels quals només n'hem citat un petit nombre, estan concentrats geogràficament:

- a la Casa de l'Agricultura ("Maison de l'Agriculture"), 19 Avinguda de Gran Bretanya a Perpinyà: D.D.A., Cambra d'Agricultura, F.D.S.E.A., C.D.J.A., S.C.R.E.A.P.O., A.D.A.S.E.A., C.I.V.D.N. etc...
- a la Casa de la Viticultura ("Maison de la Viticulture"), 19 Avinguda de Gran Bretanya, també a Perpinyà: Sindicat de Vinyaters, Federació de les Caves Cooperatives...
- a la Casa de l'Horticultura ("Maison de l'Horticulture") 8 carrer Pierre Rameil, a Perpinyà: Sindicat de Productors de Fruites i Llegums, Unió de les Cooperatives de Fruites i Llegums...
- Escola d'Agricultura de Ribesaltes: Servei d'Agronomia i C.F.P.A.

Llorenç PLANES

LA CAMBRA D'AGRICULTURA DELS PIRINEUS ORIENTALS

La Cambra d'Agricultura dels Pirineus Orientals celebra enguany els seus 50 anys. Aqueixa institució professional reconeguda per la llei com organisme públic, és -tal com les Cambres de Comerç i d'Indústria i les "Chambres des Métiers" (pels artesans)- el Consell Legal dels Poders Públics.

Efectivament, l'article 502 del Codi Rural estipula que la Cambra d'Agricultura és de cara als Poders Públics, l'òrgan consultiu i professional dels interessos agrícoles del departament. Dóna al Prefecte i al Govern totes les informacions i opinions que li són demanades sobre les qüestions agrícoles. A més, la llei obliga al Govern a consultar la Cambra d'Agricultura en certes circumstàncies.

En canvi, la llei i els decrets d'aplicació reglamenten estrictament la composició i el funcionament de la Cambra d'Agricultura. Aquesta és també un òrgan d'intervenció tècnica econòmica i social ja que està facultada per crear dins la seva circumscripció tots els organismes, institucions o serveis d'utilitat agrícola. Constitueixen la Cambra d'Agricultura dels Pirineus Orientals 30 membres elegits per sufragi universal, que procedeixen de 5 col·legis: els caps d'explo-tacions agrícoles amb llurs consorts i ajudants familiars, els propietaris que no exploten, els assalariats agrícoles, els ex caps d'explotació jubilats i, finalment, les organitzacions agrícoles del sindicalisme, del crèdit, de la cooperació i de les mútues agrícoles. Aqueixa assemblea es reuneix obligatòriament al menys tres cops cada any; a cada renovació elegeix la seva mesa de 10 membres, entre els quals un President (actualment representat pel senyor René-Jean Camo). Vota cada any el seu pressupost de despeses que ha d'ésser aprovat pel Ministeri de l'Agricultura, i és cobert amb una imposició addicional a la "Contribution Foncière Pels Propietaris nom Paties" (impost pagat pels propietaris de terrenys no edificats). Tracta durant les seves sessions dels diferents problemes agrícoles que es presenten.

Per assegurar aqueixes diverses missions la Cambra d'Agricultura té a la seva disposició diferents serveis i 43 agents. Els serveis administratius agrupen: la Direcció General i el Secretariat, els Afers Generals i la Programació, la Documentació i els Afers Jurídics, la Formació i les Relacions Professionals i la Comptabilitat. Els serveis tècnics estan agrupats al si d'un Servei d'Utilitat Agrícola i de Desenvolupament dirigit per un Consell de Direcció, un President i un Cap de Servei. Agrupa els serveis especialitzats en viticultura, enologia, tecnologia, arboricultura, hortalissa i ramaderia.

A més la Cambra d'Agricultura realitza el seu programa gràcies a organismes annexes creats per iniciativa seva amb el concurs de l'Estat, del Departament i de les altres organitzacions agrícoles. Es tracta de:

- la Societat Cooperativa d'Investigacions ("Recherches") i d'Experimentacions Agrícoles.
- la "Station Maraîchère Expérimentale de l'I.N.R.A." (Centre experimental d'horticultura).
- la "Sicarex-Midi-Roussillon"
- el Centre Experimental de l'Albercoquer
- el "Bureau Agricole de Gestion et d'Etudes Economiques" (Organisme agrícola de gestió i d'estudis econòmics).
- el Centre de Formació Agrícola.

El conjunt d'aquestes eines permet a la Cambra d'Agricultura d'iniciar i de continuar un programa d'accions en bona via de realització que preté: la formació dels homes per una veritable promoció del conjunt gràcies a la realització anual de 6.000 diades de formació; el domini de les aigües; infraestructures

d'investigació ben adaptades a les produccions del Rosselló; la recerca permanent de referències tècniques necessàries per millorar la qualitat i la productivitat de les diferents explotacions; la difusió del progrés tècnic econòmic i social al més gran nombre d'agricultors per mitjà d'una xarxa de 14 consellers agrícoles que animen 19 agrupaments de desenvolupament (amb 95 seccions locals i 3.800 adherents); l'ajuda als agrupaments professionals sindicals o econòmics per una millor organització de la producció, de l'aportació al mercat i de la comercialització.

A nivell de les produccions el programa vol millorar la renda dels agricultors: per una millor qualitat dels vins, llur personalització i llur valorització; per un desenvolupament de les potencialitats fruïteres del departament, albercocs, préssecs; per una diversificació i una extensió dins el temps de les produccions hortoleres per adaptar-les als menesters del mercat; per un manteniment de l'agricultura de muntanya i de les produccions animals; per una reducció dels costos de producció; per un millorament de les estructures d'explotació; per una promoció dels productes del Rosselló.

Vet ací ràpidament resumides les característiques de la Cambra d'Agricultura dels Pirineus Orientals des del punt de vista jurídic, de la seva composició, dels seus mitjans, dels seus objectius i del seu programa.

El President de la Cambra: R.J.Camo

Nota: com a participació de la Cambra d'Agricultura als treballs de la Secció cal mencionar la presència del seu President al debat del 20 d'agost 1977 i l'ajuda d'alguns dels seus consellers agrícoles, particularment C. Salgas l'any 1974 entre altres ocasions.

EL COMITÉ INTERPROFESSIONAL DELS VINS DOLÇOS NATURALS

Els vins dolços naturals (V.D.N.) són vins obtinguts per mutatge, és a dir que s'afegeix una certa quantitat d'alcohol al most quan aquest ha començat a fermentar. Com que els llevats que transformen el sucre en alcohol queden inhibits a uns 15 o 16 graus, es pot obtenir un vi d'aqueixa graduació amb un cert residu dels sucres naturals del raïm. Per això són dolços i indiscutiblement naturals. En molts altres països es produeixen vins d'aqueix tipus: Moscatell, Malvasia de Sitges, Oporto, etc... Però no cal confondre el vi dolç amb la "mistela" que és un most que no ha fermentat perquè la dosi d'alcohol és més forta i s'afegeix arreu. La llei precisa que el most dels V.D.N. ha de tenir com a mínim 252 gr. de sucre per litre. Són doncs mostos que, sense afegir alcohol, donarien per ells mateixos uns vins d'uns 15º però serien vins secs o molt poc sucrats. S'ha d'afegir entre 5 i 10º d'alcohol i el vi obtingut ha de tenir com a mínim 15º d'alcohol i una quantitat de sucre que permeti arribar a una graduació potencial mínima de 21'5º. Les varietats principals són Moscatell, Malvasia, Macabeu, Garnatxa. Pot haver-hi també fins a un 10% d'algunes altres varietats: Carinyena, Cinsaut, Syrah... excepte pel Moscat que ha d'ésser únicament de Moscatell.

Catalunya Nord i Fenolleda produeixen el 9/10 del V.D.N. francès. Tots aquests vins tenen denominacions d'origen ("Appellation d'Origine Contrôlée").

Les denominacions són les següents:

	% del volum (1974)	% de la superfície (1974)
Moscat de Ribesaltes	13'5%	12'8%
Ribesaltes	72'9%	71'9%
Banyuls	7'2%	9'1%
Maury	6'6%	6'2%

El vi a Catalunya Nord i Fenolleda representà en 1976 el 46% del valor produït per l'agricultura i els Vins Dolços Naturals representen -amb una producció de 655.500 Hl- el 64% del valor dels vins, és a dir el 28% del valor de la producció agrícola, és a dir més de la quarta part. Comprenem doncs molt bé que la seu del Comitè Interprofessional dels Vins Dolços Naturals estigui a Perpinyà.

El C.I.V.D.N. està format per 14 representants dels industrials i negociants del vi dolç i 14 viticultors: 2 pel Banyuls, 2 pel Maurí, 2 pel Moscat de Ribesaltes, 6 pel Ribesaltes, 1 pels productors de fora dels Pirineus Orientals i un per les cooperatives. Funciona gràcies a una taxa que paga cada Hl. de V.D.N. La seva acció se situa a tres nivells:

a) L'organització del mercat: El productor de V.D.N. o la cooperativa no poden vendre la collita fins que la venda hagi estat autoritzada pel C.I.V.D.N. i les autoritzacions es fan per "tranches" és a dir per parts de la producció. Per exemple l'assemblea del 16 de gener 1974 va decidir així la comercialització de la collita 1973 del Banyuls:

1a. "tranche"	1 d'abril 1974: 6 Hl per Ha
2a. "	setembre 1974 : 5 Hl per Ha
3a. "	gener 1975 : 5 Hl per Ha
4a. "	maig 1975 : la resta de la collita

Així la collita pot quedar retinguda més o menys temps a la cooperativa i es pot regular els preus, accelerant la venda o atrassant-la segons el cas. A més el C.I.V.D.N. fixa per a cada categoria un preu mínim, un màxim i un indicatiu. La mateixa assemblea va fixar per al Banyuls el preu mínim de 590 F per Hl, l'indicatiu de 600 F per Hl i el màxim de 610 F per Hl. Pot també atribuir primes pels vins produïts en certes condicions.

b) Una acció de propaganda a favor del V.D.N. Els V.D.N. eren tradicionalment pels catalans els vins de postre o vins que es bevien tot menjant una galeta a mitja tarda si l'ocasió es presentava. Actualment la propaganda s'orienta a fer-los acceptar com vins d'aperitiu, igual que el Martini o l'Oporto.

c) Una acció tècnica de consell al viticultor i de millorament de la producció. Hi ha, doncs, uns Serveis Tècnics i una Comissió Tècnica que es divideix en dues subcomissions.

- La subcomissió de viticultura va realitzar en 1973, en col.laboració amb el Servei d'Estadístiques de la D.D.A., un important treball sobre la distribució de les diferents varietats, l'edat de les vinyes, la densitat de població, etc. Recentment, el C.I.V.D.N. ha instal·lat a Tressera un centre vitícola de 13 Ha per millorar el material vegetal. Es cuidarà de rebre els diferents clons interessants i de multiplicar-los abans de posar-los a disposició dels comerciants i dels viticultors.

- La subcomissió d'enologia ha orientat les seves accions cap a l'estudi dels aromes dels moscats, l'envelliment dels vins, etc. El C.I.V.D.N. també ajudarà a la creació d'una enoteca que permetrà d'arxivar i estudiar l'evolució de molts vins nord-catalans.

Nota: El C.I.V.D.N. va participar a la Secció d'Agricultura de l'any 1974 oferint una degustació de vi dolç a tots els assistents de la U.C.E. Aquest text ha estat redactat per Llorenç PLANES gràcies a documents proporcionats per Pierre TORRES, director dels Serveis Tècnics del C.I.V.D.N.

I. AGRUPAMENT D'INTERPRODUCTORS DEL VI DE BANYULS: "GROUPEMENT D'INTERPRODUCTEURS DU CRU BANYULS"

El G.I.C.B. fou fundat l'any 1950 per Henri VIDAL, President de la Cambra d'Agricultura dels Pirineus Orientals. Agrupa 5 cooperatives vinícoles i recull 28.000 Hl., és a dir el 60% de les denominacions "Banyuls" i "Banyuls Grand Cru".

Els seus 1.300 socis estan escampats pels municipis de Cotlliure, Port Vendres, Banyuls de la Marenda i Cervera, és a dir la totalitat de l'àrea delimitada de la denominació controlada "Banyuls".

I/ Objectius

Els objectius del G.I.C.B. es juxtaposen en gran part amb els de la denominació "Banyuls". Les vinyes són en feixes i molt parcel·làries. La terra és pobre, àrida i els rendiments poc elevats (més o menys 20 Hl per Ha). La mecanització hi és impossible. En canvi, els productes de la seva terra són d'una qualitat remarcable, reconeguda i alabada des de la més llunyana antiguetat.

Un cost elevat i un potencial de venda qualitativament excepcional són els dos criteris que determinen les opcions d'una política vitícola pel "Cru Banyuls". Per això la rentabilització de les explotacions es pot obtenir solament si es cerca una gran qualitat i si el consumidor reconeix aqueixa qualitat.

Dins la recerca de la qualitat el G.I.C.B. s'ha procurat una eina remarcable (4 cellers d'envelliment on el Banyuls és guardat dins de recipients de fusta i que contenen de manera permanent una mitjana de tres collites).

També s'ha fet un esforç a nivell de la producció per a incitar els vi-nyers a cultivar varietats de raïm blanc o rosat.

Un equip tècnic dirigit per un enòleg, amb un laboratori molt perfeccionat a la seva disposició vigila els diversos estadis d'elaboració del Banyuls des de l'arribada del raïm fins que se'n van les ampolles. La recerca de la perfecció en el terreny de la qualitat del Banyuls és doncs la preocupació permanent dels responsables del G.I.C.B.

El G.I.C.B. serveix per promocionar la denominació "Banyuls". Per això, ha estat obligat a constituir les seves pròpies xarxes de venda amb l'objectiu de distribuir el Banyuls de qualitat que no trobava lloc en el comerç tradicional. El seu objectiu és fer que el públic conegui cada cop més el "Banyuls" vell i el "Banyuls Grand Cru", mil·lesimats, per mor que la idea que es fa d'aqueixa denominació vagi millorant d'any en any.

II/ Els mitjans del G.I.C.B.

a) Quatre cellers de vinificació:

- Recullen el producte de 1.620 Ha amb un total de 11 punts de recepció.
- 53.500 Hl de tines de maceració per a vinificació en negre.
- Desrapatge de la verema
- Premsat únicament amb premses pneumàtiques horitzontals.

b) Quatre cellers d'envelliment

- Amb 74.267 Hl de tines de fusta de roure, entre la qual dos parcs d'envelliment a l'aire lliure de 1.800 bocois ("demi-muids") de 6 Hl cada un.

Dos cellers per l'envelliment en ampolla (500.000 ampolles), en barrils (220 l.)

c) Un centre de tractament:

- Un centre de 30.000 frigories que refrigera i filtra el vi abans d'embotellar-lo.
- Una cadena d'embotellatge de 3.000 ampolles per hora.

d) Tres xarxes de venda: que distribueixen el "Banyuls" i el "Banyuls Grand Cru" amb la marca "Templers":

- Una xarxa que només ven als revenedors (magatzems, agrupaments per a la compra, venedors de gros, cafès, hotels, restaurants, etc.)
- Una xarxa que ven únicament als particulars "Banyuls" i "Banyuls Grand Cru" mil·lesimat que no es troba en el comerç.
- Una xarxa d'exportació.

La comptabilitat així com la gestió comercial i seguiment dels clients es realitzen amb l'ajut d'un ordinador electrònic amb impresora ràpida.

El G.I.C.B. no segueix pas la via fàcil: allò que li preocupa és la perfecció del producte i la recerca de sortides per aquests vins d'alta qualitat. Malgrat tot, aqueixa via és l'única que a llarg termini pot permetre a la viticultura del "Cru Banyuls" de mantenir-se dins una regió on els homes volen viure dignament del fruit del seu treball.

Nota: El G.I.C.B. va rebre la Secció d'Agricultura de la U.C.E. els anys 1974 i 1975. Aquest text ens ha estat enviat per J.P.PARAYRE, Secretari General del G.I.C.B.

ELS JOVES I L'AGRICULTURA

Cada any els joves agricultors disminueixen, tant a la muntanya com a la plana i això malgrat les mesures aleatòries preses pel govern francès.

Un dels problemes dels joves, és el de la manca de capital. Malgrat les primes d'instal·lació, d'arrencar i d'altres... el diner és ben insuficient per subvenir durant el període no productiu als menesters del jove (menjar i vestir, lloguers, càrregues socials, adobs, materials, etc.). Les primes són tot just suficients per comprar el terreny necessari a la instal·lació i no permeten comprar el material per treballar (tractor, màquines, hivernacles). El jove ha de triar entre llogar la terra -si en troba- i poder comprar una bona part del material amb el risc de trobar-se un bon dia sense terra, o bé comprar la terra i material de poc preu (motocultors per exemple). Però aleshores el material no és prou competitiu i el treball a fer és quatre o cinc cops més gran. Això fa que, des de la seva instal·lació, el jove s'endeuti per molts anys.

El problema de la terra és un problema greu, car per instal·lar-se cal trobar terrenys, cosa que no és gens fàcil en la proximitat de la costa, donat l'ordenament del litoral i les construccions de cases, carreteres, etc. que no es deturen davant cap problema financer. Així desapareixen per expropiació terrenys cultivables, sense demanar l'opinió dels pagesos, i s'ofereixen al turisme, matant així l'economia agrària de la Catalunya Nord. Es venen a societats estrangeres superfícies de terres que podrien donar treball a moltes famílies. La S.A.F.E.R. ("Société d'Aménagement Foncier et d'Etablissement Rural") és un organisme per controlar la venda de les terres i fer que siguin venudes en prioritat als pagesos; però no defensa sempre els interessos dels pagesos sinó més aviat el de les societats capitalistes estrangeres i contribueix també a la mort lenta de l'economia agrícola (Veieu últimament el cas d'Illa). Tot això es veu agreujat, d'una part per la dominació dels sindicats tradicionals sobre els centres agrícoles i d'altra part per la falta a Catalunya Nord d'un "Lycée Agricole" on els joves podrien estudiar al país els nostres cultius.

Per a millorar l'agricultura entenc que és això allò que cal combatre i no pas discutir problemes menors com l'entrada d'Espanya dins la C.E.E.

Enric GOT, jove pagès de Sant Llorenç de la Salanca

LA SOCIETAT COOPERATIVA D'INVESTIGACIONS I D'EXPERIMENTACIONS AGRICOLES DELS
PIRINEUS ORIENTALS ("Société Coopérative de Recherches et d'Experimentations
Agricoles des Pyrénées Orientales": S.C.R.E.A.P.O.)

La S.C.R.E.A.P.O. és un organisme d'experimentació agrícola, de fórmula jurídica cooperativa. La seva creació en 1947 està molt vinculada a la persona de H.CAILLAVET, que el dirigí de 1955 a 1976 (a la seva jubilació) i del nomenament com a director del senyor NICOLAS. A més del director, la societat disposa d'un enginyer agrònom (Sr. WAFFELAERT), d'un tècnic agrícola (Sr. E.BONET) i d'un secretariat de direcció. Com que la societat no posseeix terrenys propis, experimenta en vergers o horts d'agricultors particulars. Es calcula que des de 1955 ha estat treballant en les terres d'uns 300 agricultors.

Una de les seves tasques més importants és d'estudiar el comportament de les noves varietats a Catalunya Nord. En 21 anys ha experimentat 1.371 varietats de pressequers, 1.012 d'albercoquers, 332 de cirerers i 256 de pomers sense oblidar espècies menys importants per al país com són l'avellaner, l'ametller, la figuera, el pruner i fins i tot els agris. Això ha permès d'aconsellar o desaconsellar varietats proposades -sovint un xic ràpidament- pels comerciants. El lector que vulgui conèixer el resultat d'aqueixes investigacions podrà consultar, a més de les publicacions de la S.C.R.E.A.P.O., el Butlletí Tècnic de la Cambra d'Agricultura.

Intentarem resumir ràpidament, encara que de manera imperfecta, l'essencial dels treballs d'aqueix organisme des de l'any 1955 fins el 1976.

L'albercoquer: És una de les espècies més importants de Catalunya Nord (de 5 a 10% de la producció agrícola segons els anys) i Catalunya Nord produeix si fa o no fa la meitat dels arbercocs francesos. A més és una espècie de rendiments molt variables (120.000 t. en 1963, 13.800 t. en 1974 amb una mitjana d'unes 50.000 t.). Hi ha molts problemes fitosanitaris i la temporada de collita és massa curta (plena producció entre el 15 de juny i el 15 de juliol). A més, hi ha una gran dificultat a adaptar les varietats estrangeres. Això explica que el verger sigui dominant per dues varietats tradicionals: CANINO i ROIG DEL ROSSELLÓ. L'arboricultor en conseqüència se'n desinteressa doncs. La creació recent d'un centre experimental de l'albercoquer hauria d'ajudar a resoldre aqueixos problemes.

La S.C.R.E.A.P.O. ha fet prospecció particularment a les regions de València i de Múrcia (1956) per buscar varietats i patrons per experimentar després al Rosselló. Ha creat nombrosos vergers experimentals. El 1956 seleccionà entre 54 clons de ROIG DEL ROSSELLÓ el clon 157 que és ara l'únic multiplicat. Les seves recerques han permès la creació de varietats noves més tardanes -com SANT LLUC DE PAÇA, ALBERCOC D'ESPIRA DE L'AGLÍ, ALBERCOC DE SALELLES (5 dies després del ROIG DEL ROSSELLÓ)- encara estudiades com a varietat primerenca; els treballs de la societat han permès de seleccionar la varietat HOUCALL (15 dies abans CANINO) inscrita al catàleg oficial en 1972. Cal esmentar també estudis sobre l'ofídium, el "monilia", etc.

El pressequer: Prenent en consideració préssecs blancs, préssecs grocs, nectarines i "brugnons", la producció mitjana és d'unes 64.000 t. Comença cap el 20 de maig i acaba els primers de setembre. Els préssecs representen del 9 al 12% del valor de la producció agrícola final. La gran majoria de les varietats són americanes però cal estudiar la seva possible adaptació a Catalunya Nord i això ha estat una de les grans tasques de la S.C.R.E.A.P.O. Així pogué aconsellar varietats com DIXIRED, REDHAVEN, FAIRHAVEN, SOUTHLAND (1955), *SPRINGTIME* (1958)... Pel que concerneix els préssecs de tipus "PAVIE" o "DURAS", després d'haver constatat que els préssecs en almívar espanyols eren millors que els francesos es feu una prospecció cap a les terres de Lleida i de Barcelona, això permeté portar material particularment de la varietat població SUDANELL i se seleccionà el clon PEC 564, que fou aconsellada fins l'any 1974. Després es preferí el BABY-GOLD 8 de la mateixa època de maduresa i d'origen americà.

Considerant que per una comercialització a Catalunya Nord podrien tenir interès les varietats tardanes, les experimentacions permeteren d'aconsellar MICHELINI préssec blanc d'origen italià (70 dies després del SPRINGTIME) i algunes del tipus MERILL com MERILL FRANCISCAN.

En 1962 es començaren a experimentar els "PAVIES" de la sèrie dels BABY-GOLD, 5 números d'aqueix grup constitueixen ara la base del proveïment de les conserveries del Rosselló.

En 1964 la creació d'un verger de NECTARINES i "PAVIES" ha permès aconsellar alguns tipus de NECTARINES NECTARED particularment la NECTARED 4 i dues "PAVIES": una precoç (LOADEL) i una tardana (EVERTS).

Per aconsellar les varietats destinades a la conserveria es té en compte particularment la qualitat del fruit en obrir la conserva. Per això la S.C.R.E.A.P.O. organitza cada any una degustació de les varietats a estudiar. Es feren dues degustacions d'aqueix tipus a la Secció d'Agricultura els anys 1974 i 1975.

El pomer: És una producció en regressió degut a la crisi de la poma i al fet que les pomeres estan situades al Conflent i al Vallespir, regions que han conegut un gran èxode rural. Actualment es produeixen 15.000 t. per any que representen 0'8 a 1'6% del valor de la producció agrícola final. Assenyalarem l'estudi des de 1960 de les primeres varietats de tipus SPUR, la plantació a ELNA, també en 1960, d'un verger de GOLDEN DELICIOUS i de WILSON RED JUNE empeltades sobre 15 patrons d'East Malling. Els millors resultats de la GOLDEN DELICIOUS foren obtinguts amb el patró EM IV.

El perer: És molt poc important: 9.000 t. de mitjana i de 0'7 a 0'9% de la producció agrícola final. Tradicionalment tenien fama les peres de Cerdanya, però ara la producció nord-catalana se situa sobretot a la regió d'Elna i Perpinyà. Diverses varietats han estat estudiades. Entre d'altres s'ha pogut aconsellar BEURRE BOSC i PRESIDENT HERON.

El cirerer: Concentrat dins la regió de Ceret, produeix unes 3.500 t. de fruita per any (el 2% de la producció agrícola final). La regió està especialitzada en la producció primerenca: BIGARREAU BURLAT 75% de la plantació. Es mantenen encara varietats molt primerenques malgrat les seves qualitats gustatives mediocres: 7% del verger de NATIVE DE BAIE. La producció destinada a la indústria és molt poc important. Entre moltes altres varietats la S.C.R.E.A.P.O. ha estudiat el STARK HARDY GIANT i el TARDIF DE VIGNOLA que és el més tardà dels BIGARREAUX actualment aconsellats. En 1962 es plantaren en dos vergers una varietat tardana espanyola PICOTA (45 dies després del BURLAT) però les varietats tardanes no han interessat als pagesos nord-catalans. Les altres espècies, malgrat que siguin econòmicament poc importants, no han estat negligides ja que constitueixen possibilitats.

L'ametller: La investigació s'ha orientat a que resisteixin les gelades i a buscar varietats de floració tardana. La societat segueix diversos vergers i estudia l'adaptació local de les varietats de l'I.N.R.A.: FERRAGNES, FERRADUEL...

El qerd: Insignificant dins l'economia local. S'han estudiat dos vergers: a Sant Llorenç de Cerdans i a Sant Esteve.

Nabius: Estudis en 1959 abandonats després de veure el poc èxit dins la regió.

Avellaner: Hi ha un verger de col·lecció de 13 varietats a Arlès des de 1960.

Agris: Des de 1968 diverses varietats han estat estudiades.

Figuera: Constitució d'una col·lecció de 150 varietats en 7 vergers. Es recomana: DAUPHINE, LONGUE D'AOUT, BOUJASSOTTE NOIRE.

Codonyers: Des de 1968 són seguides 6 varietats.

A més dels treballs d'arboricultura hi ha també tot una sèrie de treballs d'horticultura.

Els enciams.- Dominen la lletuga i l'escarola. Representen el 35% del valor de la producció de llegums. Hi ha hagut diversos estudis fitosanitaris: "sclérotinia" (1956), "big vein" (1968), "rhizoctone brun" (1973), i també en 1973, experimentació de tractaments pel mildiu (*bremia lactucae*) sobre BATAVIA. Mencionarem també diverses experimentacions de desherbatge dels enciams i els estudis en 1975 amb l'I.N.R.A. d'Alenyà de diversos tipus de lletuga TROCADERO.

El tomàquet: Representa de 30 a 35% del valor de la producció de llegums. Des de fa alguns anys molts es produeixen en hivernacles, túnels o abrics de plàstic. Des del 1957 la S.C.R.E.A.P.O. s'ha preocupat d'avançar la maduresa mitjançant productes químics que han donat resultats positius. Assenyalen també l'experimentació de varietats, de desherbatge químic, de desinfecció de sols, etc.

Caldria encara mencionar les experimentacions sobre la carxofa, l'àpit, el julivert, la patata, la mongeta, etc. També hi ha hagut alguna participació a treballs de viticultura, però menys importants ja que existeixen organismes especialitzats en aqueixa matèria.

Aqueix resum ens mostra doncs com un organisme creat a partir d'iniciatives locals ha pogut servir l'agricultura del país, ja que les seves preocupacions han interessat les produccions locals: albercoc, préssec, tomàquet, enciam... i ha intentat resoldre els problemes locals: adaptació de les varietats, desherbatge dels cultius, avançament de la maduresa del tomàquet, recerca de varietats primerenques de cirerer, allargar el període de producció dels albercocs, etc.

Nota: La S.C.R.E.A.P.O. va col.laborar a la Secció d'Agricultura de la U.C.E. els anys 1974 i 1975.

LA CONDUCTA D'UN VERGER DE NECTARINA PRIMERENCA AL ROSSELLO

Varietat Armking

Orígen: D.L. Armstrong - Ontario, Califòrnia (U.S.A.)

Inici de la maduresa al Rosselló: 15 de juny

Pès mitjà: 140 gr.

Aspecte: Llarganut amb un petit mamelló

Epidermis: Bonica coloració quan comença a madurar, un xic estriat de vermell sobre un color vermell-atacenyat

Sabor: Mitjana, un xic acidulada, sucosa

Producció: Bona, cal ésser esclarida

Vigor: Molt bona

Floració: Molt primerenca

Flors: Acampanades (pètal petit)

Com totes les nectarines, presenta una certa sensibilitat als treps. Obtenció legalment protegida. Patró escollit: *Persicae sylvestris*.

Història.- El verger està situat al mig d'una zona d'hortalisses dins la baixa vall de la Tet a El Rier. És un sòl arrelenc-llimós (al·luvions de la Tet després de les inundacions de 1940), pobre en matèria orgànica i en potassa, els altres elements hi estan presents en quantitats normals (anàlisi dels "Laboratoires Associés de Recherches Agricoles de Toulouse" en abril 1976).

Estiu 1973.- Es arrencaria l'antiga plantació (Dixired i Elberta) amb pala mecànica. Es va fer una llaurada profunda per mor de treure el màxim d'arrels velles, manera de fer una lluita preventiva contra el "pourridiè", fong responsable d'una part no negligible de la mortalitat cap a la quarta anyada i contra el qual cap producte pífia no és veritablement eficaç. Lleuger anivellament i després efectuació del traçat a 5 x 2 m. i plantació de les estaques abans d'implantar un cultiu d'escarola "Géante Maraîchère". La rega reservada a l'emplaçament dels arbres no va ésser sembrada. Hauriem desitjat una orientació Nord-Sud però la configuració de la parcel·la ens obligà a una orientació Est-Oest.

Hivern 1973-74.- Vàrem plantar el desembre sobre la rega no sembrada, abans d'haver tret l'escarola. No es va fer cap fertilització de fons, només els adobs clàssics de l'escarola.

Plantació: preparació molt sumària de les arrels de manera de guardar-ne el màxim; forat de plantació poc profund (0'25 m). L'arbre fou plantat al mateix nivell que la plangoneda; es veia fàcilment la marca sobre l'esqueix (francès "scion"). L'esqueix s'escapà a 0'50 m. del sol.

Hivern 1974-75.- No hi cultiu d'escarola en associació. Com que la primera brotada tenia molt bon vigor, vam guardar quatre branques que no vam aturar. Tres serien guardades l'any següent per arribar a seleccionar les dues de més vigor i més ben orientades durant l'hivern 1977-78. Serien perpendiculars a la filera y en forma de "Y".

Practicàrem la poda anomenada "llarga". No desenvoluparem pas la tècnica d'aquesta poda, car molts factors entren en consideració (sòl, fertilització, vigor, precocitat...). En aquest cas consistí sobretot en una tria més o menys important segons l'edat de brots mixtes vigorosos ben orientats, sobre la branca principal o subprincipal. Com que aquesta varietat té la facultat de brotar fins a la tardor varem suprimir antepriàment aqueixa part mal lignificada. Els perllongaments, al contrari, foren conservats intactes.

ESTIU 1975. -Després d'una llengera esclarida, vam collir els dies 14, 17 i 21 de juny un total de 4.450 Kg per arbre, que es varen vendre a 5 F el Kg.

1976. -El cultiu de l'escarola fou abandonat i reemplaçat per un adob verd de margall. Sembrat el desembre, fou destruït amb el rotavator (única utilitat

zació d'aqueixa eina en aqueix verger) just abans d'esclarir. El cultiu del margall permeté de millorar l'estructura del sòl per l'acció del seu sistema radicular. L'espai que quedà al costat dels arbres fou desherbat en 1974 i 1975 gràcies a un desherbant de contacte (PRIGLONE) i després de 1976 gràcies a un desherbatge de pre-emergència amb un selectiu (HYVARS'X) de manera de guardar net el peu de l'arbre durant tot l'any.

Esclarida.- Amb la poda d'hivern varem seleccionar més o menys 25 mixtes per arbre. Sobre cada un d'ells varem guardar els 4 o 5 fruits més bonics.

Estiu.- Varem collir els dies 11, 14 i 18 de juny un total de 10.980 Kg. per arbre, que es varen vendre a 6'25 F el Kg.

1977.- Es mantingueren els mateixos principis de poda sense aturar els perllongaments. Conseqüentment més o menys 40 mixtes per arbre. L'esclarida es feu a partir del 12 d'abril: 5 fruits per mixte, ben situats, foren guardats. Cost: 25 minuts per arbre a 9'47 F l'hora. La collita es va fer els dies 7, 10, 15 i 20 de juny a raó de 20 Kg. per arbre i es pagà 3'56 F el Kg.

Previsió de poda per l'hivern 1978.- Els arbres que es feien massa alts, foren escurçats. La rebaixada es feu imperativament sobre una producció de l'any precedent ben orientada o vigorosa. Actualment, malgrat la forta densitat de població observem que la base de l'arbre és poc desguarnida. Tota la producció fou portada a la cooperativa del poble.

TREBALLS FITOSANITARIS 1977

Estadi del repòs vegetatiu: el 20 de gener, acció preventiva contra el pulgó i la "Cloqué": "huile jaune" ("Véraline 3") + cobre (tractament efectuat a partir del tercer any).

Estadi C.D.: inici de la floració. El 10 de febrer (varietat de floració molt precoç) segon tractament contra la "cloqué" i el pulgó amb "Zirame" ("Carbazine") i "Lindane".

Estadi E.F.: plena floració el 26 de febrer, tractament dirigit essencialment contra els treps (petits insectes florícoles que per les seves picades als ovaris molt joves ocasionen el "russeting" sobre l'epidermis de les nectarines). Hem utilitzat el "Phosalone" ("Zolone"), producte pràcticament inofensiu per les abelles indispensables a una bona fecundació.

Estadi G.: caiguda dels pètals l'onze de març. Tractament contra pulgó i treps resistent i preventivament contra l'oïdium per una associació de "Metamidophos" ("Tamaron") i "Chinométhionate" ("Morestan"). Durant la temporada no hi haurà utilització de cap altre insecticida. Però la lluita contra l'oïdium serà continuada alternant "Morestan", "Triforine" ("Saprol") i sofre en pulverització.

Adobament 1977

Tardor 1976	250 Kg per Ha. de sulfat de potassa
Febrer 1977	300 Kg per Ha. d'amonitrat 33
Abril 1977	150 Kg per Ha. d'amonitrat 33 (abans de colgar el margall)
Maig 1977	300 Kg per Ha. de nitrat de potassa

Irrigació.- En aqueix cicle d'anys de dèficit d'aigua, convé constituir una reserva molt aviat. És per això que, en 1977, vam fer la primera irrigació a finals de gener sobre ray-grass. La segona va ésser en abril després d'haver colgat el margall. Una altra irrigació va ésser necessària abans de la collita. No hem de negligir l'aigua després de la collita car és aleshores que es formen els brotons que donaran la fruita l'any següent. Dues irrigacions van ésser efectuades. Aqueixes irrigacions es fan per inundació del camp. La netedat del sòl es manté per passatges superficials de "canadien".

Sense tenir la pretensió d'ésser un arboricultor model -sempre hom pot fer millor en agricultura- em plau d'oferir al lector aquest text sobre les condicions de creació del meu verger.

Esteve BONET
agricultor

Perpinyà, 27 d'octubre del 1977

Nota:

E. BONET havia participat amb H. CAILLAVET, Director de la S.C.R.E.A.P.O., a la Secció d'Agricultura de la U.C.E. dels anys 1974 i 1975. Com que sabíem que acabava de crear recentment un verger, li hem demanat de presentar-nos els problemes tècnics que ha tingut.

EL COOPERATIVISME AGRICOLA A CATALUNYA NORD

Podem dir que hi ha una tradició cooperativista en el sector agrícola Nord-català, encara que el naixement d'aqueix moviment està lligat al desenvolupament del cooperativisme a les altres regions del Sud de l'Estat francès i no és, doncs, diferent del cooperativisme occità i, fins i tot, del cooperativisme francès.

Podem distinguir tres tipus de sectors:

- el sector pròpiament cooperativista de la compra, la venda o la transformació de productes,
- el sector mutualista de les assegurances,
- el sector del crèdit.

En el sector pròpiament cooperativista són particularment importants: la vinificació, l'expedició de fruites i llegums, la transformació de fruites i llegums i la destil·lació, els proveïments, els serveis.

La primera cooperativa de vinificació que existí fou la de Bompas, creada el 1907. L'any 1910 seguiren les d'Estagell, Espirà de l'Aglí i Mauri; el 1911, Vilallonga de la Salanca i el 1913 Vingrau. Però fou sobretot entre les dues guerres mundials que es desenvolupà aqueix cooperativisme: el 1940 hi havia 88 cooperatives (114 actualment). Gairebé cada poble de la plana té la seva cooperativa, que és un pol important de la vida comunitària. Però, aqueixes cooperatives, sovint petites, cauen sota la dominació de les grans societats de comercialització de vins, encara que actualment moltes d'elles fan un esforç per comercialitzar directament, quan poden. La creació de les cooperatives també ha contribuït a transformar el vinyater productor de vi en viticultor productor de raïms i ha canviat, doncs, la mentalitat del pagès. Les cooperatives de vinificació poden coordinar la seva acció gràcies a la Federació de Caves Cooperatives de Vinificació dels Pirineus Orientals, creada el 1924.

Les cooperatives d'expedició de fruits i llegums són bastant nombroses. Els pagesos hi porten la fruita i els llegums, un cop triats i a punt per a enviar-los, o abans de triar-los. Però, només el 21% de la producció passa per les cooperatives d'expedició i només el 9% passa per les conserveries cooperatives, és a dir, que més dels 2/3 de la fruita i els llegums passa per canals no cooperatius. Aqueixes cooperatives expedien cap els mercats de consum de les grans ciutats franceses. N'hi ha 38. Estan agrupades en la Unió de Cooperatives de Fruits i Llegums dels P.O. Aqueixa Unió és una cooperativa de cooperatives. La mercaderia, comercialitzada a través de la Unió, porta la marca de la Unió a més de la cooperativa d'origen. La Unió, com que pot manejar quantitats més importants que una simple cooperativa, pot assolir i guardar menys interessants, particularment quan es tracta d'exportació.

Les cooperatives de transformació de fruites i llegums, és a dir les conserveries, eren bastantes després de la guerra però com que s'anaren fusionant les unes amb les altres, fa dos anys es trobaven reunides en tres: "Roussillon Alimentaire" a Perpinyà, la "Société Coopérative Roussillonnaise des Aspres, des Albres et du Littoral" (SOCARAL) a Elna i la "Catalana" a Illa. La política d'obertura de la C.E.E. i les importacions a baix preu de Grècia i d'Itàlia han contribuït a fer desaparèixer "la Catalana" a Illa i posar en greus dificultats la SOCARAL. Actualment estudien la fusió de "Roussillon Alimentaire" i de SOCARAL. Arribarem doncs a una cooperativa de dimensions considerables que serà la única de Catalunya Nord en aqueix sector. La conseqüència d'això pot ésser que el cooperador es trobi completament perdut dins de l'organització cooperativa i que se senti cada cop menys concernit. Aqueixes cooperatives, quan podien, es proveïen a Catalunya Nord. Recentment han intentat d'establir contractes de producció, segons els quals el pagès es compromet a produir les varietats volgudes i dins les condicions imposades per la cooperativa i, en canvi, té assegurada la comercialització. Però, per a certes fruites (cireres, peres) Catalunya Nord no arriba a satisfer els menesters de les cooperatives. Aqueixes cooperatives tenen també un sector de destil·lació de marc de raïms.

Per al proveïment abans de 1940 existien 26 sindicats agrícoles. El més vell és el Sindicat Professional Agrícola dels Pirineus Orientals, existia des de 1886 (la llei sobre els sindicats va ésser votada el 1884). El 1942 tots aquests sindicats formaren una "Societat Cooperativa Central de Compres i de Proveïments Agrícoles en Comú dels Pirineus Orientals". Gairebé tots els pagesos hi han adquirit parts socials i, per tant, en són socis, però s'aproveeixen indistintament a la cooperativa o als negociants segons els preus practicats, i és difícil per a l'adherent de sentir-se representat en una entitat tan important. Ha organitzat un laboratori d'anàlisi i edita l'"Agri", setmanari agrícola dels Pirineus Orientals i de l'Aude. La xifra de vendes fou el 1977 de 74 milions de francs i es comercialitzaren uns 3.000 productes diferents.

Per a la llet existien tres cooperatives: "Err" i "la Cabanassa" a Cerdanya i "Prada" al Conflent. El 1964 es fusionaren en una cooperativa única: "La Societat Cooperativa Cimelait" establerta a Err. La cooperativa de la Cabanassa existia des del 1913. A la cooperativa "Cimelait" hi ha uns 300 socis, sobretot de la Cerdanya i del Capcir i alguns del Conflent.

Pels productors de carn existeixen 4 cooperatives (sectors oví, porcí i boví).

Entre les cooperatives de servei n'hi ha de molt variades: les cooperatives d'Utilització de Material Agrícola són 16. Estan agrupades en una Unió Departamental de les Cooperatives d'Utilització de Material Agrícola. Les més velles són la C.U.M.A. de la Vall de l'Aglí (1946), la C.U.M.A. de Cabestany Rosselló (1947), la C.U.M.A. "La Paysanne" de Millars (1948).

La S.C.R.E.A.P.O. "Société Coopérative de Recherches et d'Experimentations Agricoles des P.O.", creada el 1947, fa experimentació. És una cooperativa en la qual els socis són organismes agrícoles com la Federació de Caves Cooperatives dels P.O., la Societat Cooperativa Central de Compres i Proveïments Agrícoles dels P.O., etc.

El sector de les assegurances agrícoles es divideix en dues parts: el de les assegurances socials obligatòries i, per tant, regulades per la llei i el de totes les altres assegurances.

Per a les assegurances socials, la Caixa de la Mutua Social Agrícola és jurídicament un organisme mutualista en el qual, però, el pagès té poc poder de decisió ja que és totalment necessari seguir els textos legislatius. Unes 60.000 persones (el 20% de la població) beneficien d'aqueixes assegurances socials agrícoles. Les grans dates són:

- 1936, creació d'una caixa d'"allocations familiales" (subsidiis familiars)
- 1943, creació d'una caixa d'assegurances socials
- 1952, creació d'una caixa d'assegurances per a la vellesa
- 1961, creació d'una secció d'assegurances malaltia pels explotants.

Per a les altres assegurances (cotxe, incendi, bestiar, pedra, etc.) existeix un organisme de tipus mutualista: les Assegurances Mútues Agrícoles. Es tracta d'un sistema de 130 caixes locals federades a nivell dels Pirineus Orientals. El pagès pot esdevenir soci de les A.M.A. o escollir la seva pròpia assegurança, però, en general, les tarifes de les A.M.A. són inferiors.

En aqueix sector fou creada primer una caixa d'assegurança contra l'incendi el 1913, i el 1943 una caixa d'assegurances contra els accidents, la mortalitat del bestiar i la pedra.

Jurídicament el Crèdit Agrícola és mutualista. Inicialment es crearen caixes locals mutualistes: la primera fou la de Montner. El 1901 aqueixes caixes locals es reuniren en una Caixa Regional de Crèdit Agrícola Mutu dels Pirineus Orientals. Actualment la C.R.C.A.M. agrupa 90 caixes locals amb uns 500 empleats. El terç dels diners estalviats pels habitants de Catalunya Nord són dipositats al Crèdit Agrícola. El 31 de desembre del 1976 els préstecs del C.A.M. als pagesos pujaven a 800 milions de francs.

Nota:

Aqueix text sobre el cooperativisme a Catalunya Nord no era previst inicialment. Això explica que en certs casos repeteixi dades del text sobre els organismes agrícoles Nord-catalans on el lector trobarà també informacions sobre les S.I.C.A. de les quals no parlem aquí, ja que no són cooperatives però algunes n'estan molt pròximes. També hi expliquem en quins casos una cooperativa pot esdevenir "Groupement de Producteurs Reconnu".

CATALUNYA SUD

L'AGRICULTURA DE CATALUNYA SUD

Treball presentat per J. Romeva a la Secció d'Agricultura de la U.C.E. de l'any 1975

EXPLOTACIONS AGRÀRIES CLASSIFICADES SEGONS LA SUPERFÍCIE A CATALUNYA SUD

QUADRE nº 1

Dimensions	1962		1972		
	nombre d' explotacions	sobre el total d'expl. %	nombre d' explotacions	sobre el total d'ex. %	sobre el total superfície %
Fins a 1 Ha.	51.464	26'1	16.859	11'62	0'28
De 1 a 5 Ha.	69.861	35'42	56.503	38'96	5'68
De 5 a 30 Ha.	63.986	32'44	57.825	39'87	33'93
Resum parcial	93'96		90'44 40'00		
De 30 a 50 Ha	4.826	2'46	5.757	3'97	7'72
De 50 a 200 Ha	5.674	2'88	6.591	4'54	27'62
més de 200 Ha	1.403	0'71	1.476	1'01	24'74
Resum parcial	6'05		9'52 60'00		
TOTAL	197.214	100'-	145.011	100'-	100'-

QUADRE nº 2

COMPARACIÓ DELS DIVERSOS TIPUS DE TINENÇA DE LA TERRA (1972)

Província	Superfície llaurada en milers d'Ha	Arrendament superfície % milers d'Ha	Aparceria Superfície milers d'Ha
Barcelona	183	37 20%	72 39%
Girona	118	73 61%	25 21%
Lleida	391	40 10%	86 22%
Tarragona	265	16 6%	47 18%
CATALUNYA SUD	957	168 17%	232 24%

QUADRE nº 3

RÈGIM DE TINENÇA DE LA TERRA

(comparació amb la superfície llaurada)

Província	Superfície censada milers d'Ha	Superfície llaurada milers d'Ha	Explotació mitjançant contracte de conreu segons Cens Agrari	
			1972	1962
			%	%
Barcelona	625	183	62'5	64
Girona	514	118	86'1-	76
Lleida	1.099	391	32'4	36
Tarragona	458	265	27'5	24
CATALUNYA SUD	2.696	957	43'1-	42'1-

QUADRE nº 4

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA AGRÀRIA

	1950	1960	1970
Població	328.382	264.263	209.256
% del total Actiu Català	22%	15%	10'4%
Pèrdues del sector		-63.759 (19'4%)	-55.007 (20'8%)

QUADRE nº 5

PARTICIPACIÓ PROVINCIAL DE LA POBLACIÓ ACTIVA AGRÀRIA

(1er. semestre 1973)

	Població activa agrària	% sobre el total de la població activa
Barcelona	64.900	3'81
Girona	37.500	20'60
Lleida	48.400	36'6
Tarragona	53.100	29'1
CATALUNYA	203.900	9'27

QUADRE nº 6

EDAT DE LA POBLACIÓ. 1972

Província	-34 anys	35-54 anys	55-64 anys	+65 anys	TOTAL	sense classificar
Barcelona	1.139	15.372	10.472	10.418	37.401	?
Girona	760	9.749	6.276	6.023	22.808	?
Lleida	1.788	16.870	10.214	9.704	38.576	?
Tarragona	1.792	18.488	11.499	12.966	44.745	?
CATALUNYA SUD	5.479	60.479	38.461	39.111	143.530	?
Percentatges	3'8	42'13	54'00		10'-	

QUADRE nº 7

EVOLUCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ RELATIVA DELS JORNALERS

1962	17'6 %
1964	19'- %
1967	19'4 %
1969	20'4 %

QUADRE nº 8

Província	Ocupació principalment Agrària (per tant de- dicació parcial)	% S/població activa agrària
Barcelona	20.556	54'96
Girona	13.914	61'-
Lleida	27.190	70'48
Tarragona	23.931	53'48
CATALUNYA	85.591	59'63

EL CAPITALISME EN EL CAMP.- ELS MONOPOLIS

A grans trets, podem dir que la penetració dels monopolis en el sector agrícola ha estat en el proveïment, en la transformació i en la comercialització.

- 1.- PROVEÏMENTS (despeses de fora el sector): pinsos (negociants locals, empreses estrangeres, cooperatives), maquinària, adobs, insecticides, llavors, polls, etc.
- 2.- TRANSFORMACIÓ: pinsos (importació, excorxadors Purlom), alcohol, vins, llet (centrals lleteres, Danone, Nestlé, etc.) sucreres...
- 3.- COMERCIALITZACIÓ: (Els preus al pagès són fixats entre l'Estat i els monopolis) exportadors, importadors, excorxadors, frigorífics, assentadors, cadenes de mercats, etc.

QUADRE nº 9

EVOLUCIÓ DE LES DESPESES FORA DEL SECTOR EN %

ò Sectors	1957	1971
Pinsos	35'00	42'00
Fertilitzants	23'00	8'00
Mecanització	11'50	22'00
Llavors	2'00	3'00
Tractaments	6'00	4'50

Nota.- Increment de les despeses 610% (43% anual)

QUADRE nº 10

PARTICIPACIÓ DEL CAPITAL ESTRANGER EN EL SECTOR LLETER

Empresa local	Multinacional	% participació
Kraft Leonesas	Kraft Co.	100
Mantequerías Arias	Interfingra	100
Nestlé, DEGASA, M.G.	Nestlé	100
DANONE, C. Madr. Prod. A	DANONE, Gervais	
FRIGO	Unilever	+90
C.A. Leche Evaporada Gloria	General Milk Co.	

POLÍTICA AGRÀRIA

Introducció: Hi ha unes classes socials i un capitalisme al camp. A favor de qui va aquesta política Agrària de l'Estat espanyol?

1.- Objectius de Política Agrària: Es poden resumir en 3 punts:

- Increment de la renda dels pagesos, és a dir equiparament del nivell de vida del camp al de la ciutat.
- Proveïment del país i balança comercial agrària favorable o al menys equilibrada.
- Millora del medi ambient i política d'espais naturals.

Però com es concreten aquests objectius? Això es fa a base de polítiques sectorials.

2.- Política d'estructures (ni canvi, ni reformes, solament millora de les estructures). Organisme responsable: IRYDA (Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario), instrument legal: "ley de Reforma y Desarrollo Agrario", entre altres.

- a) Colonització i regadius. Crítica a la Política de regadius: l'Estat paga els regadius i els regala als grans propietaris. El 60-70% de les terres posades en regadiu han tornat als seus propietaris (P. Carrion). Només les terres "en excés" es reparteixen entre els "colonos".
- b) Concentració parcel·l·lària. Agrupa les petites parcel·les. Només s'ha fet bé a Castella. Després de la despesa en concentrar, les superfícies de les parcel·les han passat de 0'5 Has. a 2'5 Has.
- c) Ordenació rural. Ajudes i plans comarcals.
- d) Llei de finques millorables: El propietari està obligat a realitzar millores, l'Estat ajuda i, si no, expropia.

Crítica: Des de 1953 s'ha intervingut en 64 finques. Només ha servit per a que al propietari absentista l'Estat li pagui totes les millores.

Resum: La política d'estructures seguida actualment, no vol una reforma agrària, sinó unes millores tècniques per a uns quants.

3.- Política de preus.- A través del FORPA, a cada campanya, el govern regula uns quants productes. Es donen unes ajudes i es determinen els preus:

- a) amb una intervenció superior
- b) fixant el preu indicatiu = el desitjable durant la campanya
- c) donant garantia a la producció.

Si pugen o baixen els preus intervé el FORPA (Fons Regulador de Preus Agraris).

Crítica: Al dictar els preus no es té en compte els costos de producció. Aleshores els preus de mercat sempre estan prop del de garantia. Aquesta política no va lligada a una reforma de les estructures i a una ordenació de les produccions. Els preus percebuts pel pagès sempre augmenten menys que els preus pagats pel consumidor, llavors la relació d'intercanvi és sempre desfavorable. Com exemples d'aquesta política tenim els preus de l'oli, de la fruita, la llet i el vi.

4.- Política de produccions: Organismes: SENPA, FORPA i DGPA. Falta d'ordenació i d'estadístiques de les produccions. El SENPA dóna crèdits i compra tota la producció (de cereals). Ha ajudat sobretot als grans propietaris cerealistes.

5.- Investigació: A l'Estat espanyol hi ha una gran dependència de l'estranger. Només hi ha experimentació.

6.- Crèdit agrícola: Interès alt (3'5%) i terminis curts. Poca disponibilitat. Resultats de la política agrària.

1.- La renda del pagès és cada vegada més baixa. És a dir, la relació d'intercanvi és cada cop menys favorable (entre el que ven i el que compra).

2.- Descapitalització i endeutament de les explotacions.

3.- Proveïment dolent: depenen cada vegada més de fora (ex. els pinsos).

7.- Balança Comercial Agrària desfavorable: Importacions innecessàries: llet, remolatxa sucrera, alcohol, carn, etc.

Amb els preus que paguem aquestes importacions només s'ajuda als pagesos de fora. El motiu d'aquestes importacions és l'exportació industrial a canvi d'aquella. L'únic que s'aconsegueix amb el punt 1 i 2 és que augmenti la PRODUCTIVITAT al camp i així tenir aliments més barats i de retruc salaris més baixos a la ciutat.

EL SERVEI D'EXTENSIÓ AGRÀRIA A CATALUNYA SUD

El Servei d'Extensió Agrària és un Organisme del Ministeri de l'Agricultura, que té la seva direcció a Madrid. Catalunya i les Illes depenen d'un "Centre Regional" instal·lat a Reus, amb personal tècnic i administratiu. A cada cap de comarca (52 a Catalunya Sud) hi ha una "Agència Comarcal", unitat que està en contacte amb la gent del camp, viu els seus problemes i intenta ajudar-los en tot allò que li és possible. El "Servei" té doncs com a tasca "ajudar el pagès a millorar el seu nivell de vida", això vol dir millorar el rendiment econòmic de la seva explotació, donar-li una formació tècnica i humana no solament a ell sinó també a la seva família i sobretot als joves -futurs continuadors de les empreses agràries-.

El personal del "Servei" té formes diferents d'actuar:

- Rep visites a les oficines per resoldre consultes (tècniques, econòmiques, etc.)
- Fa visites a les finques per veure les famílies i resoldre els problemes en el seu lloc.
- Dóna xerrades i cursets i tracta de temes adients al moment i cultius de cada comarca.
- Dóna cursos regulars als joves per formar-los en la seva professió.

A part de l'ajuda tècnica a les explotacions, hi ha unes línies de treball que la direcció del Servei d'Extensió considera importants:

- "Comunitats", o sia fomentar les accions de grups de pagesos; per exemple, la constitució de cooperatives de comercialització, compra de proveïments en comú, utilització conjunta de maquinària, obres comunitàries a pobles, etc.
- "Gestió d'Explotacions". Representa fer veure la necessitat i promoure un control tècnic-econòmic de les explotacions per aconseguir una millor planificació i organització de l'empresa. Per ajudar a que els controls siguin profitosos, els pagesos s'apleguen en Seminars d'Extensió i Gestió de les Explotacions per discutir i intercanviar idees sobre les activitats de les seves explotacions.
- "Joventuts" Extensió Agrària és també l'encarregada de la Formació Professional Agrària, bé a cada comarca (1er. grau) o a nivell regional a les Escoles de Capacitació (2on. grau). A part, a cada comarca es donen uns cursos cada any d'Aprentatge Agrari als joves, que reben el nom de "Planters".

En l'aspecte tècnic, el Servei a cada comarca treballa en les activitats pròpies de la seva agricultura:

- a) A les comarques frutícoles s'aconsella la intensificació de les produccions i la promoció d'agrupacions d'empresaris per solucionar bé problemes tècnics o comercials.
Es busca més la millora tècnica de les explotacions que la seva expansió. Es divulga sobre varietats, fertilització, esporgues, tractaments, etc.
Cal destacar la promoció de grups per tractaments conjunts i el muntatge d'Estacions d'Avisos.
- b) A les comarques vitivinícoles s'assessora sobre fertilització, tractaments, desherbants, etc. i es fomenta l'establiment d'Estacions d'Avisos anti-mildiu.
- c) A les comarques hortícoles es fomenta la millora tècnica i els sistemes de forçat (empallats, túnels, hivernacles), buscant la substitució dels cultius tradicionals per d'altres més interessants econòmicament.

d) A les comarques ramaderes situades a la muntanya i al pla amb orientació productora de llet o de carn, el Servei intenta divulgar i introduir les noves tècniques, i procurar capacitar l'agricultor-ramader perquè millori o canviï l'estructura de les parts que integren l'explotació.

Es treballa en alternatives, intensificant al màxim els cultius farratgers, assatjant-los en camps de demostració i introduint noves varietats que millorin en qualitat i producció les ja existents així com les seves tècniques de cultiu i sanitat.

En "pratenses", s'incideix en la introducció de prats artificials i en el millorament de prats naturals i de zones de pastura.

Quant al tractament i conservació de farratges, s'hi aporta una atenció especial: Maquinària per a recol·lecció, ensitjat (tècniques de l'ensitjat, construcció de sitjes, cadenes farratgeres, maquinària per ensitjar), assecar, assecar en coberts, etc.

Quant al bestiar: es fomenta, divulga i s'intenta millorar la selecció, el creuament, l'alimentació, nous tipus d'allotjament, acondicionament dels antics, sales de munyir, control de màquines de munyir, formació de nuclis de control lleter i formar Seminaris d'Extensió per discutir i canviar idees per a la millora de l'explotació.

CENTRE REGIONAL DE CATALUNYA-BALEARS

SERVEI D'EXTENSIÓ AGRÀRIA

Text enviat per R. BADOSA, agent d'extensió agrària a Mataró.

LES COOPERATIVES VITIVINÍCOLES AL PRINCIPAT

És principalment en el sector de la vinya i el vi on el cooperativisme agrari ha arrelat amb més força i des de fa molt de temps en les més diverses contrades del Principat de Catalunya. L'origen del cooperativisme vitícol cal cercar-lo en la Llei de Sindicats agrícoles de 1906 a l'empar de la qual varen crear-se els primers cellers cooperatius, que no eren coneguts amb aquest nom, sinó amb el de "Sindicats", nom amb el que els vells pagesos els designen encara. Diverses cooperatives es disputen l'honor de ser les primeres en la viticultura catalana, si bé cal destacar com a les de més tradició i encara avui existents: la Cooperativa Alella Vinícola del Maresme, i el Celler Cooperatiu de l'Espluga de Francolí en terres tarragonines i que, ultra la seva antiquetat, té la particularitat d'haver estat construït pel gran arquitecte català Lluís Domenech i Montaner.

La Mancomunitat de Catalunya, però, és la que donà un veritable impuls al cooperativisme agrari, camp en el qual va excel·lir aquella primera forma de govern català. I de tota l'obra dels cellers cooperatius cal destacar al que s'ha anomenat apòstol de la pagesia catalana Josep Ma. Rendó, que va dedicar la seva vida a fer conèixer als pagesos de Catalunya els avantatges de l'elaboració i venda del vi en comú.

Als cellers ja esmentats i que veritablement varen ser els peoners de la cooperació, ben aviat s'hi varen afegir els de molts pobles de la Catalunya rural que reeixia. Des de Falset (al Priorat) fins a Pont de Molins (a l'Empordà), passant per Artés (al Bages), la xarxa de cellers es va fer extensa i puixant, amb importants realitzacions en el camp de la tècnica enològica i amb resultats pràctics en l'ordre econòmic realment molt importants i que varen contribuir a la revitalització d'un sector tradicionalment força deprimat de la nostra agricultura, com és el vitivinícol. Després de la fil·loxera i la replantació amb peus americans, la creació dels cellers cooperatius és el fet més important i revolucionari de la viticultura catalana, al menys en l'ordre tècnic econòmic, ja que en el pla sociopolític és del tot destacable el problema de la rabassa morta i la Llei de contractes de conreu.

Avui, després l'esfondrament de 1939, el sector cooperatiu és encara molt important, malgrat que la dictadura no va facilitar excessivament el seu desenvolupament correcte. Tot i això, la cooperació agrària avui es presenta com una de les alternatives més vàlides a la situació actual del camp català.

En l'aspecte de la vitivinicultura és possiblement a les comarques tarragonines on amb més puixança hi està arrelat el cooperativisme, de llarga tradició; la Unió de Cooperatives del Camp, amb les seves plantes embotelladores i els canals comercials coberts representa un enclau cooperatiu de primer ordre.

També avui el Penedès -amb la cooperativa d'elaboració més gran de Catalunya, dedicada bàsicament a fer vins per a ser convertits en vins escumosos- ha trencat amb el clàssic monopoli de compra de les grans marques de la comarca. A part d'aquestes cooperatives importants (COVIDES), a tot el Baix Penedès amb preferència s'hi estén una ampla xarxa de petites cooperatives de producció de vi, amb instal·lacions modestes, però que rendeixen als pagesos d'aquelles terres un bon servei.

A l'Empordà és una de les altres comarques catalanes on l'elaboració del vi, des de fa molts anys, es realitza mitjançant el sistema cooperatiu, també en instal·lacions no massa grans, sovint amb problemes financers -com arreu de Catalunya- i amb notables dèficits de comercialització, però que malgrat tot, insistim són l'única alternativa vàlida a l'escassa rendabilitat del conreu de la vinya.

Prova d'aquest paper que juguen les cooperatives és que, malgrat les dificultats trobades en els darrers anys, el sistema cooperatiu -sempre referit a la vinya, però també en altres sectors- ha tingut una gran expansió, que si per una banda ha estat profitosa, en contrapartida ha representat una excessiva fragmentació de l'empresa, la qual en ocasions no té les dimensions mínimes de rendabilitat.

La gent que treballen en el sector cooperatiu, els propis pagesos associats, som conscients dels greus dèficits i mancaments que té avui el sector cooperatiu vitivinícol: baixa tecnificació, descapitalització, precària comercialització, etc. però, amb tot, el sistema cooperatiu és l'única alternativa seriosa i vàlida per a redimir al sector agrícola català, si aquest ha d'anar per uns camins de progrés, sense caure en aventurismes i utopies de cap mena.

Eduard Puig i Vayreda
endòleg assessor de cooperatives

LA FUNDACIÓ ROCA I GALÈS
i el cooperativisme agrícola

La Fundació Roca i Galès és una fundació cultural privada, constituïda a Barcelona el 6 de juliol del 1976 i aprovada pel Ministeri d'Educació i Ciència (Registre de Fundacions culturals) el 14 de desembre del 1976.

D'acord amb els Estatuts, té per fi l'estudi i la promoció del cooperativisme en totes les seves facetes, així com l'estudi dels problemes relacionats amb el coneixement i defensa del medi ambient i amb el benestar social.

La dotació econòmica de la Fundació prové de la liquidació de la Cooperativa de Crèdit i Estalvi de Barcelona, segons decisió de la seva assemblea general extraordinària del 15 d'octubre del 1975 en la qual es decidí la seva dissolució. És sabut que una norma cooperativa practicada quasi per tot el món prohibeix el repartiment del patrimoni acumulat entre els socis d'una cooperativa quan aquesta es dissol; tal norma estableix que el remanent un cop pagats els deutes ha de passar a favor d'una altra cooperativa o ha de crear-se amb ell una obra social o cultural. En el cas de la Cooperativa de Crèdit i Estalvi, en dissoldre's i prendre la decisió de crear una Fundació pel desenvolupament del cooperativisme, l'assemblea donà facultats a la junta rectora per nomenar un patronat, el qual posaria en marxa la Fundació.

El Patronat que regeix la Fundació està constituït per cooperativistes dels sectors de consum, agrícola, ensenyament, habitatge i pesca; a més hi ha tres economistes, un sociòleg i un enginyer agrícola, tots ells experts en cooperativisme i coneixedors de la problemàtica al nostre país.

Respecte l'Agricultura, la Fundació Roca i Galès ha iniciat diversos contactes a les terres de Lleida, de Tarragona, de Girona i del Rosselló, i està iniciant un estudi aprofundit i detallat dels problemes de la pagesia catalana (tant al Principat, com a la Catalunya Nord), considerant solucions cooperatives de molt diversos tipus: cooperatives que recullin els productes dels pagesos (sigui raïm, fruita, arròs, olives, patates, llegums, etc. etc.) i els traslladi en els mercats centrals, o bé que els venguin directament al consumidor sota fórmules adequades per cada cas; cooperatives per a l'elaboració de ví, d'oli, de farina, a partir dels corresponents productes rebuts dels seus socis pagesos; cooperatives per a la compra i l'ús en comú entre els pagesos associats de maquinària agrícola costosa; cooperatives per a la compra de pinsos, d'adobs, de llavors; cooperatives de cria i venda d'aviram i de bestiar; cooperatives lleteres i de producció de formatges, cooperatives per a tota mena d'activitat de producció, d'explotació comercial, de compra de material i estris, de transformació dels productes o de venda al consumidor...; cooperatives d'explotació de la terra. Tot això amb el fi de permetre i fomentar la dignificació del pagès, no solament en l'aspecte moral sinó en l'aspecte social econòmic. És cert que els problemes dels agricultors els han de resoldre els mateixos agricultors en la seva part més fonamental, però també és cert que si dins la societat hi ha un sector econòmic particularment important com és el de l'agricultura, cal que tota la societat prengui la responsabilitat de crear un clima i unes institucions on amb els mateixos agricultors es fixin les línies del futur immediat per a l'agricultura, i fent que els homes que hi treballen i en viuen se sentin dignificats i recompensats.

La Fundació Roca i Galès valora i recolzarà tota iniciativa de caire pedagògic en el camp del cooperativisme agrícola i és en aquest sentit que enquany ha participat en els cursos tant de Cooperativisme com d'Agricultura de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada (Conflent), amb l'objectiu de que en resultin iniciatives i realitzacions de més gran abast.

En data 8 de setembre del 1977 el President de la Fundació, Sr. Terribas, acompanyà els representats de diverses cooperatives agrícoles de Catalunya en una visita al President de la Generalitat, honorable Josep Tarradellas, encara aleshores a la seva residència de Saint-Martin-le-Beau (França), en la qual li exposaren els problemes del camp a la Catalunya Sud. Posteriorment, diversos membres del Pa-

treball de la Fundació han anat tenint bastants contactes amb la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat. A més, la Fundació ha editat recentment un treball titulat "Recopilació de les lleis de protecció a la muntanya als diversos països d'Europa" (CEE, Alemanya, Àustria, França, Itàlia i Suïssa), que pot tenir un gran interès pels agricultors que rauen en zona de muntanya.

Nota: Text enviat per J. CASTAÑO organitzador de la Secció Cooperativisme de la U.C.E. 1977.

AMBIT D'AGRICULTURA (Congrés de Cultura Catalana)

L'Ambit d'Agricultura ha estudiat la situació actual de la nostra agricultura, generada amb els canvis profunds que han sofert les seves estructures econòmiques, i que han afectat irreversiblement les bases de l'estructura agrària tradicional. Dels estudis portats a terme s'ha elaborat una Resolució bastant extensa de la qual extractem els punts següents (1):

- Evolució recent. A partir dels anys 60 té lloc una crisi irreversible creada per forces de gran magnitud: concentració industrial i urbana, canvis en la demanda, necessitat de nous models de producció. La industrialització als Països Catalans, tal com s'ha fet -sense controls- ha produït un creixement desequilibrat que ha donat lloc a una gravíssima descapitalització del camp en homes i en diners. D'altra banda, el canvi d'estructura de l'oferta agrària es caracteritza perquè en un breu termini de temps passa d'una situació de baix nivell de la relació capital/producte a una altra d'elevat nivell: hi ha hagut un augment de les despeses fora del sector. També s'ha accentuat l'agricultura a temps parcial (pas intermedi de la proletarització dels petits camperols), la integració (contractes de producció de porc, aviram, etc.) i la situació d'esmicolament de l'oferta agrària. Hom ha analitzat també els canvis profunds de la demanda agrícola, tant exterior com interior, que han agreujat el nou model de producció al camp dels Països Catalans (explotació familiar sotmesa als dictats de l'economia de mercat).

- El sector agroalimentari. En un procés de creixement industrial, el sector agrari es veu forçat a una integració amb la resta de l'economia, però tal com s'ha fet als Països Catalans (repressió política, ideològica, control de preus, avortament d'un moviment cooperatiu, etc.) s'ha desproveït el camp del poder negociador de preus i de valor afegit (renda).

- Els dos problemes del camp català: estructures productives i comercials i qualitat de vida, en què hom ha estudiat la complexificació de la comercialització, el problema del finançament i el problema de les relacions amb el sector industrial.

- El problema social, en què hom analitza els problemes d'excedent de població activa derivats d'una reestructuració racional del sector agrari.

D'altra banda, l'àmbit d'Agricultura ha estudiat els principals elements configuradors d'una reforma agrària com a programa alternatiu per als problemes del camp català, que ha concentrat en els aspectes següents:

- Passat recent, on s'estudia la penetració continua dels capitals industrials i estrangers al camp català, la puja del preu de la terra per motius d'especulació i d'inflació, i la greu i irreversible reducció de l'espai agrícola que aquests fenòmens descontrolats ocasionen.

- Alternatives de la reforma agrària, en què hom considera les condicions principals d'una reforma: dret de propietat sotmès a l'interès general, política d'ordenació dels conreus, modificació de l'actual normativa contractual, programa de lluita contra l'especulació, inventari de recursos de les comarques, consecució d'explotacions rendables, l'ordenació de l'espai en general i la base financera de la reforma.

- El problema social, és a dir, el conjunt de problemes d'ordre humà i social creats per l'actual creixement econòmic i el desarrelament de la família pagesa com a institució econòmica: abandonament, atur, manca de professionalització, baixa qualitat de vida; problemes que únicament poden trobar solució en un canvi de model de creixement dels Països Catalans.

(1) Vegis el text complet a "Resolucions del Congrés de Cultura Catalana" vol. 2 pp. 139 a 170

- Política de mercats, que és estudiada en base a una política de preus, un programa coherent d'estocatge públic i una política coherent amb la política d'estructures, és a dir, de la reforma agrària, per tal de no produir efectes d'estagnació o d'involució. Quant a la política de mercats, hom estudia el sistema del Mercat Comú (que és tendencialment regressiu) i el d'Anglaterra (que ofereix un model més just i estimulante).

- Polítiques complementàries de suport, que tenen com a doble objectiu el retorn al pagès del producte econòmic que li pertoca dins el procés productiu i donar-li els serveis que li corresponen com a ciutadà (salari social). Hom estudia la política d'industrialització i comercialització, en els seus aspectes d'indústries de base i d'indústria agroalimentària, i la necessitat de contrarrestar la penetració i el domini dels monopolis en aquests sectors; en el d'infraestructura dels serveis (xarxes de comercialització i transport), i el de l'alternativa industrial agrària (cooperatives, administració estatal, administració en cada país català i administració comarcal). Tot seguit s'analitza la política de crèdit i finançament, adequada per fomentar l'accés del pagès al crèdit; les associacions de productors, per a la defensa del poder de negociació econòmica davant el mercat; el desenvolupament rural (infraestructura i serveis socials); la investigació, l'ensenyament i l'extensió, pel que fa als problemes i als homes del camp i llur formació; i, finalment, la política fiscal i social, en funció de les diferents estructures productives.

- - -

Manifest final elaborat a la clausura de l'Ambit d'Agricultura celebrada l'octubre de 1977 a Lleida:

Els pagesos tenen una tasca molt important a realitzar en el desenvolupament dels Països Catalans.

La seva producció agrària representa un 20% del total de l'Estat espanyol. En aquesta agricultura mediterrània, de gran rendiment i qualitat del producte, aconseguits mitjançant l'aportació de treball pagès, s'ha arribat a un nivell tècnic considerable tal com exigeix una agricultura moderna dinàmica i exportadora.

L'absència de llibertats polítiques, imposada per la força durant quaranta anys, ha permès l'espoliació de les zones rurals arreu dels Països Catalans i ha forçat la fugida incontrolada de la joventut rural, molt sovint dels seus millors elements.

També hem vist com l'estalvi, fruit d'anys de passar prim, fugia de les comarques catalanes per anar a finançar negocis d'aquells mateixos que mantenien els pagesos i els no pagesos en la indignitat.

Hem arribat a una situació en la que la producció arriba al consumidor a través dels especuladors, especulació en la distribució, en la compra-venda de terres. Una societat que no valora la terra agrícola d'acord amb les necessitats productives per a l'interès col·lectiu sinó per el privat, està hipotecant el futur desenvolupament d'un nou equilibri social, polític i comarcal, i ho està fent d'una manera irreversible. És més fàcil abandonar el camp que tornar-lo a fer funcionar.

És per això que els pagesos han estat marginats de la societat, però creiem que tenen una funció molt important que és la de ser suport d'un país que ara torna a caminar.

Per altra part les condicions de treball han canviat totalment; els monopolis han ocupat totes les branques de l'agricultura tant les comercials com les industrials.

El pagès és una peça més de tot un cicle productiu, en el que els preus condicionen el seu salari, el qual s'ha vist reduït fins a forçar l'abandó del camp cap a la ciutat, a engruixir els suburbis mal equipats d'aquesta.

Si ens ho han explicat o si ho recordàvem, si encara n'hem pogut endevinar alguna deixalla que escapà de la desfeta; hem entorat els temps que els catalans érem amos de casa nostra; quan la Conselleria d'Agricultura planificava, mantenia escoles d'agricultura de tots els graus, quan la veritable cooperació tenia el suport del Govern, quan la propietat de la terra estava regulada per lleis democràticament elaborades, quan un munt d'aspectes referits a l'agricultura no estaven en mans de quatre aprofitats.

Però ha arribat l'hora de parlar. Ha estat possible després d'anys de treballar d'amagat, de sofrir tota mena de persecucions.

El pagès ja s'ha cansat i ha fet sentir la seva veu, s'ha organitzat. Això no ha estat de cop, la lluita ha estat llarga. Parteix de la reivindicació de la terra dels beneficiats de Lleida i arriba fins a l'actual guerra de les patates de Tarragona, passant per la "tractorada". I això per què? Perquè el pagès vol viure de la terra.

El pagès ha fet sentir la seva veu, una veu unitària que demana justícia per al camp.

Ha dit prou als abusos dels monopolis, beneïts des dels òrgans de govern que precisament haurien de ser una de les parts controladores d'aquests monopolis. Han dit prou a les arbitrarietats, prou abandó. Prou. I més. Més escoles rurals, més escoles de formació professional, més investigació, més escoles superiors on hi puguin arribar els fills dels pagesos, més laboratoris a casa nostra i no a centenars de quilòmetres. Més metges i hospitals a les comarques, més carreteres, més telèfons, més centres d'esplai i culturals, més crèdits, més seguretat social agrària, més pensar i discutir i aprovar entre tots abans d'emprendre qualsevol tasca.

Sabem que no som sols, que de tots els racons dels Països Catalans, des de totes les professions volem que allò que es faci a casa nostra sigui allò que entre tots hem decidit. Si fins fa poques dècades la majoria de la població dels Països Catalans era pagesa, ara també podem dir que ho som: Segadors que tenim el juny a tocar.

És per això que a curt termini és precís:

1. Estabilitzar els mercats agraris a fi de planificar les produccions.
2. Garantir uns guanys mínims als agricultors, mentre s'adequa l'estructura de les explotacions a les necessitats d'un desenvolupament democràticament triat i gestionat amb eficiència.
3. Ordenar els conreus, a fi d'harmonitzar les disponibilitats de l'agricultura amb la satisfacció de la demanda.
4. Potenciar les comarques com a elements indispensables per a un desenvolupament que beneficiï totes les capes socials i tots els Països Catalans.
5. Creació d'un Institut Català d'Estudis Agraris que actuï com a òrgan consultiu de la Generalitat de cada país.

L'ESCOLA UNIVERSITÀRIA D'ENGINYERIA TÈCNICA AGRÍCOLA I D'ESPECIALITATS AGRO-PECUÀRIES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA.

Algunes dades:

1784: establiment d'un Jardí Botànic a Barcelona.
 1854: trasllat del Jardí Botànic a Gràcia i establiment d'una granja model experimental amb ensenyament agrícola.
 1890: establiment de l'Escola Oficial de Pèrits Agrícoles.
 1898: canvi de denominació per la d'Escola Provincial d'Agricultura.
 1911: creació de l'Escola Superior d'Agricultura.
 1922: adquisició d'una explotació a Caldes de Montbui.
 1928: trasllat de l'Escola Superior d'Agricultura als seus locals actuals.
 1940: l'Escola continua malgrat la supressió de l'autonomia catalana i pren el nom de "Escuela de Pèritos Agrícolas y Superior de Agricultura".
 1966: canvi de nom pel nom actual.

Especialitats:

- Explotacions agropecuàries (agricultura i ramaderia): És la que, degut a la seva polivalència, és més seguida a l'Escola. Dintre del sector "agro" s'especialitza els futurs tècnics en l'estudi i possible resolució de problemes de tot tipus (econòmics, naturals, biològics, parasitaris, etc.) que es poden presentar tant en cultius arbustius com herbacis, tractant-los amb un enfocament més aviat extensiu. Pel que toca al sector "pecuari", l'Escola posa a la disposició dels alumnes un laboratori complet de zootècnia que permet des de la realització d'anàlisis d'aliments pel bestiar, fins a l'experimentació i estudi dels problemes de la ramaderia.

- Horticultura i jardineria: Amb aquesta especialitat es prepara els futurs enginyers tècnics a les difícils tasques de direcció d'explotacions frutícoles, hortícoles i de jardineria, d'establiments de frigoconservació i de maduració accelerada. Es tracten els problemes que poden presentar-se, causats per alteracions de tot tipus, tant durant el cultiu com en les fases de conservació.

- Indústries agrícoles: Vist la creixent importància de les indústries agrícoles, l'Escola ha anat desenvolupant els diferents ensenyaments que, a nivell tèòric, pràctic i experimental són necessaris a aquestes indústries. Aquestes ensenyances engloben els temes més importants relacionats amb les indústries agrícoles entre les quals cal destacar les de fermentació (enologia, destil·leria, cerveceria), les extractives (olis, grasses, sucus vegetals), les conserveres, les indústries lleteres i les indústries molineres.

Nota: Aquest text ha estat realitzat resumint un prospecte de l'Escola; en la nostra publicació designem la institució amb el nom d'Escola d'Agricultura de Barcelona. La seva adreça és Carrer Urgell, 187, Barcelona.

DECLARACIÓ DE LA II ASSEMBLEA DE DELEGATS DE LA UNIÓN DE PAGESOS

CELEBRADA EL 18 DE GENER DE 1976

Davant l'actual crisi econòmica que afecta els sectors més populars, tals com la pagesia, i que s'ha vist agreujada en el nostre país pel règim feixista, considerem necessari difondre la present DECLARACIÓ. Intentem obrir un ampli debat per discutir les solucions i les formes d'acció que condueixen a una sortida de l'actual situació, beneficiïn a la gent del camp i ens obrin una perspectiva de futur clara.

I. UN SINDICAT PAGÈS

A la Unió de Pagesos ens trobem totes les capes socials del camp català (pagesos i ramaders petits i mitjans, arrendataris, parcers, masovers i jornalers) que cultivem directament la terra. Davant l'actual situació, la U.P. considera que hem de fer un gran esforç per fer confluïr a tota la pagesia en les nostres reivindicacions. Per això la U.P. pretén consolidar-se com una organització unitària de caràcter sindical i regida democràticament. Cal que tractem de defensar els interessos econòmics de la pagesia, essent conscients de la necessitat de les llibertats democràtiques, com a pas previ per poder aconseguir una defensa oberta dels problemes pagesos. És en aquests moments crucials pel nostre país, quan més hem de tirar endavant l'organització del nostre sindicat pagès. Els problemes de la nostra agricultura són greus i cal que lluitem per la democràcia que ens permetrà multiplicar l'eficàcia de les nostres accions.

La Unió de Pagesos s'esforçarà en lligar la seva lluita amb les altres organitzacions pageses de l'Estat espanyol i especialment, per raons històriques, amb els moviments pagesos de les Illes i el País Valencià.

II. ASSEMBLEA DE CATALUNYA

La Unió de Pagesos també fa seus els quatre punts polítics expressats per l'Assemblea de Catalunya, com a primer pas per la implantació d'un règim democràtic:

- La consecució de l'Amnistia General pels presos i els exiliats polítics,
- L'exercici de les llibertats democràtiques fonamentals: llibertat de reunió, d'expressió, d'associació -inclosa la sindical-, de manifestació i dret de vaga, que garanteixin l'accés efectiu del poble al poder econòmic i polític.
- El restabliment provisional de les institucions i els principis configurats en l'Estatut del 32, com a expressió concreta d'aquestes llibertats a Catalunya i com a via per arribar al ple exercici del dret d'autodeterminació.
- La coordinació de l'acció de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica.

III. PREUS REMUNERADORS

El camp català es troba en una crítica situació, que s'està convertint en permanent. Això es reflecteix en el fet que els productes que comprem (adobs, maquinària, insecticides, pinsos...) pugen de preu contínuament (encara és fresc l'últim augment del 20% dels adobs i els insecticides). Aquests increments en els costos de producció no els podem fer repercutir en els preus dels nostres productes, amb la qual cosa ens carreguen a l'esquena el pès de la inflació i obtenen així quantiosos beneficis a base de reuir la nostra remuneració. Mentre que per un cantó les empreses juguen amb uns marges amplíssims (tal com ho demostren els diferents preus que apliquen segons el volum de compra), per l'altre -a l'hora de comprar les nostres produccions- es poden d'acord i fixen uns preus que no ens toca més remei que acceptar. Caldrà doncs una política de preus que ajudi el petit pagès a sortir de la seva marginació actual.

IV. ELS MONOPOLIS

Els productes que comprem són produïts per uns pocs que dominen tot el mercat i que molt sovint cobreixen tot el món (les multinacionals). Aquesta situació els confereix un poder monopolista que els fa actuar amb tota impunitat i, a més a més, el govern els recolza. Cal afegir també la qüestió del frau. Tots tenim presents els últims problemes que s'han repetit desgraciadament a tots els nivells:

- adobs que no contenen el que marquen les etiquetes,
- vi sintètic,
- pinces de qualitat discutible,
- embutits adulterats, i un llarg etc.

El que agreuja la qüestió és que mentre el preu dels nostres productes està estancat en el camp, al consumidor li arriben ben inflats. Això ens indica que en la majoria dels casos, també l'estructura monopolista del comerç i la indústria, obtenen substancials guanys a base de pagar baix a l'agricultor i vendre alt al consumidor.

Per això denunciem obertament els intents del règim d'enfrontar els pagesos amb els homes de la ciutat i fem una crida:

- per coordinar els esforços que tendeixin a la supressió de les empreses intermediàries monopolistes,
- i, a curt terme, campanyes d'explicació a les ciutats informant dels preus que se li paguen al pagès pels seus productes, de qui és el veritable culpable de la pujada de preus, i de les clares complicitats del govern, que defensa obertament els monopolis.

Tot això, en la perspectiva d'unir els treballadors del camp amb els de la ciutat en un front antimonopolista que actuï en funció dels veritables interessos col·lectius.

Creiem també molt important la creació de noves cooperatives de consum que s'entenguin directament amb les cooperatives de producció pageses.

V. COOPERATIVISME

Creiem que el cooperativisme juga un paper molt important com mitjà de defensa i com escola de treball comú.

Hem d'encaminar els nostres esforços per aconseguir:

- un canvi total de l'actual Llei de Cooperació, en la línia del que exigeix el Moviment Cooperatiu Internacional, vetllant especialment perquè també els reglaments de cada cooperativa siguin plenament democràtics,
- una total democràcia en la gestió de les cooperatives que desmascari els interessos dels cànecs, elimini les diverses categories de socis i diferenciï les veritables cooperatives de les societats anònimes emmascarades,
- l'eliminació de les traves que ens posa el Govern quan volem comercialitzar directament els nostres productes,
- un augment de les cooperatives de producció, que en alguns casos es fan substituïbles com és per exemple el d'aquells que tenen bestiar,
- una agilització del funcionament de les Unions de Cooperatives.

En totes les cooperatives és necessari no delegar excessivament les nostres responsabilitats i demanar-les sempre a qui calgui.

Hem de tenir ben present, de tota manera, que el sistema utilitzarà tot el seu poder tant econòmic com polític perquè aquests avenços no es duquin a terme. Llavors hem de saber que la realització total d'aquest desig nostre no serà possible fins que no tinguem el poder econòmic i polític.

VI. LA TERRA

Actualment la terra és per al petit pagès un nin de mandecaps, més que no una font de beneficis, perquè avui dia té molta importància el capital invertit en una terra; d'això es desprèn que el fet que un pagès tingui terra en propietat, no vol dir que hagi de ser ric, ja que molt sovint està tan explotat com l'obrer industrial. A més, hem de recordar que la terra és font de l'especulació dels no pagesos, que fan bons negocis amb la seva compra-venda. La gent que avui compra terra per treballar-la directament és minoria. El cas dels mitjers o llogaters (que signifiquen més d'un terç de la terra cultivada) és molt pitjor, ja que no sols han de pagar a l'amo una part del fruit del seu treball, sinó que a més no poden fer inversions donada la inseguretat del seu contracte. S'ha d'acabar amb aquesta explotació del pagès; la terra ha de ser definitivament per a qui la treballa, ja que la terra és un dret que els pagesos hem adquirit a força dels anys i la història.

No tothom pot disposar d'explotacions agràries racionals i aplicar de forma correcta i rendable la tècnica, en la manca dels crèdits necessaris, ni tenir explotacions amb les dimensions adequades. Aquestes dificultats són pròpies del sistema actual, que afavoreix el gran propietari, i no desapareixeran fins que els pagesos no puguem regular -mitjançant mateixos- els crèdits, així com el desenvolupament de la tècnica i la seva aplicació, i no puguem constituir explotacions de dimensions rendables mitjançant l'equipació de tota aquella pagesos que ho vulguin. La terra ha de ser cultivada i fruita i no de rendra.

VII. REFORMA AGRÀRIA

Tota reforma agrària que vulgui preservar els interessos del camp haurà de ser elaborada per la pròpia pagesia i haurà de prevenir l'instabilitat del cultivador en la seva terra, sigui individualment o col·lectivament.

Ahora s'ha de recordar que hi ha moltes coses que integren l'explotació agrària: la maquinària, els diners per comprar llavors, els adobs, les naus de bestiar... Per això la reforma agrària haurà de comprendre a més de la terra, tots els conceptes que integren l'explotació, la transformació dels productes agrícoles, els crèdits, la racionalització de l'ús de la maquinària, les organitzacions del treball en comú, la millora de la qualitat de la vida en el sector rural, l'ordenació territorial, etc.

VIII. MOBILITZACIONS PAGESES

Les experiències recents de mobilitzacions pageses a l'Estat espanyol ens marquen el camí a seguir. Les accions en el vi, la llet, el pebrot, el tomàquet, etc. ens demostren que quan existeix una unitat, uns objectius clars i una explicació clara i oberta, reunions de tot tipus d'organismes (germandats, cooperatives, comunitats de regants, grups municipals de mobilització) impulsades pels homes més decidits i representatius, la mobilització aconseguix els efectes buscats. Evidentment, sota el capitalisme és impossible obtenir una resposta total a les nostres demandes; però és necessari continuar lluitant per objectius parcials i perquè no puguin actuar sobre la pagesia amb impunitat. Hem de fer sobresortir les lluites que durant aquest any s'han produït a Catalunya, tal com les accions i assemblees realitzades per aconseguir l'explotació de l'oli de Les Garrigues, la vaga de recollida de blat de tota pels pagesos d'Empordà exigint un preu remunerador i la resistència agrària entre el 10 i 15 d'octubre i del vi realitzada per la quasi totalitat de les cooperatives de la "província" de Tarragona i l'Alt Empordà, així com també la lluita de les cooperatives del Pallars contra la RAM, i les accions dels pagesos contra les expropiacions "salvatges" per fer autopistes, etc.

És per tant necessari, per poder continuar i ampliar aquestes lluites aïllades, construir la nostra organització pròpia, més de les necessitats pròpies, aprofitarà tot tipus d'organismes locals per arribar a les nostres assemblees i aconseguir el màxim d'audiència. En aquest moment hem d'esforçar-nos a rescatar aquests organismes de la ineficàcia i de l'abandó. I també és necessari que en les Junes es trobin els homes més representatius i conscients en la defensa dels nostres interessos.

En aquest punt fem una crida als tècnics que treballen a l'agricultura i a la ramaderia perquè prenguin consciència de la seva responsabilitat i lluitin al costat dels pagesos i no al costat de les grans empreses que busquen integrar-los.

IX. CONCLUSIÓ

En resum, tots els nostres esforços s'han de concentrar en la construcció d'un nou sistema econòmic per a la nostra agricultura que acabi amb els interessos creats i la corrupció. Per aconseguir-ho hem de continuar augmentant els nivells organitzatiu, pràctic i teòric, de la Unió de Pagesos (embrió del sindicat unitari pagès) de Catalunya i lluitar:

- per uns preus remuneradors i justos al camp,
- contra els monopolis junts amb els treballadors de les ciutats en un front antimonopolista,
- perquè la terra sigui per a qui la treballa tant individualment com en comú,
- per una reforma agrària que reestructuri no sols la terra, sinó també els canals de comercialització i transformació dels productes agrícoles, els equipaments, etc.,
- per una Seguretat Social Agrària en la qual els pagesos tinguin els mateixos drets que els treballadors de la ciutat,
- per aconseguir que el control econòmic i polític del camp estigui en mans dels propis pagesos.

- - -

El Sindicat de la Unió de Pagesos fou legalitzat l'abril de 1977 i té les següents adreces:

- BARCELONA - 3, Via Laietana, 51, pral. 3a.
- MONTUIRI (MALLORCA), Avinguda Es Dau, 30

En total té en aquests moments 20.000 afiliats.

La Unió de Pagesos es declara com a Sindicat unitari, democràtic, català i independent, que diu que està "format per totes les capes socials de treballadors del camp, pagesos, ramaders, arrendataris, parcers, masovers i jornalers... sense cap mena de discriminació ideològica ni religiosa, política ni cultural. Els seus objectius el situen en la defensa dels interessos dels treballadors del camp". En el moment immediat, la Unió de Pagesos propugna el següent programa mínim: "assegurar la justa remuneració del pagès i assegurar l'abastament que necessita el país; evitar els excedents no exportables; millorar les condicions de vida al camp i millorar la situació del pagès enfront dels monopolis".

COOPERATIVES AGRÍCOLES A CATALUNYA PRINCIPAT

El cooperativisme agrícola comença al Principat amb l'experiència primera del celler cooperatiu de Barberà creat probablement a finals del segle passat, però no se sap la data certa.

L'any 1906 a l'Estat espanyol es promulgà la llei de Sindicats Agrícoles, afavorint el desenvolupament del cooperativisme agrícola. A Catalunya hi hagué dues línies: la de les cooperatives de signe catòlic i la de les cooperatives de signe esquerrà.

En Miquel Rendé i Ventosa creà el 1910 un celler cooperatiu a l'Espluga del Francolí i extén després el moviment cooperatiu a la Conca de Barberà, el Priorat, el Camp de Tarragona i el Penedès. Els llocs on opera són bàsicament les zones vinícoles i oleícoles i -segons Reventós- hi ha en un principi un clar domini dels propietaris més acomodats amb una organització que menysprea les normes democràtiques; després això varia. El cooperativisme es desenrotlla sobretot allà on el fruit del camp exigeix d'una ulterior transformació com és el raïm i les olives, perquè el pagès no pot dur-la a terme aïlladament i on la diferència de preu que pot obtenir entre vendre el fruit immediatament després de la collita i vendre'l ja transformat en el millor moment del mercat pot arribar a ésser important. Un altre aspecte a veure és que aquests productes s'arriben a vendre a un mercat molt més ampli que el local, circumstància que demana una important organització comercial (element que arriben a tenir les cooperatives).

A nivell de l'Estat espanyol l'any 1917 va haver un intent de creació de la Caja Central de Crédito Agrícola, però no va ser fins ben entrada la II República que la Generalitat creà la Caixa de Crédito Agrícola i Cooperatiu.

De fet a Catalunya Principat el cooperativisme portat fins el cultiu en comú de la terra no s'ha donat fins l'any 1966 a Fals (municipi de Fonollosa, comarca del Bages). Fins ara, la grossària de les explotacions, la qualitat del sòl, les facilitats de comunicació, la possibilitat de capitalització, l'existència de ma d'obra no han fet necessària aquesta forma de col.laboració a la qual s'hi resisteixen els pagesos.

Durant tot el començament del segle (anys 10, anys 20) s'anaren creant també cooperatives a les terres de Lleida: per exemple el Sindicat Agrícola de Guissona, el de Cervera, el d'Ivars d'Urgell, la Cooperativa Lletera del Cadí (a la Seu d'Urgell), i tants d'altres.

L'any 1933 hi havia a Catalunya i Illes Balears (1) 605 sindicats i cooperatives agrícoles, amb un total de 95.424 socis i un capital global de 29.469.562 p.

El 17 de febrer 1934 el Parlament de Catalunya aprovava la Llei de Bases de la Cooperació i el 30 de març de 1934 la Generalitat promulgà la llei específica de Sindicats Agrícoles, que contribuïren al millorament de la normativa respecte les cooperatives agràries i se'n crearen de noves.

El balanç que podem fer del cooperativisme agrari fins la guerra civil (1936-39) és que va intentar complir amb la finalitat amb la qual es creà: enfortir els pagesos davant els comerciants que adquirien el seu producte donant-los-hi un poder de negociació que no tenien individualment, gestionar en comú la compra d'adobs i estris, alhora que en alguns casos s'elaborava vi i oli en cellers i molins d'oli cooperatius, o s'elaborava mantega i formatge (Cooperativa Lletera del Cadí).

L'estiu de 1936 esclatà la guerra civil i en acabada aquesta amb el triomf dels militars i forces de dretes, es produí un gran capgirament en els problemes de l'agricultura a Catalunya, i de retop en l'organització i vida de les cooperatives. Per una banda a causa dels tres anys de guerra, però per altra a causa de la política econòmica autàrquica imposada pel govern de Franco durant la postguerra es produí un clar retrocés de la producció agrària en relació als nivells d'avantguerra.

(1) Estadística del Ministeri d'Agricultura any 1933, citat per P. Carrión "La Reforma agraria de la II República y la situación actual de la agricultura española", Ed. Ariel, Barcelona, 1974.

Algunes cooperatives agràries foren disoltes i el seu patrimoni confiscat pel nou govern l'any 1939. D'altres es tornaren a organitzar a partir de la nova llei de 1942 i reglament d'aplicació de 1943.

Les cooperatives agrícoles foren obligades a enquadrar-se a l'Obra Sindical de Cooperación, departament del Sindicat governamental. A nivell provincial es constituïren les Unions Territorials de Cooperatives del Camp (UTECA, en abreviació comunment usada), organismes d'enquadrament obligatori dirigits per funcionaris del sindicat vertical, i que en bastants casos es constituïren com a cooperatives de segon grau, muntant-hi alhora Caixes Rurals de crèdit. Durant tot aquest temps, i llevat de molt poques excepcions, no existí en el camp un esperit cooperatiu però quan algú el promovia era aviat ofegat pel funcionariat del sindicat vertical. Durant aquests 40 anys no hi ha hagut cap assemblea o congrés del cooperativisme agrari català. Cada província ha connectat directament amb la Unió Nacional (estatal) de cooperatives agràries i la coordinació i ajut a les cooperatives ha estat molt desigual i irregular.

En l'actualitat la situació és la següent:

província:	<u>cooperatives</u>	<u>socis</u>
Girona	77	8.742
Barcelona	53	8.474
Tarragona	215	49.220
Lleida	158	17.313
	503	83.749

La gran majoria de cooperatives locals del camp assumeixen alhora molt diverses funcions: adquisició als socis pagesos de la seva collita (sigui cereals, raïm, etc.), transformació quan cal i comercialització d'aquesta, subministre als socis de llavors, adobs, pinsos, a voltes lloguer de maquinària, etc.

Entre les importants figura la COOPERATIVA AGROPECUARIA de Guissona (amb una venda en tot 1976 de 6.622 milions de ptes., i un total de 923 empleats) la qual figura dintre el ranking d'empreses catalanes més importants amb el número 18; es fan serioses crítiques sobre l'estil cooperatiu d'aquesta empresa (bé que jurídicament així hi està constituïda). Una altra cooperativa important és la "Cambra Arrossera i Caixa Rural, Societat Cooperativa Agrícola d'Amposta". També ho és la "Unió Agrària Cooperativa de Reus" (cooperativa de segon grau que agrupa totes les cooperatives de la província de Tarragona i àdhuc algunes d'altres províncies, i que comercialitza en especial el vi, l'oli i l'avellana, fabrica pinsos i figura com l'empresa número 23 més important de Catalunya).

Per nombre de socis, les cooperatives més importants són, a part de les tres esmentades, la Cooperativa del Camp de la Seu d'Urgell, la Cooperativa Lletera del Cadí (La Seu d'Urgell), la Cooperativa Agrícola Pràctica (de Lleida), COPAGA de Lleida, COPIRINEU de la Pobla de Segur, totes elles voltant els mil socis o àdhuc superant molt aquesta xifra en alguna de les seves seccions.

Com a cooperativa de segon grau, la UTECA de Lleida arriba també a assumir un paper important sobretot prop de les cooperatives petites, amb les seves diverses seccions, però en tot cas amb grans buits tot i que a les províncies de Girona i Barcelona se'n produeixin molts més.

Com experiència única a Catalunya cal esmentar la Cooperativa del Camp d'Utilització de Maquinària Agrícola en Comú, al poble de Fals (municipi de Fonollosa, comarca del Bages), que a més de maquinària té una finca de 540 Ha treballada en comú per tots els seus 40 socis, obtenint producció de la terra i alhora ramadera.

Josep Castaño,
especialista en cooperativisme

LES ILLES

CARACTERÍSTIQUES DE L'AGRICULTURA A LES ILLES

Varies són les influències que caracteritzen fortament l'agricultura de les Balears: el seu clima mediterrani, la insularitat, el minifundi a moltes parts i la falta d'orientació i planificació agràries.

Tenen les Illes un clima ideal per a desenvolupar una agricultura dedicada a fruites i hortalisses primerenques, amb un bon mercat consumidor interior, si bé les exportacions cap a l'Europa Central i del Nord es troben dificultades pel cost dels transports en avió; i, quant a la península, perden la batalla davant les zones encara més privilegiades del Sud-Est. Cada any s'estenen més el cultiu davall plàstic.

També es veu fortament influenciada per la insularitat ja que els productes de gran consum resulten cars, tant per a la importació com per a l'exportació; així hem vist com a vegades han quedat sense embarcar remeses d'allis o de patates, per falta de vaixell. L'aïllament condiciona també le caràcter del pagès que no té massa oportunitats de conèixer altres tècniques i formes de conreu, sobretot els de més edat, poc acostumats a sortir de la seva illa.

A Eivissa i Mallorca, degut al costum de partir la hisenda dels pares en parts iguals entre els fills, s'ha arribat a una tal divisió de les terres de bona qualitat que avui molts trocets de terra fan no rendable el seu conreu. Caldria una agrupació de finques petites, però el pagès té una gran estima a les terres que foren dels avantpassats i, com tampoc no està mentalitzat per a la concentració parcel·lària (en qualsevol de les seves formes), no es vol desprendre de la seva terra. A més, quan es posa en venda alguna finca quasi mai no la compra un conreador, aquestes solen passar a mans de capitalistes que tenen així assegurat una part del capital i juguen a l'especulació. I si la finca és petita, tampoc no la compra un pagès, sinó l'obrer de la ciutat per a fer-hi un xalet.

Així, junt a unes poques finques massa grans, hi ha massa poques finques d'una ideal extensió d'explotació familiar.

Sí; falta orientació i planificació rural. Com que el turisme i la indústria han emprat la gent jove, l'edat mitjana dels pagesos és alta; molts d'ells, per falta d'adequada informació i formació, estan aferrats als sistemes tradicionals de conreu. Junt a empreses modernes i rendables n'hi ha moltes de baixa rendabilitat. Amb aquestes condicions, poc poden fer els organismes oficials per a planificar unes produccions, poc poden fer els organismes oficials per a planificar unes produccions i uns sistemes de conreu.

Al nostre veure, el problema més greu que té la pagesia de les Illes és el baix nivell cultural de la seva gent, degut a la falta que -des de temps immemorial- hi ha hagut de bones escoles i centres de promoció cultural a les zones rurals. Si bé cal dir que el Servei d'Extensió Agrària ha fet alguna cosa ensenyant al pagès a treure més profit dels seus medis, però, li queda molt a fer.

Com també els queda molt a fer als nous moviments d'associació sindical i cooperatiu, ja que -com es diu a la conclusió de la Diada a Sant Joan- "han d'ésser una escola per a la formació social, cooperativista i cultural de la pagesia". Perquè si el pagès estés preparat per a una agricultura avançada, seria més competitiva en els mercats internacionals, més rendable pel treballador i donaria més ganes d'invertir-hi diners.

Josep Estelrich, pagès a Mallorca

EL MOVIMENT PAGES A LES ILLES

Si algú de més enllà dels Pirineus creu que a les Illes només es dediquen els seus moradors als negocis del turisme, té una visió molt enfora de la realitat perquè, encara que la indústria turística ocupi molt de braços, sobretot a la temporada estiuenca, nombroses famílies viuen del camp i segueixen aferrades a les terres.

Els pagesos illencs estan poc organitzats, com ara. I és que amb el règim polític passat, poc es podia fer per associar-se si no era a través de les Cambres Sindicals Oficials o d'alguna cooperativa. Les Cambres no eren democràtiques i algunes cooperatives tampoc.

Des de que el govern va permetre la creació de sindicats lliures, a Mallorca i a Eivissa es va organitzar el sindicat agrari independent anomenat "Unió de Pagesos", que es declara apolític. Segons els seus estatuts, només poden formar-ne part els pagesos que viuen del treball del camp o, aquells tècnics que hi estan relacionats com menestrals, enginyers agrònoms, etc. En un principi eren il·legals i trobaven una forta oposició per part dels organismes oficials i dels interessos establerts. Però, amb el temps, i sobretot els darrers mesos, aquestes "Unions de Pagesos" han agafat molta força. Tenen un gran nombre d'afiliats i han aconseguit alguns èxits amb les seves gestions i reivindicacions.

D'entre els èxits més importants cal assenyalar l'establiment d'un mercat pagès a la ciutat d'Eivissa, en contra dels interessos d'algun cacic, que va costar un bon disgust a l'agent d'extensió agrària, Calvera, que s'havia posat al costat dels petits agricultors pels quals era vital que seguís obert el dit mercat.

Un altre èxit fou l'acció de protesta contra la fàbrica de ciment de Lloseta que amb la seva contaminació feia impossible la vida vegetal en el seu entorn, matant els ametllers i altres fruitals. A més, la direcció de la fàbrica pretenia l'expropiació d'una ampla zona de terres de cultiu a la qual cosa s'oposaven, naturalment, els pagesos propietaris. Per a protestar contra aquests dos abusos, la Unió de Pagesos de Mallorca feia el mes d'octubre una gran manifestació davant la fàbrica, visitava després el governador i li lliurava un escrit amb les seves reivindicacions. Això dugué una inspecció a la factoria, que fou condemnada a posar millors filtres a les xemeneies i a pagar una forta multa. L'assumpte de les expropiacions està, de moment, aturat.

D'altres èxits poden ésser el fet que els industrials lleters continuen recollint la llet dels ramaders que no tenen més de cinc vaques, contràriament al que havien decidit a una assemblea aquests industrials; com també haver forçat el pagament, a càrrec del Ministeri d'Obres Públiques, de les terres expropiades en l'eixamplament de la carretera de Manacor.

La Unió de Pagesos de Mallorca ha movilitzat en dues ocasions una gran massa de foravilers: una era en la Diada Pagesa que, amb el patrocini del Congrés de Cultura Catalana, organitzava el setembre de 1977 a Sant Joan, vila de conreadors del centre de l'Illa. Fou una taula rodona on assistien tècnics i pagesos dels Països Catalans, es prengueren conclusions interessants sobre sindicalisme i cooperativisme i a la festa popular hi prenia part una gran gentada. L'altra ocasió de demostrar la seva força fou amb motiu de fer una manifestació pels carrers de Ciutat de Mallorca amb assistència de prop d'un milenar de persones. Demanaren la dimissió del delegat de ramaderia, igualtat de drets a la Seguretat Social com els altres treballadors i anul·lació del decret d'eleccions per a les Cambres Agràries. Lliuraren al governador un escrit de protesta per la detenció de trenta membres de la Coordinadora de Pagesos que havien anat a Madrid per entrevistar-se amb el President Suarez, i expressaren el rebuig del "Pacto de la Moncloa". Al batlle de Ciutat demanaren la instal·lació de mercats als eixamples per a venda directa de productes als consumidors.

Hi ha a les Balears nombroses cooperatives, algunes amb gran activitat i d'altres quasi mortes. D'entre les primeres cal anomenar "El Nostre Camp" d'Eivissa, "Coinga" de Maó, "Agropecuària" de Mallorca, la de Sa Pobla i la de Porreres. Molts pobles tenen la seva cooperativa, si bé algunes només existeixen en el registre.

Darrerament ha estat notícia la cooperativa de Sa Pobla en haver intentat els membres de la Unió de Pagesos col·locar-ne alguns a la junta directiva a les eleccions del mes passat. Havien aconseguit ficar-n'hi set. Això pareix que no fou de l'agraït del president, que va impugnar l'elecció d'alguns. Aquesta acció dugué una massiva protesta de socis de la cooperativa i de la Unió que ocuparen els locals fent necessària la presència de la força pública. Finalment la pretesa impugnació no fou vàlida i el president i altres membres "conservadors" hauran de compartir la direcció amb els novells.

La cooperativa de Sa Pobla té una importància vital per a l'economia d'aquest poble, dedicat al conreu de cebes, mongetes i patates, exportades a l'estranger gran part de l'anyada.

Josep Estelrich, pagès a Mallorca

PAÍS VALENCIAPROBLEMÀTICA AGRÍCOLA DEL PAÍS VALENCIA

(Conferència de Vicenç GARCÉS, professor d'economia a València, a la Secció d'Agricultura de 1975).

En primer lloc distingirem entre dues zones ben diferenciades: la zona de la Costa i la de l'Interior.

En la primera, hi trobem una agricultura intensiva, de regadiu i amb les tres produccions bàsiques: horta, taronja i arròs. Hi predominen les petites explotacions i, demogràficament, és una zona molt concentrada on podem trobar un 70 a 80% de la població activa agrària que representa, dins el país, un total del 22%. Cal fer notar que la indústria s'instal·la bàsicament a la Costa on la població agrària és més forta.

Quant a la zona de l'interior, la cosa és diferent: els cultius són extensius a base de cereals i vinya. Predominen les grans explotacions.

Cal observar dos fenòmens significatius: l'èxode rural, la mecanització agrària.

Que l'agricultura està en crisi, això és evident. Els motius són diversos:

- dependència del clima: gelades, pedregades, etc...
- irrupció en el mercat europeu de nous competidors amb costos salarials més baixos (Marroc...)
- les barreres duaneres del Mercat Comú,
- haver dedicat tota la terra al conreu de la taronja, que ara cau en picat, etc.

Tots sabem que això del "Levante agrícola i feliz" és un mite mantingut per uns quants interessats per que les coses continuïn com estan. Al País Valencià no hi ha tantes flors ni tanta llum, ni tants colors, ni els llauradors no són tan feliços, ni hi ha tants menjadors de paelles. Tots sabem que la gent deixa el camp i se'n va a treballar a les ciutats. Unes quantes dades ben eloqüents:

- En 1960 gairebé la meitat de la població activa treballa en el sector agrari. La distribució és la següent: 489.000 persones a l'agricultura, 247.000 a la indústria i 357.000 als serveis.
- En 1969, les dades són les següents: 370.000 persones a l'agricultura, 446.000 a la indústria i 413.000 als serveis.

Podem observar com 119.000 persones deixen el camp, i la indústria es veu augmentada de 199.000 persones. Entre els anys 1970 i 1971 el camp perd 52.000 persones més. Tot això comporta un èxode rural com podem veure en les estadístiques:

	% de la població	
<u>Municipis de:</u>	<u>1950</u>	<u>1970</u>
0 a 2.000 habitants	13'1%	8'9%
de 2.000 a 10.000	32'4%	20'6%
de 10.000 a 50.000	23'1%	34'1%
més de 50.000	31'3%	36'3%

Veiem doncs, l'evident crisi per on passa l'agricultura i l'existència d'una indústria al País Valencià, una indústria que es desenvolupa ràpidament.

Més dades:

- en l'any 1961 les exportacions industrials solament pujaven a 276 milions de ptes.
- en 1972, dels 19.535 milions de pessetes exportades solament 5.927 corresponen a productes agraris, la resta són productes industrials.

¿I còm respon a tot això aquesta gent a qui interessa que les coses continuïn com estan? Posant una cortina de fum davant aquest desenvolupament industrial autòcton i pregonant que el "Levante agrícola y feliz" està en crisi, per tant li cal donar una alternativa industrial. I qui ens donarà aquesta alternativa? Les grans empreses multinacionals: la Ford, la I.B.M., la IV planta, etc. etc. Elles salvaran el país.

Diuen que crearan llocs de treball. I ara, cal preguntar-nos: amb els 10.000 llocs de treball de la Ford i els 8.000 de la IV planta, còm cobriran l'excedent del camp, on com hem vist, solament en 2 anys (1970 i 71) el deixen 50.000 persones, sense comptar els emigrants que tornen al país?

A més augmentaran el procés d'aglomeració humana en zones molt mal dotades de serveis. Tots sabem que falten escoles, hospitals, etc.

Destrucció del paisatge i contaminació. A més, prenen l'aigua com -per exemple- a Cofrents, on desapareix l'horta perquè la central nuclear prèn tota l'aigua, i les millors terres (l'autopista prèn les terres més bones de l'horta del país) i l'agricultura, malgrat la seva crisi, encara és un dels sectors més importants al País Valencià.

Especulació de solars i inversió en la terra amb fins especulatius. No cal dir-ne més, el futur és fàcil de preveure: "l'agricultura que deixa per en puga".

Les indústries autòctones, deixades de la mà de l'administració; i a les grans companyies, tota l'ajuda que vulguin. De moment, a la Ford ja li han donat 2.000 milions de pessetes i es parla de 2.000 milions més, i això als qui venien a salvar-nos la vida, a donar-nos "el oro y el moro". Que s'han burts de nosaltres, això està clar; cal que estiguem alertes per l'altra vegada, que n'hi naurà una altra.

Notes preses per Joan Guitart.